

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

KASIM
2017
•
SAYI 14

ÜSE 2017'YE REKOR KATILIM

IMF'DEN
TÜRKİYE'YE
BÜYÜME
UYARISI

İAOSB
VAKFI'NDAN
BURS
MÜJDESİ

UĞURTAŞ:
HALA
ÇOK
KIRILGANIZ

LAZER KESİM MAKİNEMİZ HİZMETİNİZDE

2000 X 6000 MM TEZGAH BOYUTU

25 MM SİYAH SAÇ KESİM

20 MM KROM SAÇ KESİM

16 MM ALÜMİNYUM SAÇ KESİM

demsac®

Demir Saç Profil Lojistik San. ve Tic. Ltd. Şti.

TEL : 0232 376 70 71

FAX : 0232 376 70 72

info@demsac.com.tr

www.demsac.com.tr

ADRES : 10044 SOKAK NO:2 A.O.S.B. / İZMİR

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

pasaport

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Hala çok kırılganınız

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Atatürk Organize Haber Dergimize bu köşeyi yazmak için masaya her oturduğumda, kendime yaptığım ilk telkin; bu yazıyı okuyacak olan sanayici ve işadamları dostlarıma moral verici, onlara umut aşılayıcı, güçlendirici şeyleri yazmam gerektiğini düşünmektir. Çünkü gerçek hayatın ve iş piyasasının içinde bulunduğu sıkıntılı, stresli durumu her gün yaşamakta ve görmekteyim. İletişim çağının sunduğu imkanlarla da her yeni bilgi, her yeni veri en kısa sürede önümüze geliyor. Bir şeyleri saklamak, yok saymak mümkün değil.

Dünya inanılmaz sıkıntılı bir dönemden geçiyor. Global finans ve ekonomi ekseninde 2008’de başlayan kriz ortamı, bugün kriz

kelimesini kullanmaktan imtina etsek de bir türlü normalleşmedi. Aksine, özellikle süper güçlerin etkisiyle bölgesel ve ulusal gerginlikler sürekli tırmandırılıyor.

Yüzünüzü nereye dönersiniz küreselleşen dünyada ortak yaşama kültürü gelişeceğine, ayrıştırma ve tahammülsüzlük kültürünün etkin olduğunu görüyorsunuz. Sanki büyük bir güç bir odada oturmuş, birbiri ardına düğmelere basarak krizleri ateşliyor. Irak’tan Suriye’ye, Suriye’den Katar’a, Katar’dan Suudi Arabistan’a, Suudi Arabistan’dan Lübnan’a ardı ardına sorunlar çıkıyor. Bakıyorsunuz iki ülke arasındaymış gibi görünen sorunlar, küresel aktör olan ABD, Rusya, Çin, Almanya, İngiltere, Fransa gibi ülkelerin müdahaleleri ile gittikçe büyüyor ve derinleşiyor. Ancak görmemiz gereken bir gerçek var: Sıcak çatışmalar ve ciddi ekonomik sıkıntılar, bu küresel aktörlerden ziyade, gelişmekte olan ülkeleri zorluyor. Hatta bu küresel aktörlerin başta silah satışları olmak üzere, krizlerden ekonomik kazanımlar yarattığını da görüyoruz.

Bu değişken hava içinde daha sakin kalabilen, daha barışçıl bir atmosfer içinde bulunan ve en önemlisi yapısal reformlar konusunda adım atabilen Brezilya, Hindistan, Endonezya, Güney Afrika gibi ülkeler, kırılgan ekonomiler listesinin üst sıralarında bulunan yerlerini devrederken, bu sıcaklığı hisseden, yaşayan Türkiye’imiz en kırılgan ilk beş içindeki yerini koruyor.

Türkiye, cari açık ve dış borç kriterlerine göre belirlenen kırılgan ekonomiler sınıfını Arjantin, Mısır, Pakistan ve Katar ile paylaşıyor. Bu beş içinde de enflasyonda ve MB faizinde Arjantin ve Mısır’ın ardından en yüksek üçüncü ülkeyiz.

Suriye ve Irak sınırımız kaynamaya devam ederken, AB ülkeleri ile yaşanan gerginlikler AB Konseyi ile ilişkilerimize kadar yansdı. AB fonlarında uygulanan kesinti, ekonomik değerinden çok, ilişkilerin geldiği nokta bakımından dikkat çekicidir. ABD’nin Türkiye odaklı yürüttüğü operasyonlar devam ediyor. Bir gün ‘beraberiz’ dediğimiz ülkeler ile bir sonraki gün bir başka konuda karşı karşıya gelebiliyoruz.

Elbette bu denli değişken ve çoklu risk taşıyan ortamlarda ekonomik parametreleri bir ayarda tutmak ve olumlu yönde bir trend

yaratmak kolay değil. Her iyi, beraberinde sorgulanması gereken bir sıkıntıyı getiriyor. İhracatımız rekor kırıyor ama ithalat da rekor kırıyor. Borçlanma riski artıyor. Cari açık büyürken döviz girişi istenilen düzeyde değil. Bütçe dengeleri zorlanıyor. Hazinesin borçlanma oranı arttı. Gelen yabancı kaynakların ise vadelerinde kısalma görüyoruz. Kredi-mevduat dengesi bozuk... Enflasyon yüksek seyrine devam ediyor. Bu şartlarda zaten yüksek olan faiz oranlarını bu seviyede bile tutmak iyice zorlaştı.

Hükümet ekonomiyi dengede tutabilmek için çeşitli enstrümanları devreye sokuyor. Ancak, KGF ile yaratılan desteklerin geri dönüşünde yaşanan sıkıntılar, KOBİ borçları nedeniyle bankaların elinde şişen gayrimenkul portföylerinin yarattığı nakit darlığı, Ar-Ge vb. çalışmalara verilen desteklerin geri dönüşlerindeki yaşanan verimsizlikler sistemin önünü tıkıyor.

Ciddi etkisi olabilir düşüncesi ile ortaya konan bazı desteklerin ise uygulanmakta zorlandığını görüyoruz. KOBİ'lerin finansman sorunlarına yönelik yeni düzenlemeleri çıkarmak yetmiyor, uygulanmasına da ortam yaratmak gerekiyor. Bu tür yeni uygulamalarda bazen bankalar isteksiz davranıyor, bazen de KOBİ'ler ya uzak duruyor ya da haberleri olmuyor.

Bu tür destek mekanizmaların uygulanması için bankacılık sektörünün desteğinin sağlanması yanında, KOBİ'lerimizin de bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi gereklidir.

Ekonomi politikalarımız konusunda birbirine zıt olan anlık tepkiler ile yola devam ediyoruz. Bildiğiniz gibi ekonomi politikası iki temel alandan oluşur. Para ve maliye politikası... Para politikası Merkez Bankası tarafından yürütülür ve faiz, zorunlu karşılıklar, açık piyasa işlemleri ile üç aracı kullanır. Maliye politikaları ise kamu harcamaları, vergiler ve kamu borçlanması ile yönlendirilir. Stabil ve öngörülebilir bir ekonomi politikası için para ve maliye politikaları

aynı yönde yürümelidir. Yani para politikası sıkıysa maliye politikası da sıkı olmalı. Eğer bu iki ana düzlem birbirlerinin tersi yönde ilerler ise, ekonomiler sallanır ve ekonomik dengeler öngörülebilir olmaktan çıkar.

Böyle bir durumda siyasi tercih çok önemlidir. Türkiye bu yönde tercihinin büyü-mekten yana kullanmıştır. Son dönemlerde yakalanan büyüme oranları bu tercihin sonucudur. Ancak, yüksek büyüme tercihinin bizi enflasyon-kur sarmalına sokmaması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Ülkemizdeki yüksek enflasyonu talep yönlü mü yoksa maliyet yönlü mü diye doğru tanımlamalıyız. Eğer her iki yönden de yukarıya itilen bir enflasyon, ki öyle görünmektedir, çok dikkatli, gerçek ekonomi prensiplerine dayalı adımlar atılmalıdır.

Bu arada ekonominin ötesinde sosyal bir yara olan işsizlik konusu yani büyümeye paralel istihdam yaratma politikalarının da geliştirilmesi gereklidir. Yüzde 10 ile 11 arasında gezen işsizlik oranının içinde genç nüfusun neredeyse üçte birinin çalışmadığı gibi iş aramayı bile bıraktığını görmek çok acıdır. Büyürken istihdam yaratılamamasının nedenleri doğru analiz edilmelidir.

Türkiye uluslararası ilişkilerde ve ulusal ekonomide öngörülebilir, istikrarlı bir çizgide yoluna devam etmek zorundadır. Cumhuriyetimizin kurulduğu günden bugüne Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün tespit ettiği gibi iç ve dış düşmanlar Türkiye ile uğraşmaktan asla vazgeçmemiştir ve vazgeçmeyeceklerdir.

Bize düşen, neler yapabileceğimiz ve yapmamız gerekenler üzerinde çalışmaktır. Kontrolümüzün dışında olan dinamiklere odaklanarak gücümüzü harcamak yerine, kendi dinamiklerimiz için doğru politikaların üretilmesini sağlamalıyız.

Bu ülke yeter ki kendi içindeki sorunları çözsün, yoksa dışarıdan gelecek her türlü tehdide karşı 'bir olmak' bizim ruhumuzda vardır.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILTA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Bestenigar BAZIKI
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Çamdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

8 İAOSB Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi Etkinliği'ne rekor katılım

- 8 İAOSB Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi Etkinliği'ne rekor katılım
- 12 İzmir ekosisteminin bugünü ve yarını
- 14 IMF'den Türkiye'ye uyarı: Büyüme yavaşlayacak
- 16 Genç işsizlik tırmanıyor
- 17 Bütçe açığı Ekim'de 3,3 milyar lira
- 18 Ekonomi Bakanlığı'ndan ithalata neşter
- 19 Gelişmişlik farkına kamu yatırımı ayarı

- 20 Merkez Bankası kur riski için yeni aracın detaylarını paylaştı
- 21 Davos'u kadınlar yönetecek

- 22 Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı
- 26 Kredi ve dış finansman görünümü
- 28 UNCTAD 2017 Dünya Yatırım Raporu açıklandı
- 32 İAOSB Vakfı'ndan burs müjdesi
- 33 Uğurtaş, Almanya İzmir Başkonsolosu Lassig'i ağırladı
- 34 Cumhuriyet Bayramı coşkusuyla kutlandı
- 36 Yolunda ilerleyen milyonlar Ata'sını andı
- 38 Bir zamanlar – İzmir Sanayi Tarihi'nden
- 40 Çalışan bağlılığı ve motivasyon
- 44 Çin'de yeni bir dönem
- 47 Büyürken yoksullaşabilir miyiz?
- 48 Paylaşım ekonomisi nedir ve nasıl gelişebilir?
- 52 Asya-Pasifik'e bakmayı unutmayın
- 66 Başka bir dünyanın kapılarını açan yerler

20

36

33

52

- 20 Merkez Bankası kur riski için yeni aracın detaylarını paylaştı
- 33 Uğurtaş, Almanya İzmir Başkonsolosu Lassig'i ağırladı
- 36 Yolunda ilerleyen milyonlar Ata'sını andı
- 48 Paylaşım ekonomisi nedir ve nasıl gelişebilir?
- 52 Asya-Pasifik'e bakmayı unutmayın

İAOSB Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi Etkinliği'ne REKOR KATILIM

2011 yılından bu yana sanayi ve akademi dünyasını buluşturan İAOSB Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi (ÜSE 2017) etkinliği, bu yıl üniversite rektörlerini de ağırlayarak, görüşmelerde rekor katılım sağladı.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu, katılımcılarının rekabet güçlerini arttırmayı hedefleyen çalışmalara imza atmayı sürdürüyor. Bu kapsamda her platformda dile getirilen üniversite-sanayi işbirliğine yönelik hazırlanan İAOSB Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi (ÜSE 2017) etkinliği, sanayi ve akademi camiasını 7. kez bir araya getirdi.

Yaptığı öncü çalışmalarla OSB'lere örnek olan İAOSB, gele-

neksel hale getirdiği ÜSE etkinliği ile bu misyonunu sürdürdü. En büyük hedeflerinden birisi üniversite-sanayi işbirliği konusunda

katılımcılarının farkındalığını arttırmak olan İAOSB Yönetim Kurulu, bu yıl akademi ve sanayi camiasından gelen yoğun ilgi sonucunda ÜSE etkinliğinde rekor katılım sayısına ulaşarak, söz konusu amacına ulaştığını gösterdi.

Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak ve İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Tokaç'ın da etkinliğe ve görüşmelere katılarak desteklediği İAOSB Sanayicileri-Üniversiteler Buluşması, 6 üniversiteden 49 akademisyeni, 36 firmadan 70 temsilci ile bir araya getirdi.

EÜ EBİLTEM TTO işbirliği ile İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşen ÜSE 2017 etkinliğinde, 114 ikili görüşme imza atıldı.

Teknolojiyi üreten ve kullanan İAOSB

**Etkinliğin
7. yılında...
114 ikili görüşmeye ev
sahipliği, 36 firmadan 70
temsilci, 6 üniversiteden 49
akademisyenin katılımı ile İAOSB
Üniversite-Sanayi Eşleştirmesi
Ekim ayında
gerçekleşti.**

sanayicilerinin, üniversiteler ile buluşabileceği platformların yaratılmasını ve sürekliliğinin sağlanmasını hedefleyen etkinlik, 2011 yılından bu yana 500'ün üzerinde ikili görüşmeye ev sahipliği yaptı.

ÜSE 2017'den geriye kalanlar...

Etkinliğin, üniversite ile sanayi arasında oluşturulan bağları kuvvetlendirerek, yeni projelerin hayata geçirilmesi için gerekli ortamın yaratılması ve uzun dönemli işbirliği bağlarının kurulmasına katkısının büyük olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışmanın etki analizi sonuçlarına göre; ÜSE etkinliğine katılan tüm firmalar olumlu

görüş bildirmiş, her iki firmadan biri ise somut sonuç elde etmiştir. Ağırlıklı işbirliği konuları sırasıyla; 'proje yazım aşamasında işbirliği, teknik danışmanlık, altyapı – test – laboratuvar desteği çalışmaları, işletmeye teknik gezi düzenlenmesi, Ar- Ge Merkezi Kurulum süreçleri üzerine yapılan çalışmalar' şeklindedir. Sanayiciler; yeni istihdam yaratılması, stajyer öğrenci alımı, lisansüstü eğitim programları ve konunun doğru uzmana ulaştırılması konularında da yine etkinlik kapsamında iletişim sağlanan akademik camiadan destek almış ve işbirliği içine girmiştir.

Geçmiş yıllarda yaratılan somut faydalar kapsamında; İAOSB sanayicileri Ar-Ge projelerinin akademik dünya ile buluşturulmasına, Ar-Ge devlet desteklerine başvurularına ve projelerine teknik destek almalarına hizmet eden ve üniversite ve sanayi temsilcilerinin proje fikirlerini tartışabildiği önemli akademik buluşmalar arasında yerini almış olan İAOSB Üniversite- Sanayi Eşleştirmesi (ÜSE 2017) etkinliğinde bu yıl, katılımcı sayısı son yılların oldukça üstünde bir rakama ulaşmış, toplantı sayısında ise rekor kırılmıştır.

Etkinliğe Ege Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi'nde; tekstil, kimya, malzeme, sağlık, biyoloji, makine, bilişim, enerji, iktisadi ve idari bilimler gibi farklı disiplinlerde çalışan 49 akademisyen ile tekstil, kimya, makine, otomotiv, plastik, sağlık, bilişim gibi birçok farklı alanda faaliyetine devam eden 36 İAOSB firmasından 70 temsilci katılım göstermiş, 114 ikili görüşme gerçekleşmiştir.

Akademik araştırma sonuçlarının verimli ve

hızlı bir şekilde ticarileşmesine ilişkin faaliyetleri yürüten, sanayicilerin ve yatırımcıların araştırmacılarla buluşmasını hedefleyen organizasyonlar olan Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO), İzmir iş dünyası ile teknolojiyi buluşturan arayüzler olarak etkinliğe davet edilmiştir. Bu kapsamda; Ebiltem TTO, Yaşar Üniversitesi BTTO, İKÇÜ TTO, İYTE Atmosfer TTO, ÜSE'ye katılarak firmalar, üniversiteler ve farklı TTO'lar arasında yeni işbirliklerinin oluşmasına katkı vermiştir.

Yine etkinlik kapsamında bu yıl, EÜ EBİLTEM-TTO'nun temsilciliğini yürüttüğü Avrupa İşletmeler Ağı (EEN) projesi ve Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP) İnovasyon Karnesi uygulamaları için ayrılan masalarda hem akademisyenlere hem de firmalara bilgilendirmeler yapılmıştır. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Merkezi Araştırma Laboratuvarları Koordinatörlüğü de etkinliğe katılarak, firmalara laboratuvar çalışmaları hakkında bilgiler vermiştir.

KATILIMCI FİRMALAR

Althemas.com
1A Kimya Mim. Müh. Temiz. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Akar Tekstil Gıda ve Turizm San. Tic. A.Ş.
Ali Galip İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Amway Türkiye Ltd. Şti.
Ar Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Avenof Agv
Batı Kauçuk Merdane
Budin Akarca Mürekkep ve Boya San. ve Tic. A.Ş.
Çeksan Yol Süpürme Araç Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Deka Kaynak ve Mot. Spor. Merk. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Dirinler Makina San. ve Tic. A.Ş.
Dönmez Debriyaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Dyo Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ege Profil A.Ş.
Egeplast- Ege Plastik Tic. ve San. A.Ş.
Etkin Tıbbi Cihazlar Servis Tic. ve San. Ltd. Şti
Göktoğan Teknik Makina Model San. ve Tic. Ltd. Şti.
İdeal Teknoloji Bilişim Çözümleri A.Ş.
Lupamat Makina Sanayii A.Ş.
Mimar Tahsin Erkan Ltd. Şti.
Norm Civata San. ve Tic. A.Ş.
Obel Civata Sanayi ve Ticaret. A.Ş.
Örtaş Örucüler A.Ş.
Rdn Ar-Ge Ltd. Şti.
Roteks Tekstil İhr. San. ve Tic. A.Ş.
Sda Gıda
Şanlı İlaç Sanayi A.Ş.
T.K.F Metal Kap. Kimy. ve Mak. Araç. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Teknik Balans Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Tepaş Tekstil Pazarlama ve Sanayi A.Ş.
Tolkar Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Üstünel Pompa Ve Makine San. Tic. A.Ş.
Vansan Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
ZF Lemförder Aks Modülleri San. Tic. A.Ş.
Zormak Balansrot Bilgisayar ve Müh. San. Ltd. Şti.

KATILIMCI AKADEMİSYENLER

Atmosfer TTO-İYTE
Celal Bayar Üniversitesi
DEÜ/İnnolife Mekt. Müh. Dan.
Dokuz Eylül Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Uzm. Ahmet Ulaş Buhur
Doç. Dr. Leyla Özgener
Dr. Lütfi Mutlu
Doç. Dr. Egemen Teomete
Prof. Dr. Levent Cavas
Prof. Dr. Ramazan Karakuzu
Doç. Dr. Yusuf Arman
Prof. Dr. Aysegül Korlu
Prof. Dr. Cengiz Akdeniz
Doç. Dr. Gülen İrem Kaya
Doç. Dr. İpek Kazançoğlu
Yrd. Doç. Dr. Moharram Challenger
Doç. Dr. Murat Kocamaz
Prof. Dr. Murat Pehlivan
Prof. Doç. Mustafa Murat İnceoğlu
Prof. Dr. Önder Özgener
Doç. Dr. Serdal Temel
Araş. Gör. Dr. Şevket Karacancı
Yrd. Doç. Ural Gökay Çiçekli
Yrd. Doç. Dr. Yücel Başpınar
Uzm. Evren Çukular
Uzm. Ezgi Turunç
Uzm. İsmail Öztürk
Uzm. Mustafa Cenk Erbil
Uzm. Nursel Kaya
Uzm. Seda Genç
Uzm. Seda Nur Kaya
Uzm. Seyfettin Demir
Uzm. Aysegül Nalbantoğlu
Uzm. Yrd. Doç. Dr. Emel Sokullu
Uzm. Yrd. Doç. Dr. Dilek Ongan
Uzm. H. Ahmet Uran
Yrd. Doç. Dr. Halil Koyu
Doç. Dr. Kutlay Sever
Doç. Dr. Mustafa Can
Yrd. Doç. Dr. Osman Akın
Yrd. Doç. Dr. Sedat Yalçinkaya
Yrd. Doç. Dr. Şuayyip Doğuş Demirci
Doç. Dr. Zeynep Şenyigit
Dr. Tuğbanur Özen
Prof. Dr. Arif Hepbaşlı
Yrd. Doç. Dr. Mahir Kutay
Prof. Dr. Mustafa Gündüzalp
Yrd. Doç. Dr. Özgür Kabadurmuş
Araş. Gör. Selin Küçük
Doç. Dr. Yiğit Kazançoğlu
Doç. Dr. Şevkinaz Gümüşoğlu
Uzm. Necip Atılğan
Uzm. Simla Şahin

Yatırım projelerinizde büyümenin tamamlayıcı gücü

Yatırım ekipmanları leasing'inde uzman
personelimiz ve avantajlı çözümlerimizle
size zaman ve para kazandırmak için
1988'den beri yanınızdayız.

Gücümüze, hızımıza, öncü ruhumuza
ve tecrübemize güvenin.

İnovasyon ve üniversite sanayi işbirliğinde

İzmir ekosisteminin bugünü ve yarını

İzmir inovasyon ekosisteminden elde edilen çıktılar üniversite ve sanayi tarafından yüksek katma değerli ürün olarak topluma aktarılırsa İzmir dünyanın bu coğrafyasında teknolojiye yön verebilir.

İletişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte rekabet akla gelebilecek her alanda kendisini göstermiştir. Özellikle son 10 yılda rekabet artık geleneksel düzey olan firma-firma ölçeğinin ötesine geçerek ekosistemler arasında oluşmaya başlamıştır. Bu da firmaları daha farklı davranmaya iterek, sadece hammaddeye yakın olmak yerine, daha yüksek katma değerli mal ve hizmetler üretmeye teşvik edecek, destekleyecek bir ortama yerleşmeye itmiştir. Çünkü artık rekabette güçlü olabilmek için ucuz girdi ve üretim yöntemi yerine, kimse-nin üretilmediği mal ve hizmetleri üretebilme bilgi ve becerisi geçmiştir. Yani, aranan şey artık düşük ücretle çalışacak bir işçi yerine, firmalara yeni ürün ve süreçler geliştirebilecek nitelikli istihdam, yeni bilgi ve teknolojilere erişimini sağlayan mekanizmaların varlığı, yani ekosistem olmuştur.

İzmir'in, inovasyon ve üniversite sanayi işbirliği ekosistemi açısından değerlendirilmesi yapıldığında hem geçmişi hem de bugünü itibari ile iyi bir ekosisteme sahip olduğu ve bu ekosistemi her zaman geliştirdiği görülmektedir. Türkiye'nin ilk üniversite-sanayi işbirliği örneği Ege Üniversitesi ile Piyale firması arasında İzmir'de 1967 yılında gerçekleştirilmiştir. Yine bilinenin aksine üniversite ile sanayiye bir araya getirerek ortak projeler üretmelerini teşvik etmek amacı ile Türkiye'nin ilk Üniversite Sanayi İş geliştirme Merkezi 1986 yılında ve ilk Teknoparkı 1989 yılında İzmir Teknopark A.Ş. ismi ile İzmir'de kurulmuştur. Bu çalışmaların tamamı İzmir'in en köklü üniversitesi olan Ege Üniversitesi ile Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın işbirliği ve güç birliğinde olmuştur. Ege Üniversitesi temelli

ortaya çıkan bu yapılar 1994 yılında EBİLTEM'in kurulması ile tamamen kurumsallaşmış ve Türkiye'nin ilk üniversite-sanayi işbirliği merkezi kurulmuştur. Bu merkezin kurulmasının temel amacı sadece Ege Üniversitesi'nde değil tüm İzmir'de üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsal bir çerçevede yürütülmesi ve sanayinin en doğru ve hızlı bir şekilde üniversiteye erişebilmesinin sağlanması olmuştur.

*Doç. Dr. Serdal TEMEL
EÜ EBİLTEM-TTO Müdürü V.
Ege Üniversitesi Yenilikçilik ve
Girişimcilik Bölüm Başkanı*

Bu oluşumlar İzmir'de 2000 yılından sonra sektördeki rekabet artışı, bilinçlenme ve ihtiyaçların çeşitlenmesi ile artış göstermiştir. Bugünkü Teknopark İzmir'in temeli 2001 yılında atılarak İzmir'de teknoloji tabanlı şirketlerin kurulmasına başlanılmıştır. Bu yıllarda üniversite sanayi işbirliği EBİLTEM, Ege Bölgesi Sanayi Odası ve İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi gibi kurumların gerek bireysel ve gerekse de kendi aralarındaki proje temelli işbirlikleri ile yürütülmüştür. Bu ortak girişimler inovasyon ve teknoloji transferinde sadece yerelde değil uluslararası boyutta dikkatleri üzerine

çekmiştir. EBİLTEM'in EBSO, İAOSB ve KOSGEB'in ortaklığında yürüttüğü Ege Yenilik Aktarım Merkezi projesi ile AB Komisyonu tarafından EBİLTEM 2008 yılında Avrupa'nın En Başarılı Teknoloji Transfer Ofisi, 2013 yılında da Avrupa'nın En Başarılı Teknoloji Transfer Mentörü seçilmiştir. Sonuç olarak İzmir ilk üniversitesinin kurulduğu andan itibaren üniversite-sanayi işbirliğini hep olgunlaştırmış ve bu çalışmaları kurumsal düzeyde yürütmeye çalışmış, bunu da örnek bazında olsa bile uluslararası ölçüde başarmış bir kenttir.

Bugün itibari ile Ege Üniversitesi EBİLTEM Teknoloji Transfer Ofisinin yanında, Dokuz Eylül

Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Teknoloji Transfer Ofisi, İzmir Ekonomi Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi ile İzmir, TÜBİTAK destekli bir yapı haline gelmiştir. Bu yapılar başta üniversite-sanayi işbirliği çalışmaları olmak üzere İzmir’i fikirden ürüne giden tüm süreçlerde bölge ve ülke sanayisine en iyi hizmeti verebilen bir konuma taşımıştır. Bu birimlerin yetkin insan kaynakları kadrosu ile üniversite buluşlarını topluma gerek lisanslamak ve gerekse de teknoloji tabanlı akademik şirketler kurmak yolu ile ekonomiye kazandırmaya çalışmakta ve sonuçlarını yavaş yavaş vermektedir.

Teknoloji Transfer Ofislerinin gelişimi ve olgunlaşması ile birlikte İzmir’deki Teknoparklar da hem nicelik hem de nitelik olarak değişim göstermiştir. 2013 yılına kadar bir adet olan teknopark sayısı günümüzde dörde yükselmiş ve daha da artacağı tahmin edilmektedir. Teknoparkların sayılarının artması İzmir’de teknoloji tabanlı şirketlerin kurulmasını teşvik etmiş, hem nitelikli genç mezunların İzmir’de kalmasını hem de dışarıdan beyin göçü almasını sağlamıştır. TTO ve Teknoparkların birlikte çalışması, firmalar üzerindeki artan rekabet baskısı İzmir’deki işbirliğini belirli ölçüde üniversite ile sanayi arasında rutin danışmanlık hizmetlerinin ötesine taşımış, yeni ürünlerin geliştirilmesine yönelik adımların atılmasını sağlamıştır.

Akademik kurumlardaki bu hızlı ve olumlu gelişmeler İzmir’de inovasyon ekosistemini olumlu yönde etkilemiş ve paralelinde de gerek kamu desteklerinin çeşitlenmesi ve gerekse de firmaların rekabette daha başarılı olma isteği nedeni ile Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarına daha da yaklaşmışlardır. Birçok firma en azından Ar-Ge ve yenilik konularını konuşmaya başlamış, bazı firmalar küçük de olsa kendi bünyelerinde Ar-Ge birimleri oluşturmuştur. Gerekli kriterleri sağlayan firmalar ise Ar-Ge Merkezlerini kurarak teknoloji geliştirme konusunda daha yoğun çalışmaya başlamışlardır. Bugün itibarı ile İzmir’de toplam 60 adet Ar-Ge Merkezi bulunmakta ve bunların sayıları da her geçen gün artmaktadır. Sonuç olarak İzmir inovasyon ekosisteminin gelişmesi ile birlikte firmaların üniversiteler ile birlikte Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarına yönelimlerinde önemli artışlar görülmektedir.

Ekosistemin diğer bir ayağını ise STK ve kamu kurum temsilcileri oluşturmaktadır. 2000 yılı öncesinde ülkemizde bu kesimler arasında Ar-Ge ve inovasyonu destekleyen birakın yapıları, konular bile gündemde yok iken bugün başta İzmir Valiliği, Büyükşehir Belediyesi gibi yerel yönetimler bünyelerinde İnovasyon Merkezleri kurmuş, kamu ve özel sektör arasında talep ve proje temelli işbirliğini geliştirmeye yönelik adımlar atmaya başlamıştır.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası gibi özel sektörü temsil eden yapılar bünyelerinde kurdukları birimler ile üyelerinin katma değerli ürün temelli rekabet güçlerini artırmaya yönelik hizmetler vermeye başlamıştır. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, üniversite ve sanayi işbirliğinde daha sonuç odaklı bir çalışma başlatmıştır. İAOSB ve EBİLTEM-TTO arasında 2011 yılında başlayan “İAOSB Sanayicileri-İzmir Üniversiteleri Buluşması”nın bu yıl yedincisi düzenlenmiştir. Bu etkinlik ile İAOSB’deki yerleşik firmalar ile İzmir’deki akademisyenler OSB’de randevulu sistemde bir araya getirilmekte ve yeni işbirliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar teşvik edilmektedir. Sonuç odaklı düzenlenen bu çalışma her iki taraf için önemli kazanımlar sağlarken diğer üniversite ve OSB’ler için de iyi bir örnek teşkil etmektedir.

İzmir Kalkınma Ajansı’nın bu ekosistemi desteklemeye yönelik gayretleri de dikkate değerdir. Başta İzmir Teknoloji Enstitüsü İnovasyon Merkezi, Ege Üniversitesi Biyokütle Enerji Sistemleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Biyo Tıp ve Genom Enstitüsü ile İzmir’in inovatif özelliklerinin artmasına destek olmaktadır. Belki de bunlardan daha önemlisi İZKA, EBİLTEM-TTO ile işbirliğinde İzmir için bir inovasyon stratejisi ve ekosistem haritası hazırlayarak İzmir’de Ar-Ge ve inovasyonun gelişmesinin yolunu çizmiş ve tüm tarafalar için yönlendirici olmuştur.

Bugün tabii ki, İzmir dünya teknolojisine yön veren bir şehir değildir. Ancak, İzmir Ar-Ge, inovasyon ve üniversite-sanayi işbirliği açısından her geçen yıl kendisini gerek kurumsal kapasite ve gerekse de anlayış olarak geliştirmekte ve böylece daha iyi bir Ar-Ge ve inovasyon ekosistemine sahip olmaktadır. Bu gelişimin sonuçları da net olarak görülmektedir. Örneğin 2010 yılında İzmir’de Teknoparkta sadece 67 tane teknoloji tabanlı şirket varken bu sayı 300’e yaklaşmıştır. Akademisyenler tarafından kurulan firma sayısı 2010 yılı öncesinde neredeyse yok iken bu sayı bugün 70’i geçmiştir. İzmir’de sadece 2010 yılında yapılan patent başvuru sayısı 158 iken bu sayı 2016 yılında 281’e yükselmiştir. Yine aynı dönemlerde akademisyen buluşlarında sayı en az 10 kat artış göstermiştir.

Sonuç olarak İzmir inovasyon ekosistemi açısından her geçen gün daha da geliştirmekte ve birçok faaliyete ev sahipliği yapmaktadır. Tüm bu gelişmeler sonucunda bugün itibarı ile bu ekosistemin en önemli eksikliği gerek sanayi tarafından gerekse üniversite tarafından elde edilen çıktıların yüksek katma değerli bir ürün olarak topluma aktarılmasıdır. Bu eksikğin giderilmesi durumunda İzmir en kısa sürede sadece Türkiye’de değil, dünyanın bu coğrafyasında teknolojiye yön veren bir konumda olacaktır.

IMF'den Türkiye'ye uyarı: Büyüme yavaşlayacak

IMF'nin hazırladığı Bölgesel Ekonomik Görünüm Raporu'na göre; Türkiye'deki güçlü büyüme ivmesi göz önüne alındığında orta vadeli konsolidasyon için güvenilir bir plan oluşturulması gerektiği vurgulandı.

Uluslararası Para Fonu (IMF), "Bölgesel Ekonomik Görünüm Raporu"nda Türkiye'deki cari açık ve enflasyon rakamlarının yüksekliğine vurgu yaptı. Raporda, ekonomik büyümenin yavaşlayarak yüzde 3,5 civarında seyredeceği öngörüldü.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Avrupa ülkelerine yönelik "Bölgesel Ekonomik Görünüm Raporu"nu yayınladı. Raporda, IMF ekonomi uzmanlarının, Türkiye'nin de aralarında yer aldığı Avrupa ülkelerine yönelik tespit ve öngörülerine de yer verildi.

Büyüme tahmini yüzde 3,5

Büyümenin gelecek yıl azalan mali destek ve sıkı para politikasının etkisiyle yavaşlayacağı öngörüsünün yer aldığı raporda, Türkiye'ye ilişkin 2018 büyüme tahmini ise yüzde 3,5 olarak kaydedildi.

Çekirdek enflasyon zirvede

Türkiye'de yıllık enflasyon oranının Ağustos 2017'de yüzde 10,7'ye yükseldiğine dikkat çekilen raporda, "Enflasyon, Merkez Bankası'nın yüzde 5 hedefinin iki katından daha fazla. Gıda, gıda harici ve akaryakıt fiyatları iki basamaklı oranlarda artış gösterdi. Çekirdek enflasyon kısmen aşırı genişlemeci makroekonomik politikalar nedeniyle 3 yılın en üst

seviyesine yükseldi" vurgusu yapıldı.

Cari açığı da olumsuz etkiliyor

Para politikasının daha sade bir sistem çerçevesinde, enflasyon beklentilerini çapalaması ve enflasyonu düşürmesi gerektiği kaydedilen raporda, yüksek enflasyonun cari açığı da olumsuz etkilediği belirtildi.

Türkiye'nin 2017 yılı başından itibaren biriken toplam cari açığının, gayri safi yurt içi hasılasının yüzde 5'ini aştığı ifadelerinin de yer aldığı raporda, şu tavsiyede bulunuldu:

"Türkiye'deki güçlü büyüme ivmesi göz önüne alındığında, mali derecesi yeniden ve orta vadeli için güvenilir bir plan oluşturulmalı."

politika desteğinin değerlendirilmeli konsolidasyon bir plan oluşturulmalı."

Ekim ayında yayınlanan Dünya Ekonomik Görünüm (DEG) Raporu'nda, Türkiye'nin bu yılki büyüme beklentisinin yüzde 2,7'den yüzde 5,1'e yükseltildiği hatırlatıldığı raporda, "DEG'deki en belirgin revizyonun Türkiye'ye yönelik olduğu" vurgulandı.

IMF Raporu'nda, ayrıca, piyasa aktörlerinin Türkiye'de 2017'nin başında artan faiz oranlarının, döviz kurundan kaynaklanan enflasyon baskılarının kaybolmasıyla gerilemesini beklediğine yer verildi.

Avrupa genelinde işsizlik düşüyor

Avrupa ekonomilerinde iyileşmenin güçlendiği vurgulanan raporda, bölge ülkelerinin toplam gayri safi hasıllarının bu yıl yüzde 2,4 ve gelecek yıl yüzde 2,1 büyüyeceği öngörüldü.

Raporda, ayrıca, işsizliğin Avrupa kıtası genelinde düşüşte olduğuna ve ücretlerin buna bağlı olarak yavaşça yükseldiğine de işaret edildi.

S&P Türkiye'nin notunu değiştirmede

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's, Türkiye'nin yabancı para cinsinden kredi notunu "BB", yerli para cinsinden notunu "BB+" olarak teyit ederken, ülkenin not görünümünün "negatif" olduğunu bildirdi. Türkiye ile ilgili son değerlendirmesini 5 Mayıs 2017'de yapan S&P, yabancı para cinsinden kredi notunu "BB", yerli para cinsinden notunu "BB+" seviyesinden görünümünü de "negatif" olarak teyit etmişti. S&P Mayıs ayı kararında bir değişiklik olmadı. Piyasalardaki genel beklenti de not veya görünümde değişiklik yapmayacağıydı.

Cari açık beklentilerin üzerinde yükseldi

İşlemler açığı Eylül ayında 4,53 milyar dolar beklentilerin üzerinde gerçekleşti. TCMB verilerine göre cari açık Eylül döneminde 31,11 milyar dolar olarak gerçekleşirken, 12 aylık cari işlemler açığı ise 39,27 milyar dolar oldu. TCMB açıklamasında, "Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3,41 milyar dolar artarak 6,67 milyar dolara ve birincil gelir dengesi açığının 171 milyon dolar artarak 1,07 milyar dolara yükselmesi etkili olmuştur" denildi. Verilere göre hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 661 milyon dolar artarak 2,69 milyar dolara yükseldi.

Kredi ve kart borcundan 1,01 milyon kişi mahkemelik

El kredi veya bireysel kredi kartı borcu hakkında yasal takip başlatılan kişi sayısı Eylül döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre artışla 1,01 milyon kişiye ulaştı. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi'nin, Eylül ayından yaptığı derleme sonucu yayınlanan Nitelikli Bireysel Kredi ve Kredi Kartı Eylül Raporu'na göre; Ocak-Eylül 2017 döneminde kredi borcundan dolayı yasal takibe giren kişi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,7 artışla 10 bin kişiye çıktı. Bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe alınan kişi sayısı ise aynı dönemde yüzde 6,4 azalarak 701 bin kişiye düştü.

Türkiye genelinde işsizlik, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarını kapsayan Ağustos döneminde yüzde 10,6 ile iki haneli düzeyinde kaldı. Genç nüfusta işsizlik yüzde 0,7 artışla yüzde 20,6'ya yükseldi. İşsizlik bir önceki dönemde yüzde 10,7 ve geçen yılın aynı döneminde yüzde 11,3 düzeyindeydi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ağustos dönemi işsizlik rakamlarını açıkladı. Verilere göre Ağustos'ta işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 0,7 puanlık azalarak yüzde 10,6 seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2017 yılı Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 89 bin kişi azalarak 3 milyon 404 bin kişi oldu.

Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 0,9 puanlık azalış ile yüzde 12,8 olarak açıklandı. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 0,7 puanlık artış ile yüzde 20,6 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 0,7 puanlık azalış ile yüzde 10,8 olarak gerçekleşti.

İstihdam oranı yüzde 48

İstihdam edilenlerin sayısı 2017 yılı Ağustos döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 355 bin kişi artarak 28 milyon 828 bin kişi, istihdam oranı ise 1,3 puanlık artış ile yüzde 48 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 193 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı da 1 milyon 163 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 20,7'si tarım, yüzde 18,9'u sanayi, yüzde 7,9'u

inşaat, yüzde 52,6'sı ise hizmetler sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,3 puan, sanayi sektörünün payı 0,2 puan azalırken, inşaat sektörünün payı 0,5 puan arttı, hizmet sektörünün payı ise değişim göstermedi.

İşgücüne katılma oranı yüzde 53,7

İşgücü 2017 yılı Ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 266 bin kişi artarak 32 milyon 233 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 1,1 puan artarak yüzde 53,7 olarak gerçekleşti. Aynı dönemde; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,9 puanlık artışla yüzde 73,5, kadınlarda ise 1,2 puanlık artışla yüzde 34,3 olarak gerçekleşti.

Ağustos 2017 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puan artarak yüzde 35,1 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puanlık artışla yüzde 22,2 oldu.

Arındırılmış rakamlarda istihdam arttı

Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 204 bin kişi artarak 28 milyon 337 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,3 puanlık artış ile yüzde 47,2 oldu. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 111 bin kişi azalarak 3 milyon 417 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,3 puanlık azalış ile yüzde 10,8 oldu.

Bütçe açığı Ekim'de 3,3 milyar lira

Türkiye Ekim ayı merkezi yönetim bütçe açığı 3,3 milyar lira olarak açıklandı. Maliye Bakanı Naci Ağbal, yıl sonu bütçe hedefine ulaşmak için gerekli kararlılığı göstereceklerini belirtti.

Maliye Bakanlığı, Ekim ayı ile Ocak-Ekim dönemine ilişkin bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Buna göre; Ekim ayında bütçe 3,3 milyar TL açık, 197 milyon TL faiz dışı fazla verdi.

Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Ekim ayında bütçe giderleri 56,2 milyar TL, faiz hariç giderler ise 52,6 milyar TL oldu.

Ekim'de bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 21,8 artarak 52,8 milyar lira, bütçe giderleri ise yüzde 29,2 yükselerek 56,2 milyar lira olarak gerçekleşti.

Bütçe gelirleri Ocak-Ekim döneminde ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 13,8 artışla 509,4 milyar lira, bütçe giderleri yüzde 18,4 yükselişle 544,4 milyar lira oldu.

Böylece Ekim’de 3 milyar 348 milyon lira açık veren merkezi yönetim bütçesi, Ocak-Ekim dönemini 34 milyar 961 milyon lira açıkla kapattı.

Ağbal: Gerekli kararlılığı göstereceğiz

Maliye Bakanı Naci Ağbal, "Ekim ayı gider gerçe-

leşmeleri yıl sonu gider tahminimizle uyumludur. Önümüzde iki ay içerisinde de harcama tarafında OVP hedefleri içinde kalarak yıl sonu bütçe hedefinin elde edilmesi konusunda gerekli kararlılığı göstereceğiz" diye konuştu.

Yılın ilk yarısında faiz hariç giderlerdeki artış oranı yüzde 20,2 olarak gerçekleşirken, Temmuz-Ekim döneminde bu oranın yüzde 17,2'ye gerilediğini belirten Ağbal, Aralık ayında faiz hariç giderlerdeki artış oranının önemli ölçüde aşağı yönlü trendde olacağına işaret etti. Ağbal, beklenmeyen bir risk ortaya çıkmadığı takdirde yılın ikinci yarısına ilişkin faiz hariç giderlerdeki artış oranının, Orta Vadeli

Program öngörülleri çerçevesinde yüzde 11 civarına kadar düşeceğini bildirdi.

Ekonomi Bakanlığı'ndan İTHALATA NEŞTER

Ekonomi Bakanlığı'nın 2018 bütçesine ilişkin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sunduğu rapora göre, Bakanlık tarafından ithalata karşı çeşitli önlemler devreye alındı. Bakanlık, dampinge ve sübvansiyona karşı vergiler, gözetim ve kayda alma uygulamaları ile ilave gümrük vergilerini etkin şekilde uygulamaya koydu.

İthalatı kalem kalem inceleyen Bakanlık, ürün bazında gerekli tedbirleri hayata geçirirken, 2016'da 198,6 milyar dolarlık ithalatın 28,8 milyar dolarlık kısmına müdahale edildi. 2017 Ocak-Eylül döneminde de 169 milyar dolarlık ithalatın 20,8 milyar dolarlık kısmı için önlem alındı. Böylece 2016 ve 2017'nin toplamında toplamda 50 milyar dolarlık müdahale gerçekleştirildi.

Bu kapsamda, aralarında elektrikli ev aletleri, traktör, jeneratör, dizel motorlar, tekstil, konfeksiyon, ayakkabı, mobilya ve kozmetik ürünlerinin de yer aldığı 21 ürün grubunun ithalatında başvuru ek vergi uygulaması devam ediyor. İlave gümrük vergisine tabi ürünlerin, 2016 yılı ithalat değeri 6,4 milyar dolar iken, bu rakam 2017 Ocak-Eylül döneminde 3,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bu tedbirler sonucunda, ayakkabı ithalatı 2016'da bir önceki yıla göre yüzde 8 azalarak 794 milyon dolardan 734 milyon dolara geriledi. Ayakkabı ithalatı 2014'te ise 954 milyon dolar seviyesinde bulunuyordu. Sektördeki kapasite kullanım oranı yüzde 75'e ulaşırken, Çorum, Şanlıurfa, Kilis, Çorlu'da 1'er, İstanbul'da 3'er olmak üzere toplam 7 yeni tesis yatırımı gerçekleşti.

Mobilya ithalatı 2016'da bir önceki yıla göre yüzde 67,5 oranında azalarak, 373 milyon dolardan 121 milyon dolara geriledi. Aydınlatma ürünleri ithalatı da 2016'da bir önceki yıla göre yüzde 40 oranında azalarak, 380 milyon dolardan 228 milyon dolara düştü.

Bakanlık, ithalatta ticaret politikası önlemleri kapsamında ise 72 ürün grubunda 135 damping ve sübvansiyon önlemini yürürlüğe soktu. 2016'da dampinge karşı önleme tabi ülkelerden yapılan ithalat 1,8 milyar dolar iken bu yılın 9 ay-

lık döneminde 1,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Yeni yatırımlarla istihdam arttı

Alınan önlemlerle, güneş panelleri, polyester elyaf, kontrplak sektörlerinde yeni yatırımlar yapılırken, araç lastikleri, battaniye, klima, iplik, menteşe ürün gruplarında da istihdam artışı yaşandı.

Öte yandan, Bakanlık, 29 adet dampinge karşı önlem soruşturmasını halen yürütürken, devam eden soruşturmaların önleme tabi ülkelere ithalatı 2016'da 800 milyon dolar, bu yılın 9 aylık döneminde ise 785 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

İthalatta gözetim uygulaması kapsamında ise 142 gözetim tebliği yayımlandı. Gözetim altına alınan ithalatın hacmi, 2016'da 20,6 milyar dolar iken bu yılın 9 aylık döneminde 15,3 milyar dolar oldu.

Bu çerçevede, tekstil, konfeksiyon, saraciye ve ayakkabı ithalatı kayda alınarak, gerçek zamanlı olarak izleniyor. Bakanlık, Kasım 2017 itibarıyla 25 bin 782 ve 49 bin 225 ihracatçı firmaya ait bilgileri kayıt altında aldı.

Bakanlık, askıya alma ve tarife kontenjanı uygulamalarıyla da Türkiye'de üretilmeyen ham madde arzında sorun yaşanmaması için belirli ürünlerde gümrük vergilerini askıya alıyor. Bu tedbirle de 2017 içinde 2 milyar dolarlık imkan sanayicinin kullanımına açıldı.

Gelişmişlik farkına kamu yatırımı ayarı

Türkiye'nin sosyal ve fiziki altyapısının geliştirilmesi, çevrenin korunması, gelişmiş ülkelerle ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması için gereken kamu yatırımlarının Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) içindeki payının bu yıl yüzde 3,6 ile Avrupa Birliği (AB) ortalamasının üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor.

2018 Yılı Programı'ndan derlenen bilgilere göre, yaşam kalitesinin yükseltilmesi, rekabet gücünün artırılması ve sürdürülebilir büyümenin sağlanması amacıyla daha fazla kamu yatırımı ihtiyacı ortaya çıktı.

Kamu sabit sermaye yatırımlarının GSYH'deki payının ortalamaları dikkate alındığında, 2008-2017 döneminde Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile ABD ve Japonya seviyesinde yatırım gerçekleştiren Türkiye'nin, buna rağmen bu ülkelerin GSYH büyüklükleri, gelişmişlik seviyeleri, yüzölçümleri, nüfusları ve mevcut altyapıları göz önüne alındığında yatırım ihtiyacı devam ediyor.

Türkiye'nin kamu yatırımlarının GSYH içindeki payı bu yıl yüzde 3,6 ile AB ortalamasının üzerinde gerçekleşecek. Söz konusu yatırımların GSYH'deki payının 2018'de ise yüzde 4,1 olması hedeflendi.

AB ülkelerinin 2013'te yüzde 3,5 olan kamu

yatırımlarının GSYH içindeki ortalama payının ise 2017 yılında yüzde 3,2 olacağı öngörüldü.

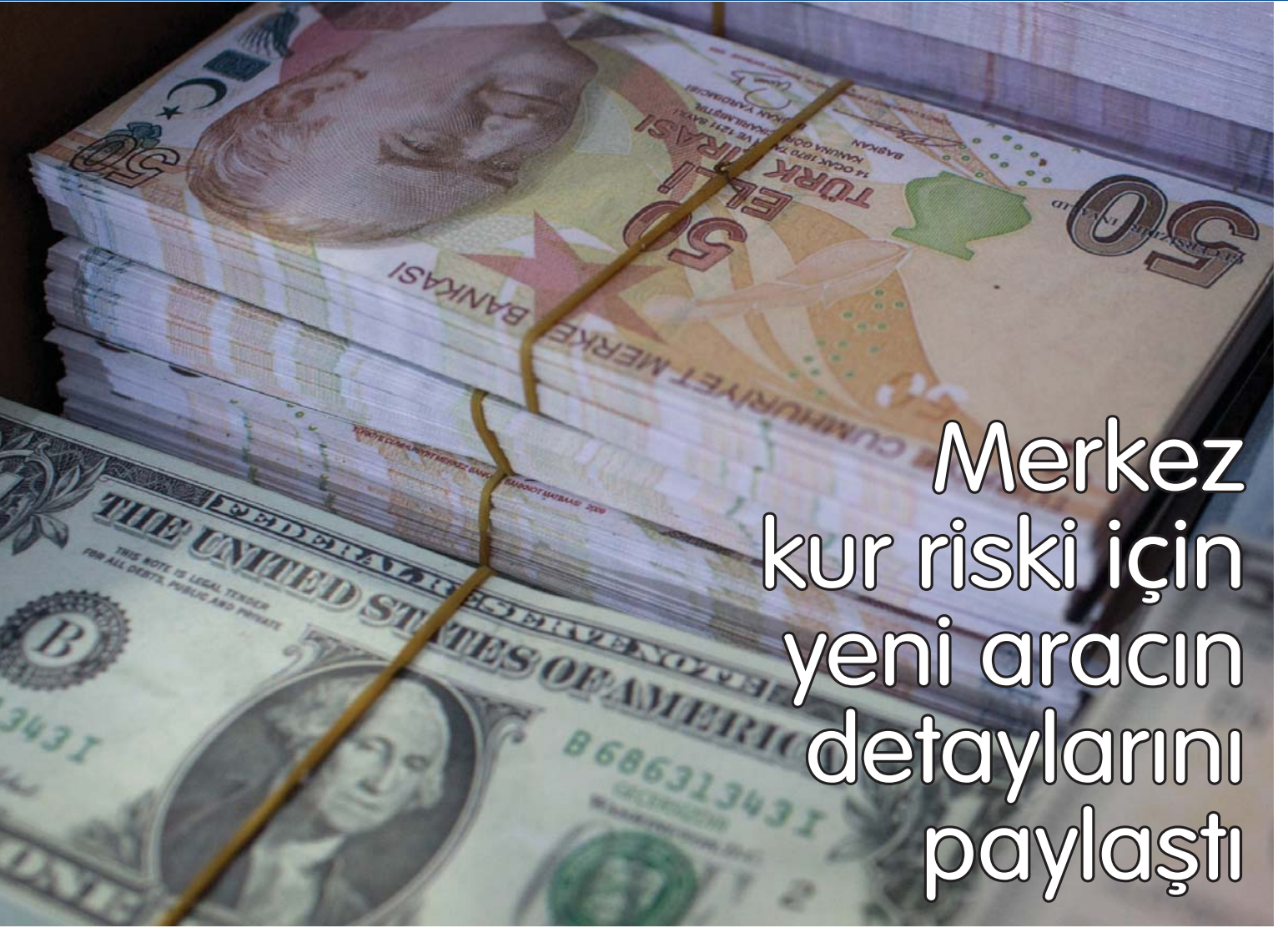
AB ülkeleri arasında Estonya, kamu yatırımlarına GSYH'den ayırdığı yüzde 5,1'lik payla listenin ilk sırasında yer alırken, bu ülkeyi yüzde 4,5 ile Macaristan ve İsveç, yüzde 4 ile Bulgaristan ve Polonya takip etti.

Kamu yatırımlarının GSYH içindeki payı, ABD ve Japonya için sırasıyla 3,1 ve 3,5 olarak hesaplandı. İrlanda ise yüzde 1,9'luk payla son sırada yer aldı.

Altyapıyı geliştirecek yatırımlar öncelikli

Türkiye'de kamu yatırım uygulamalarında bu yıl sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler dikkate alınarak, ekonomik ve sosyal altyapıyı geliştirecek nitelikteki yatırımlara ağırlık veriliyor.

Bu yıl 3 bin 42 kamu projesi için ayrılan 80,4 milyar liralık başlangıç ödeneğinin yüzde 29,8'ini ulaştırma ve haberleşme sektörü, yüzde 16,8'ini eğitim, yüzde 12,7'sini tarım, yüzde 9,2'sini sağlık ve yüzde 6,2'sini enerji sektörü oluşturuyor. Kamu yatırım tahsisleri içinde madencilik, imalat, turizm ve konut sektörlerinin toplam payı yüzde 5 olurken diğer kamu hizmetlerinin payı ise yüzde 20,3 seviyesinde bulunuyor.

Merkez kur riski için yeni aracın detaylarını paylaştı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), reel sektörün kur riskine karşı geliştirilen Türk Lirası uzlaşmalı vadeli döviz alım işlemlerine ilişkin ayrıntıları açıkladı.

Merkez Bankası'nın konu ile ilgili bankalara gönderdiği açıklamada "İşlemlerin vadesinde Türk lirası ve döviz tutarlarının karşılıklı değişimi yapılmayacak, bunun yerine tutarlar Türk Lirası olarak netleştirilecek, netleştirme işlemi bankalara /bankalardan vade tarihinde kur farkından doğacak farkın ödenmesi / tahsil edilmesi şeklinde yapılacaktır. Kur farkının hesaplanmasında vade tarihinde ilan edilecek TCMB gösterge niteliğindeki döviz alış kuru kullanılacaktır" ifadeleri kullanıldı.

İşlemlerin, geleneksel (çoklu fiyat) ihale yöntemi ile gerçekleştirileceği belirtilen açıklamada, bankaların, vade süresince TCMB nezdinde, ihalede kazandıkları döviz tutarının yüzde 2,5'i oranında teminat bulunduracağı kaydedildi.

Açıklamada, işlemlerin ve teminatların değerlerinin TCMB gösterge niteliğindeki döviz satış kuru kullanılarak günlük olarak belirleneceği ve fiyat ile kur hareketleri gibi nedenlerden dolayı ilave teminat istenebileceğine değinilerek, ihale-

lere döviz piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankaların katılabileceği belirtildi.

Tekliflerde yer alacak fiyatın (kurun) tam ve tamın 100 binde biri ve katları şeklinde tanımlanacağı aktarılan açıklamada, işlem teklifi miktarının en az 1 milyon dolar olacağı ve her bir bankanın ihalede verebileceği maksimum teklif tutarının toplam ihale tutarının yüzde 20'si ile sınırlı olacağı ifade edildi.

Avrupa'nın talebi sanayiye yaradı

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, Eylül'de yıllık bazda yüzde 10,4 artış gösterdi. TÜİK, Eylül ayı sanayi üretim rakamlarını açıkladı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Eylül'de bir önceki aya göre yüzde 0,6 arttı. Anket beklentilerinde ekonomistler aylık yüzde 0,4, yıllık yüzde 9,7 artış olması yönünde tahminde bulunmuşlardı. İmalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0,2, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,6 arttı. Uzmanlar, sanayi üretiminin iyi gelmesini Avrupa'daki ekonomik toparlanma trendinin devam etmesi ve yeni siparişlerde görülmekte olan artışa bağladı.

Davos'u kadınlar yönetecek

Her yıl Davos'ta yapılan Dünya Ekonomik Forumu'nun gelecek yılki toplantılarında, tüm başkanlar kadınlardan oluşacak. Dünya Ekonomik Forumu'nun 23-26 Ocak 2018 tarihinde Davos'ta düzenleyeceği zirvede, yedi başkanın da kadın olacağı açıklandı. Quartz sitesinin haberine göre, bu yıl açıklanan başkanlar listesinde hiçbir erkeğin yer almaması dikkat çekti.

Davos, son yıllarda zirve katılımcılarıyla ilgili cinsiyet dengesizliği eleştirileriyle karşı karşıya kalmıştı. Bu yıl başında düzenlenen zirvede 3 bine yakın katılımcının sadece yüzde 20'sinin kadın olması eleştirilere yol açmıştı.

Eleştiriler üzerine, zirvenin organizatörleri de, heyetlerden en az bir kadın yetkili bulundurmalarını rica etmişti.

2018'de Davos'ta başkanlık yapacak isimler şöyle:

■ Sharan Burrow, Uluslararası Ticaret Birliği Konfederasyonu Genel Sekreteri

■ Fabiola Gianotti, Avrupa Nükleer Araştırma Kurumu (CERN) Genel Sekreteri

■ Isabelle Kocher, Fransız enerji şirketi EN-

GIE CEO'su

■ Christine Lagarde, IMF Başkanı

■ Ginni Rometty, IBM Başkanı

■ Chetna Sinha, Hindistan'daki Mann Deshi

Vakfı'nın Kurucusu

■ Erna Solberg, Norveç Başbakanı

400 oturum

48. Dünya Ekonomik Forumu'nun teması "küresel toplumun karşı karşıya olduğu çeşitli politik, ekonomik ve sosyal yarılmaların temel nedenlerini ve pragmatik çözümlerini araştırmak" olarak belirlendi. Yaklaşık 100 ülkeden 3 bini aşkın katılımcının olacağı forumda, 400'den fazla oturum düzenlenecek.

Tümü kadın olan başkanlar, hem kamu hem de özel sektörden, uluslararası organizasyonlardan, akademi ve bilim dünyası ile sivil toplumdan seçiliyor.

Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum (WEF)) merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde yer alan uluslararası bir vakıftır. Zirve, dünyanın en tanınmış işadamları ve siyasetçilerini bir araya getiriyor.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Piyanın gerisinde kalmak pahalıdır

Uğur Gürses

Döviz kuru artışı giderek bu-
lunduğu seviyede
yerleşiyor. Bunun
hasarları var; para
politikası ise atalet
içinde geride kalı-
yor. Bedel artıyor.

Olan şu;
tarihsel rekorlara
ulaşan enflasyo-
na karşı Merkez
Bankası “yeterince
sıkıyım” iddiasın-
da idi. Enflasyon
yükselirken aynı
yerde kalmak,

gevşetmek demek. Şimdi kur gidiyor; bu, enflas-
yonu da, kaygıları da depreştiriyor. Sonuç; kur
artışı mali piyasalarda orta ve uzun vadeli faizi de
yukarı itiyor.

Geldiğimiz noktada; yıllık faizler yüzde
13,7’de, 2 yıllıklar yüzde 13,6’da. 5 yıllık tahviller
de yüzde 13’e dayanmış durumda. Ya uzun vadeli
tahviller? 10 yıllıklar da yüzde 12,25’te.

Bu, vadelere göre faiz tablosu (getiri eğrisi)
bize şunu söylüyor; kısa vadede kimse Merkez
Bankası’nın para politikasının “sıkı” olduğunu
düşünmediği gibi, önünde sonunda yüklü biçim-
de faizi arttıracığını da.

Ekonomik birimleri, mali piyasaları “enflas-
yonda düşüşe inanmış, ikna edilmiş” bir görü-
nüm sunması için; kısa vadeli faizin en yüksekte,
uzun vadeli faizin de en düşükte olacak şekil-
de “tam negatif eğimli” bir getiri eğrisi görüyor
olmalıydık. Şu tabloda, Merkez Bankası’nın faizi
geride kaldı.

Ekim başından bu yana orta ve uzun vadeli
faizlerde yükseliş başladı. O tarihe kadar Merkez
Bankası’nın faizi en yüksek faiz iken, bugün en
düşük faiz olarak kaldı. Hem de enflasyon görü-
nümü bozulurken.

Geçen yıl Eylül sonunda kredi notumuzun
indirilmesinden birkaç gün önce faiz indiren Mer-
kez Bankası, not düşüşü sonrasında hem döviz
kuru, hem de piyasa faizleri yükselirken yine
ağırdan alarak seyretmiş; Kasım ayında 0,25 pu-
anlık artışı gibi yetersiz bir faiz artırımı ve miktar

sıkılaşması ile ortalama fonlama faizlerini yukarı
itmeye çalışmış, sonunda Ocak 2017’de faiz artı-
şına gitmişti. Bu yetmediği için devamında, Mart
ve Nisan aylarında da “piyasaya yetişmeye” ça-
lışmış, faiz artırımlarına devam etmişti. Enflasyon
için değil ama mali piyasa için ne zaman denge
bulundu? Mayıs artırımından sonra. Kasım-Ocak
arası gecikmelerle 2,5 puan, Ocak-Mayıs arası
1.6 puan olmak üzere fonlama faizi ortalaması
toplamda 4 puandan fazla yükseltilmiş oldu.
Neyin pahasıydı bu? Geç kalarak, “faizsiz çözme
gayretinin” pahası.

**Mevcut cari açık ve büyüme
sürdürülebilir değil**

Erdal Sağlam

Eylül ayında
Türkiye’nin cari
açığı 4,5 milyar
dolarla beklen-
tilerin üzerinde
geldi. Son 1 yıllık
cari açık rakamı
40 milyar dolara
dayanırken, bu ra-
kam “Türkiye’nin
büyümesinin
sürdürülebilir
olmadığı”nın da
kanıtı gibiydi.
Bakanlar cari açık,
enflasyon gibi
bozduğu denge-

lere bakmadan, bu yıl ne kadar büyüdüğümüzü,
övünerek anlatıyorlar. Giderek artan dış ticaret
açığından sorumlu Bakan, “İlk 3 çeyrek büyüme-
siyle dünyada rekor kıracağız” diyor.

İhracattan fazla büyüyen ithalat rakamı ve
artan cari açık, Türkiye’deki üretimin ithalata
bağımlılığının bir göstergesi. İşte bu nedenle,
kurlar artmaya başladığında, başta reel sektör
olmak üzere, herkes telaşlanıyor. Eylül ayı cari
açığı, finanse ettiğimiz için, zaten döviz fiyatla-
rının içinde yer alıyor. Eylül’de güçlü sıcak para
akışı yaşandığı için, açığın kurlara etkisinin sınırlı
olduğu söylenebilir. Demem o ki; şimdi sıcak para
girişinin azalacağı bir döneme giriyoruz, yani
Türkiye büyümeyi finanse etmek için eskisinden
çok daha fazla kur bedeli ödemek zorunda. Dola-

yısıyla aynı büyüme, cari açık ve ithalat ile kur artışının çok daha yüksek olacağı aşikar.

Ekonominin dengesi böyle işliyor; cari açık arttıkça kurlar yükseliyor, kurlar yükseldikçe ister istemez içerideki üretim düşmeye başlıyor. Yani sıcak para akışının kesildiği bir ortamda, büyümeyi sağlayacak ithalatı bu kadar yüksek oranlarda tutmanız mümkün değil. Dolayısıyla büyüme rakamınız da otomatik olarak düşecek. Ne kadar KGF destekli kredi verip içerideki talebi büyütseyiz de, bunun bir sınırı var. Daha fazla zorlamanız da pek olası değil.

Bunun nedeni ne dersenez, hep söylediğimiz; yapısal tedbirlerle Türkiye'nin üretim yapısının değiştirilmemiş olması, her açıdan dışa bağımlı ekonomik yapının sürmesi. Tekrar edelim; Türkiye'de ekonomi yönetiminin en büyük günahı; 2001'deki reformlarla gerekli altyapı oluşturulmasına rağmen, küresel iklim de uygunken, birkaç kez ayağımıza gelen yapısal tedbir fırsatını tepmesidir. Reformlara devam edilmemesinin, yani bu yönetimin günahının bedelini şimdi tüm halk olarak ödemeye başladık.

Özetle; Aralık ayında açıklanacak 3 çeyrek büyüme rakamlarının ardından, artık aşağı gitmeye başladığını göreceğiz. O nedenle bu kadar yüksek rakamlara rağmen, yabancı kuruluşlar 2017 yılı büyümesini yüzde 5, buna karşılık 2018 büyümesini ise yüzde 3-3,5 oranlarında tahmin ediyorlar.

Cari açığın finansmanı sorun olmaya başladı

Güngör Uras

Ülkede dövizin bulunur olması ve fiyatı; (1) Cari açığın büyüklüğüne, (2) Açığı finanse edecek ölçüde dövizin ülkeye girmesine bağlı.

Ekonomimizin yıllık döviz ihtiyacı tartışılırken "cari açık + yıl içinde vadesi gelen dış borçlar" toplamı günde gelir. Döviz

kıtlığında vadesi gelen döviz borçlarını yenilemek güç olsa da mümkündür. Ama döviz kıtlığı nedeniyle cari açık finanse edilemezse ekonomide çarklar durur.

Cari açık küçülürken büyümeye başladı. Daha da önemlisi finansmanı sorun olmaya başladı. Döviz açığımız, cari açığımızı küçültmek için ekonominin frenine basılmıştı. Ekonomi bu yıl canlanmaya başlayınca döviz açığı gene artışa geçti. Eylül ayı itibarıyla açık yıllık 39 milyar dolara ulaştı. Aralık sonunda açığın 44 milyar dolar olması bekleniyor. Bu, milli gelirin yüzde 5,4'ü büyüklüğünde bir döviz açığı demektir.

Cari açık, döviz açığı; (1) Doğrudan yabancı sermaye girişi, (2) Hisse senedi veya devlet iç borçlanma senedi satın almak için ülkeye gelen sıcak para, (3) Döviz kredileri ile finanse ediliyor. Bu 3 kaynaktan ülkeye giren döviz yetersiz ise, daha önceki döviz birikimleri, döviz rezervi kullanılıyor.

Bu yılın ilk 9 ayında sermaye hareketi ile ülkeye giren döviz açığı finanse edemedi. Az da olsa döviz rezervlerini kullandık. Geçen yılın aynı döneminde sermaye hareketi ile ülkeye gelen döviz, açığın finansmanını karşılamıştı. Üstelik döviz rezervlerinde 6 milyar dolara yakın artışa imkan vermişti.

Döviz açığını finanse etmek için ana bekle-yişimiz, doğrudan yatırımlar. Çünkü doğrudan yatırımlar kalıcı döviz. Ne var ki, net doğrudan yatırımın finansmana katkısı giderek azaldı. Bu yıl net katkı 5,5 milyar dolar. Onun da 3,6 milyar dolarlık bölümü gayrimenkul alımı için getirilen döviz.

Bu yıl hisse senedi ve devlet iç borçlanma senedi satın almak için ülkeye giren döviz cari açığın finansmanında büyük paya sahip oldu. Portföy yatırımı için ülkeye giren döviz net 23,5 milyar dolara ulaştı.

Böyle gitmez

Uğur Civelek

Son iki ay içinde Türk Lirası'nın Amerikan Doları karşısında yüzde 14 düzeyini aşan oranda değer

kaybetmiş olması, belirsizliği artırıyor ve geleceğe yönelik beklentileri olumsuzlaştırıyor. Son on yılda bu sonucun ortaya çıkmasına kayıtsız kalarak durumdan yararlanmaya çalışan, farklı çıkar grupları arasındaki gerginliklerin büyümesi önlenem-

yor. Orta vadede sorunların ağırlaşması pahasına kısa vadede günü kurtarmaya çalışmanın birikmiş maliyetleri ödenmek üzere kapıyı çalıyor. Daha önce 'finanse edilebildiği sürece cari açığın büyümesi sorun yaratmaz' diyenler, değişik şekillerde 'böyle gitmez' demeye çabalyorlar!

Gerek yerleşiklerin ve gerek ise yabancıların taşıdığı yabancı paralara karşı Türk Lirası riski, birikimli cari açık rakamına paralel olarak yükseliyor ve küresel belirsizliğin arttığı dönemlerde en önemli kırılma sebebi haline geliyor. Geçmişte ağırlaşmasına izin verilen sorun, ülkemiz adına birlikteliğin en önemli hale geldiği koşullarda bu ihtiyacı karşılamayı zorlaştıran en önemli olumsuzluk haline dönüşüyor.

Küresel düzeyde risk alma isteğinin çok yüksek olduğu ve kolayca finanse edildiği yıllarda, her şey iyi gidiyormuş gibi görünüyordu veya gösteriliyordu. Büyüyen cari açığa rağmen Türk Lirası değerleniyor, enflasyon ve faizler süratle geriliyor, kredi hacimleri ve iç talep seri bir şekilde artıyordu. Sanayi ve tarım cephesindeki süratle ağırlaşan sorunlara rağmen, hizmet sektörü alanındaki yatırımların kontrolsüz bir şekilde artıyor olması ağırlaşan sorunların gizli kalmasını kolaylaştırıyordu. Makroekonomik görünüm iyileşiyordu, fakat bu durum kesinlikle sürdürülebilir değildi.

Spekülatif atağa Hazine'nin nakit kalkını

Abdurrahman Yıldırım

Hazine'nin hazırda her an kullanılabilir nakit parası 45 milyar lira. Bu paranın varlığı hem ani sermaye duruşlarına veya sıcak paranın kaçmasına karşı başvurulacak en etkili önlem, hem de spekülatif ataklara karşı iyi bir bariyer oluyor. Paranın varlığı sert faiz artışlarını buduyor

Sonbaharla gelişen piyasa tahvillerine yönelik sermaye akımları biraz zayıfladı. FED'in faiz artırımı ihtimalinin güçlenmesi, doları güçlendirerek gelişen ülkelere yönelik sermaye akımlarını zayıflattı. Gelişmekte olan ülkelerin ortalama tahvil faizleri yüzde 4,6 arttı. Bloomberg HT'nin verilerine göre faizin ortalaması Ağustos sonunda yüzde 5,189'dan 8 Kasım'da yüzde 5,432'ye çıktı.

- Ağustos sonunu aldık çünkü bizim 10 yıllık

Hazine tahvil faizleri ile döviz kurunun tırmanışı ve borsanın dolar bazındaki düşüşü de o tarihten başladı. Türkiye piyasaları son 2,5 aydır net bir şekilde bozulma eğilimi içinde seyrediyor. Türkiye'nin CDS'i veya kredi iflas sigorta primi yüzde 33,7 arttı. 1 Eylül'de 157,417'ye kadar inen CDS'ler 10 Kasım itibarıyla 210,581'e yükseldi.

- 10 yıllık tahvil faizi yüzde 10,28'den 2,5 ay sonra yüzde 12,25'e yükseldi. 2 puanlık artışın yüzdesi 19. Gelişmekte olan ülkeler ortalamasının yüksek bir artış var.

Böyle karışık, riskleri yüksek bir ortamda Hazine'nin 20 milyar lirası varken ekstradan 25 milyar lira kadar bir nakdinin bulunması iyi bir güvence. Ya böyle bir ortama Hazine yığınak yapmadan girseydi ne olurdu diye düşünmek lazım. Herhalde faizler fırlar ve buna bağlı bütün piyasalarda ve ekonomide tansiyon daha da yükselirdi. 45 milyar liralık kamu mevduatı Merkez Bankası bilançosunda duruyor. Bu para temmuza kadar ortalama 20 milyar liraydı. Ağustos ayı ile birlikte 40'lı rakamlara çıkarıldı. Son 3,5 aylık ortalama 44,7 milyar lira.

MET

GAYRİMENKUL

Muhittin Etçioğlu

A.O.S.B.'deki Danışmanınız

10030 Sk. E Blok No:103 (SGK Üstü)
A.O.S.B. Çiğli - iZMiR

www.metgayrimenkul.com

e-mail: info@metgayrimenkul.com

Tel: **0232 328 36 06**

Fax: 0232 328 36 04

Gsm: 0532 739 69 12

0532 267 37 55

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

www.metgayrimenkul.com

Kredi ve dış finansman görünümü

Geçtiğimiz yılın sonlarından itibaren kredi artışı çok yüksek düzeylere ulaştı. Bu hızlı artış Mayıs ortalarında zirveye ulaştı; o zamandan bu yana kredi artış oranı sürekli düşüyor. Kur hareketlerinden arındırılmış kredilerin on üç haftalık hareketli ortalamalarının yıllara göre yüzde artışları incelenince şu rakamlar ortaya çıkmaktadır:

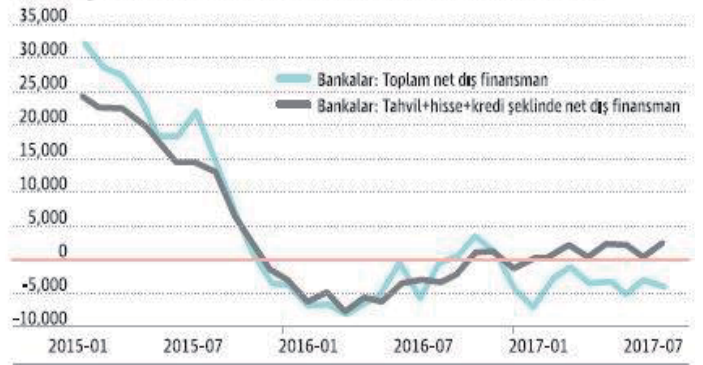
Mayıs 2017 sonunda toplam kredi artışı yüzde 45,5 gibi yüksek bir değer. Kamu bankalarında zirve noktasına bir hafta sonra ulaşılıyor: Yüzde 59,2: Çok yüksek. Özel bankalarda görülen en yüksek değer ise yüzde 40,5 ve Mayıs sonunda: Elbette o da yüksek. Sonra düşüş başlıyor. Ekim 2017 ortasında durum şöyle: Toplamda yüzde 16,6, kamu bankalarında yüzde 24,1 ve özel bankalarda yüzde 11,4 artış var. Dikkat: Özel bankaların kredi artışı, enflasyondan arındırılınca “sıfıra” düşmüş durumda. (Grafik:1)

Kredi artışının tüketimi ve yatırımı olumlu etkilemesi beklenir. Elbette tüketimi ve yatırımı belirleyen diğer unsurlarda olumsuz bir gidişat yoksa. Mesela, “önünü görebilmek” ve “oyunun kurallarının ikide bir değişmemesi” gibi unsurlar olumlu yönde seyrediyorsa kredi artışı yatırımlar açısından işe yarar. Kredi arzının arttığı bir dönem, ekonominin zaten potansiyelinin üzerinde büyüdüğü bir döneme denk gelmemelidir:

Kur hareketlerinden arındırılmış kredilerin 13 haftalık hareketli ortalamalarının yıllıklandırılmış yüzde artışları (2015 başı-Ekim 2017 ortası)

Bankaların yurtdışından temin ettikleri net dış finansman (2015 başı-Ağustos 2017, milyon dolar)

Gelirse, hem enflasyonu körükler hem de bizim gibi ülkelerde cari işlemler açığını artırır. Artan büyüme oranı kalıcı olmaz.

Kısacası, ekonomide yatırıma elverişli bir ortam varsa ve ekonomi potansiyelinin üzerinde büyümüyorsa, makro ekonomik açıdan kredi artışının olumlu bir gelişme sayılması normaldir. Elbette “normal koşullar” altında. “Normal koşuldan” burada kasıt “piyasa koşulları” altında bankaların kredi arzını artırmaları’dır. Bankaların kredi açabilmele-ri için fon toplamaları gerektiğini belirtmek çözüm yaratacak bir söylem değildir. Fon derken de mevduat toplamak, tahvil satmak ve yurt dışından kredi almak düşünülmelidir.

Bu açılardan bakılınca Türkiye’nin iki temel

sorunu vardır. Birincisi, bankaların topladığı mevduat, açtıkları kredi miktarının oldukça altında. Lira cinsi kredi-mevduat oranı yüzde 150.

İkincisi ise, son dönemde bankalar dış kaynak bulmakta eskisi kadar rahat değiller. İkinci grafikte bankaların 2015 başından bu yana her ay itibariyle buldukları net dış finansmanın (taze kaynak eksi geri ödeme) son bir yıllık değeri (milyon dolar olarak) görülebilir. (Grafik: 2)

Hem bu grafik hem de kredi-mevduat oranı neden özel bankaların son aylarda kredi açısından sert bir fren yaptıklarını gayet net gösteriyor. Farklı bir ifade tarzı da şu: 2017’nin ilk üç çeyreğindeki yüksek büyümenin kalıcı olduğu tartışmalıdır.

Kaynak: Dr. Fatih Özatay

İthalat faturası yoksul ülkeleri vuracak

BM Gıda ve Tarım Örgütü, gıda ve et ithalatı faturasının 2017’de rekor kıracağını, faturanın yoksul ülkeleri vuracağını açıkladı.

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü’ne (FAO) göre, gıda emtia fiyatlarındaki istikrarlı seyre rağmen, gıda ithalatında

gıda emtia pazarlarında arzın iyi olduğu bir dönemde geldi. Raporda şu tespitlere yer verildi:

Et ithalat faturasının, bu sene 2016’ya göre yüzde 22 artarak 176 milyar dolara ulaşp, tüm zamanların en yüksek seviyesine çıkacağı öngörülmüyor.

UNCTAD 2017 Dünya Yatırım Raporu açıklandı

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından hazırlanan Dünya Yatırım Raporu'na göre, 2016 yılında tüm dünyadaki uluslararası doğrudan yatırım (UDY) girişi 1,75 trilyon dolar seviyesinde oldu.

UNCTAD Dünya Yatırım Raporu'nun değerlendirmelerine göre, son yıllarda Türkiye'nin çektiği UDY'nin yarısına yakını imalat sektörüne geldi. Raporda bunun Türkiye ekonomisinin sınai yapısının çeşitliliğinden kaynakladığını belirtildi. Raporda ayrıca Türkiye'nin son yıllarda yatırım çekmek için çıkarttığı yeni teşvik paketlerine de vurgu yapılarak, özellikle Ar-Ge alanından verilen teşvikler ve 2017 yılında yabancılara vatandaşlık gibi reformlara dikkat çekildi. Aynı şekilde UNCTAD Raporu'nda yatırımların karşılıklı teşvik edilmesi ve korunması alanında da Türkiye'nin 2017'de 7 anlaşma imzalayarak en aktif ülke olduğu belirtildi.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından açıklanan Dünya Yatırım Raporu'na göre, küresel uluslararası doğrudan yatırımlar (UDY) 2016 yılında yüzde 2 oranında düşüş kaydederek 1,75 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşti. İngiltere ve ABD'deki

büyük ölçekli birkaç şirket satın alma ve birleşmeleri küresel UDY'nin daha sert düşmesini engelledi. İngiltere'de SAB Miller'in Belçikalı AB Inbev tarafından 101 milyar dolara satın alınması, ABD'de Allergan'ın İsrailli firma Teva tarafından 39 milyar dolara satın alınması ve yine İngiltere'de ARM Holdings'in Japon Softbank tarafından 32 milyar dolara satın alınması hem İngiltere ve ABD'nin UDY'nin girişlerini ciddi oranda artırdı hem de küresel UDY oranlarının daha sert düşmesini önledi.

Rapora göre, 2016 yılında gelişmiş ülkelerde UDY yüzde 5 oranında artarken, gelişmekte olan ülkelerde UDY yüzde 14 oranında düşüş kaydetti. Bununla birlikte hem gelişmiş hem de gelişmekte olan birçok ülkede UDY girişleri sert düşüşler kaydetti.

2016 yılında UDY girişleri İrlanda'da yüzde 88, Endonezya'da yüzde 84, Tayland'da yüzde 73, Almanya'da yüzde 71, Fransa'da yüzde 40, Meksika'da yüzde 19, Polonya'da yüzde

16, Brezilya'da yüzde 9 oranında düştü. 2016 Türkiye'de UDY girişleri ise yüzde 30 oranında düşüş kaydetti. Son yıllarda Türkiye'nin çektiği UDY'nin yarısına yakını imalat sektörüne geldi. Raporda bunun Türkiye ekonomisinin sinai yapısının çeşitliliğinden kaynaklandığını belirtildi. Raporda ayrıca Türkiye'nin son yıllarda yatırım çekmek için çıkarttığı yeni teşvik paketlerine de vurgu yapılarak, özellikle Ar-Ge alanından verilen teşvikler ve 2017 yılında yabancılara vatandaşlık gibi reformlara dikkat çekildi. Aynı şekilde UNCTAD Raporu'nda yatırımların karşılıklı teşvik edilmesi ve korunması alanında da Türkiye'nin 2017'de yedi anlaşma imzalayarak en aktif ülke olduğu belirtildi.

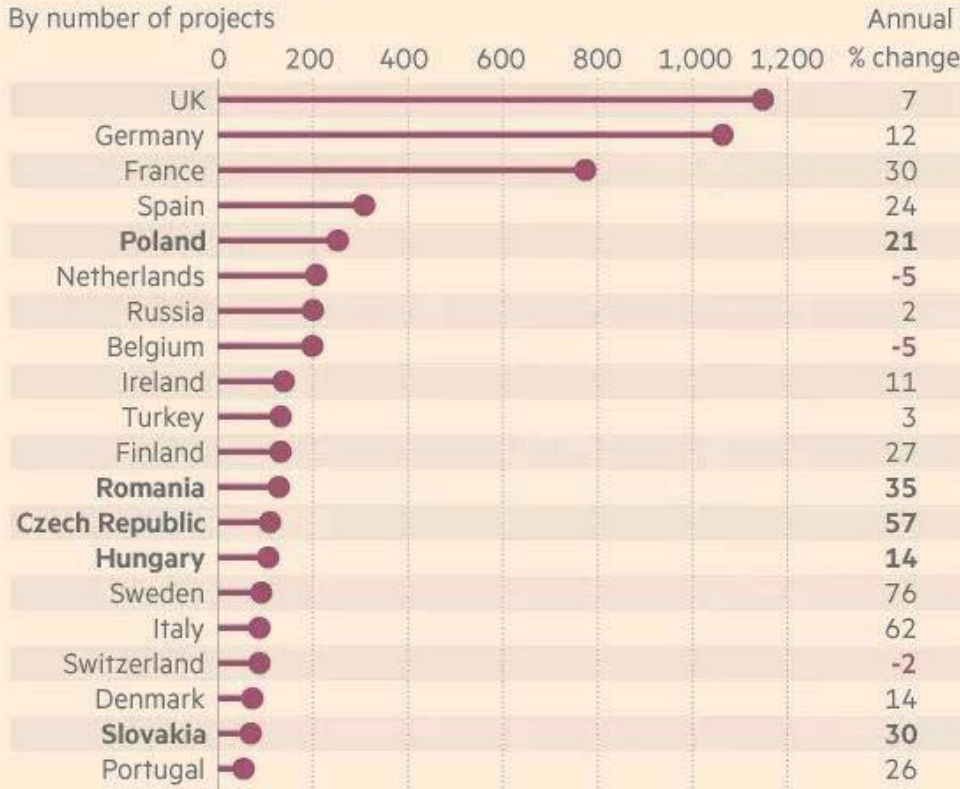
2016'da Türkiye'ye gelen sıfırdan doğrudan yatırımlar yüzde 55 arttı

Diğer yandan dünyada sıfırdan (greenfield) doğrudan yatırım verilerini derleyen Financial Times bünyesindeki FDI Intelligence'ın hazırlamış olduğu rapora göre küresel sıfırdan doğrudan yatırımlar ise 2016 yılında yüzde 6 artışla 776 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Aynı yıl Avrupa'nın çektiği sıfırdan doğrudan yatırımların tutarı yüzde 12 oranında düşüş kaydetti. Türkiye, 2016 yılında, yüzde 55 artışla 8,8 milyar dolar sıfırdan doğrudan yatırım çekerek Avrupa'nın en fazla sıfırdan doğrudan yatırım çeken altıncı ülkesi oldu. Türkiye'yi Avrupa'da 8,5 milyar dolar ile İspanya, 5,8 milyar dolar ile İrlanda, 4,8 milyar dolar Hollanda ve 4,6 milyar dolar ile Macaristan takip etti.

Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanı ve Dünya Yatırım Ajansları Birliği (WAIPA) Başkanı Arda Ermut, verilere ilişkin değerlendirmesinde şunları kaydetti: "UNCTAD Raporu'ndaki veriler gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin uluslararası doğrudan yatırım çekişlerinde sert düşüşleri de ortaya koymaktadır. Türkiye 2016 yılında bütün olumsuzluklara rağmen 12,3 milyar dolar UDY çekmiştir. 2016 yılı sonuçlarına ilişkin olarak FDI Intelligence raporunun ortaya koyduğu üzere ekonomik kalkınmamıza, istihdamımıza ve sanayimize ciddi katkılar sağlayan sıfırdan doğrudan yatırımlarda yüzde 55 artış kaydetmiştir. Sıfırdan doğrudan yatırımlar uzun dönemde Türkiye ekonomisini dönüştürerek küresel değer zincirine daha çok entegre olmamızı sağlayacaktır."

Genç ve büyüyen nüfusu, aynı şekilde güçlü bir direnç ile büyüyen dinamik ekonomisi ve bölgesel pazarlara erişim imkanı sağlayan stratejik konumu ile Türkiye'nin uluslararası doğrudan yatırımcılar için önemli bir yatırım ülkesi olduğunu belirten Ermut; "Türkiye'nin sahip olduğu birçok avantaja ek olarak doğrudan yatırımlara yönelik yapılan reformlar Türkiye'yi daha da cazip bir hale getirmektedir ve uluslararası yatırımcıların Türkiye'ye olan güvenini artırmaktadır. Kısa bir süre önce Washington DC'de Sayın Cumhurbaşkanımızın ABD'nin önde gelen şirketlerinin üst yöneticileri ile yapmış olduğu toplantıda bu güven ve güçlü iradeyi çok net bir şekilde gördük" dedi.

Europe top 20 FDI destinations

Source: EY 2017

FT

Tablo: 2017 yılında doğrudan yatırımlarda Avrupa'daki ilk 20 ülke

**TURKISH
AIRLINES**

DÜNYADA EN ÇOK ÜLKEYE UÇAN HAVAYOLU

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

**TURKISH
AIRLINES**

**AYRICALIKLARLA DOLU
UÇUŞ KEYFİ BUSINESS CLASS'TA**

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

İAOSB Vakfı'ndan burs müjdesi

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Sanayici ve İşadamları Eğitim ve Sağlık Vakfı Mütevelli Heyeti toplantısı, İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş ve Vakıf Mütevelli Heyet Başkanı Kadri Şeker'in katılımıyla Atatürk Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

Toplantıda vakfın çalışmaları aktarıldırken, bu yıl üniversite öğrencilerine burs verileceğinin müjdesi de paylaşıldı. Toplantıda konuşan İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, amacı özellikle eğitim olan İAOSB Sanayici ve İşadamları Eğitim ve Sağlık Vakfı'nın Türkiye'nin geleceğine hizmet ettiğini vurguladı.

Gelecek dönem projeleri arasında yer alan teknik

üniversite hedefinin Vakfın gücü ile orantılı şekilde hayata geçeceğini kaydeden Uğurtaş, Bölge katılımcılarını Vakfa destek olmaya çağırdı.

10 Kasım'da Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 79'uncu yılında Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

öğrencileri tarafından gerçekleştirilen Atatürk oratoryosuna da değinen Uğurtaş, "Törene katılan 7'den 70'e herkese duygu dolu anlar yaşatan öğrencilerimizi ve gençlerimizi hazırlayan öğretmenlerimizi bir kez daha tebrik etmek istiyorum.

Gerçekten hem fiziksel yapısı hem de akademik kadrosu, öğrencileri ve bakış açısıyla İzmir'imizin ve ülkemizin iftihar edeceği bir okul meydana getirdik. Böyle bir eserde tüm İAOSB katılımcılarının emeği var. Bundan dolayı hepinize teşekkür etmek istiyorum" diye konuştu.

Toplantı oy birliği ile kabul edilen 2018 yılı çalışma programı ve bütçesinin ardından sona erdi.

Uğurtaş, Almanya İzmir Başkonsolosu Lassig'i ağırladı

Ağustos ayında görevine başlayan Almanya Federal Cumhuriyeti İzmir Başkonsolosu Dr. Rainer Lassig, İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş'ı makamında ziyaret etti. Yönetim Kurulu Başkan Vekili Fatih Uysal'ın da yer aldığı görüşmede, iki ülke arasında yıllara dayanan dostluğun pekiştirilerek, işbirliklerinin geliştirilmesi temennilerinde bulunuldu.

İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Türkiye-Almanya arasındaki sosyal ve ekonomik bağlara değinerek, siyasi arenada yaşanan çalkantıların, iş dünyasını olumsuz yönde etkilediğini söyledi. Özellikle Avrupa'nın kalbi olan ülkeler arasında yer alan Almanya ile vize alımı konusunda yaşanan sıkıntıların iş dünyası açısından yıpratıcı olduğunu vurgulayan Uğurtaş, "Sanayicimiz ülkenizi ziyaret etmek istiyor ancak ilk aşamada karşısına vize sorunu çıkıyor. Daha önce 3-4 gün içerisinde vizeyi alabilirken bugün vize alm süreci bir aya uzadı. Bununla birlikte geçmiş yıllarda vize kullanım hakkı 4-5 yıllık olarak veriliyordu. Bugün ise 6 aylık vize alan sanayici kendini şanslı hissediyor. Almanya ile mevcut işbirliklerini geliştirelim istiyoruz, bu nedenle vize konusunda yürütülen bürokratik işlemlerin daha hızlı çözülür hale getirilmesi gerektiğine inanıyoruz"

diye konuştu.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi hakkında bilgi veren Uğurtaş, 630 firmada 40 bin kişinin istihdam edildiğini söyledi. İAOSB'nin önemli bir ihracat merkezi olduğuna dikkat çeken Uğurtaş, en büyük pazarın Avrupa Birliği ülkeleri olduğunu bildirdi. Uğurtaş ayrıca İAOSB'nin İzmir, Ege Bölgesi ve Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip olduğunun da altını çizdi. İAOSB Yönetim Kurulu olarak geleceğin eğitim ile şekilleneceğine inandıklarını vurgulayan Uğurtaş, bu vizyondan yola çıkarak hayata geçirdikleri Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin emin adımlarla ilerlediğini söyledi.

Almanya Federal Cumhuriyeti İzmir Başkonsolosu Dr. Rainer Lassig de iki ülke halkı arasındaki pozitif ilişkinin çok kuvvetli olduğunu, olumsuz siyasi gelişmelerden söz konusu ilişkinin etkilenmemesi gerektiğini söyledi. Türk-Alman ekonomisinin canlandırılması konusunda önemli bir rol üstlendiğini vurgulayan Lassig, bu anlamda yapılması planlanan her türlü çalışmada yer almaktan mutluluk duyacağını dile getirdi.

Görüşmenin ardından Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni ziyaret eden Lassig, yetkililerden bilgi aldı.

Cumhuriyet Bayramı coşkuyla kutlandı

Izmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, en büyük bayramımız olan Cumhuriyet Bayramını, 94. yılında Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde düzenlenen törenle kutladı. Öğrenciler; şiir okuyup drama oyunu sergilerken, Cumhuriyet denilince akla ilk gelen etkinlik olan Cumhuriyet Valsi'ni de alkışlar eşliğinde başarıyla gerçekleştirdiler. Törenin ardından öğrenciler arasında düzenlenen Çanakkale konulu kompozisyon yarışmasında dereceye girenlere ödülleri takdim edildi. Yarışmanın birincisi Aley-na Aksülün'e ödülünü duayan sanayici Nedim Uysal, ikinci olan

Berk Hızarcı'ya
nü İAOSB Denetim
Kurulu Üyesi Aydın
Tümentümür,
üçüncü olan Murat
Belcik'e ise ödülü-
nü okul müdürü
Satış Çalışkan
verdi.

Okul
müdürü Satı
Çalışkan, 29
Ekim 1923'te
Mustafa
Kemal Ata-
türk ön-
derliğinde

kurulan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin, saltanat yönetiminden halkın iradesiyle seçilen bir yönetime geçtiğini hatırlattı. Vatanın her karış toprağında işgalci kuvvetlere karşı mücadele verildiğini hatırlatan Çalışkan, Türk milletinin zaferi ile sonuçlanan süreci öğrencilere aktardı.

Tüm bu sürecin lideri olan Mustafa Kemal Atatürk'ün yalnızca bir devlet adamı değil, aynı zamanda büyük bir düşünür olduğunu ifade eden Çalışkan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Mustafa Kemal Atatürk'ün, kuruluşuna liderlik ettiği Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti, bağımsızlık savaşı veren pek çok ülkeye ilham kaynağı olmuştur. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti; laiklik temelinde demokrasinin gelişmesi, hukukun üstünlüğü demektir. Kulluktan yurttaşlığa geçişin adıdır, Türkiye Cumhuriyeti... Türkiye Cumhuriyeti, ümmetçilikten kurtulup, modern ulus anlayışının temsil edilmesidir. Ve Türkiye Cumhuriyeti; kadınların seçme ve seçilme hakkına kavuşmasıdır; yurttan ve dünyada barış felsefesidir; çağdaş düşünebilen, özgür bireylerin yaratılmasıdır.

Cumhuriyetimizin bu ilke ve değerleri, bugün olduğu gibi gelecekte de yolumuzu aydınlatmaya devam edecektir. Bayramımız kutlu olsun."

Norm Holding Onursal Başkanı Nedim Uysal da, Mustafa Kemal Atatürk'ün aydınlatmış yoldan ilerleyip, ülkemizi ileriye taşıyacak olan gençlere seslenerek, Cumhuriyetin önemine değindi.

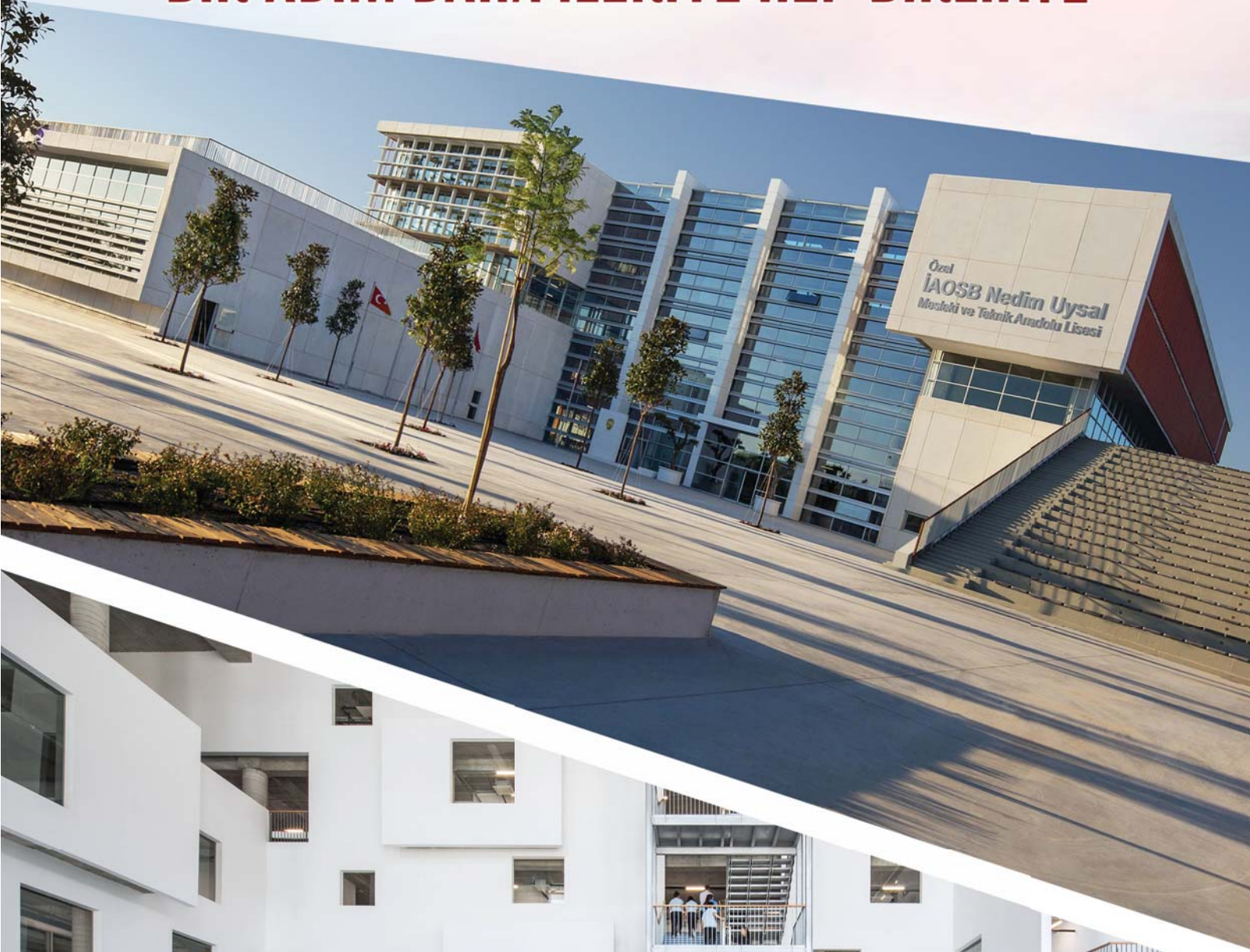

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr

Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, aramızdan ayrılışının 79. yılında saygı, sevgi ve özlemle anıldı. İAOSB Atatürk Meydanı'ndaki törene, Ulu Önder'in ülkemizi emanet ettiği gençler damga vurdu.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, aramızdan ayrılışının 79. yılında saygı, sevgi ve özlem ile tüm yurttan anıldı. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Meydanı'nı dolduran 7'den 70'e yüzlerce kişi, Ata'sına saygı duruşunda bulunarak, saat 09:05'te Ulu Önder'i gözyaşları ile yad etti.

Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İAOSB Mesleki Eğitim Merkezi ve Gelişim Koleji İAOSB Anaokulu öğrencileri, Mustafa Kemal Atatürk'ün heykelinin önüne çiçekler bıraktılar. İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, bize bu vatani kazandıran Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı yolda ilerleyen öğrenciler yetiştirerek, ülkenin geleceğine hizmet etmeyi bir borç bildiklerini söyledi. Atatürk Meydanı'ndaki tören, öğrencilerin anma gösterileri ile sona erdi.

Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde devam eden 10 Kasım anma töreninde konuşan okul müdürü Satı Çalışkan, "Atamızı her yıl daha çok anlıyoruz. Onu anıyoruz ama her yıl daha önce bilmediğimiz bir yönünü daha bilerek anlıyoruz. Atatürk, her yıl, bir

yıl öncesine göre gözümüzde daha da büyüyor, saygımız ve hayranlığımız daha da artıyor. Bu gün, dünyada yaşanan olayları gördükçe, O'nun bizim için bir şans, bir armağan, bir mucize olduğunu anlıyoruz. Çünkü, liderliğinde, çok zor koşullarda kazanılan Kurtuluş Savaşı ve kurulan Cumhuriyet sayesinde ülkemiz bağımsız, milletimiz huzur içindedir. Mustafa Kemal Atatürk; yaratıcılığı, zekası, becerisiyle 20. yüzyılın tarihsel gidişini yönlendirmiştir. Çanakkale'de emperyalizmi yenmiş, ardından Milli Kurtuluş savaşını kazanarak, dünyanın en saygın ve çağdaş devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuştur. Bu gelişmeler sonucunda; İngiltere'de hükümet ve Yunanistan'da Kral devrilmiş, İstanbul'da ise bir saltanat yıkılmıştır. 10 Kasımlar, Türk Milleti için Atatürk'ü anma günü olduğu kadar, aynı zamanda O'nun ideallerini gerçekleştirme konusundaki kararlılığı gösterme günüdür. Türk Gençliği, Ata'sının kendilerine bıraktığı ve kararlılıkla sahip çıktığı Cumhuriyeti, daima daha iyi bir geleceğe taşıma azim ve kararlılığında olacaktır. Ülkemizi daha güçlü, daha kalkınmış, daha etkin bir ülke haline getirme yolunda atılan her adımın, Atatürk'ün kutsal hatırasına en anlamlı saygı olduğuna inanıyor, aramızdan ayrılışının 79. yılında rahmet ve özlemle anıyoruz" dedi.

Tüm öğrenci ve öğretmenlerin katılımları ile 10 Kasım'a ithafen seslendirdikleri oratoryo, törene katılanlara duygusal anlar yaşattı. Sunumun ardından kürsüye çıkan İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Bugüne kadar yaptığım en onurlu, en gururlu konuşmayı gerçekleştirmenin mutluluğu içindeyim. Ulu Önderimizin ışığında yetiştirdiğimiz gençlerin bu yüreklere dokunan sunumundan etkilenmemek mümkün değil. Tek tek hepsine bize bu duyguları yaşattıkları için teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Cumhuriyetin devraldığı çetrefilli sorun

İzmir'in Osmanlı sanayii içindeki ikincilik konumu bir tesadüfün ürünü değildi. Ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında ayakta kalan ya da yeni ortaya çıkan imalathaneler Avrupa sanayisinin rekabet etmediği alanlardaydı.

Meşrutiyet sonrası kurulan Osmanlı Ticaret ve Tarım Bakanlığı yani o zamanki adıyla Ticaret ve Ziraat Nezareti, Osmanlı Devleti'nde mevcut sanayinin durumunu tespit etmek üzere, 1913 ve 1915 yıllarına ilişkin olarak iki kez sayım yaptırmıştı.

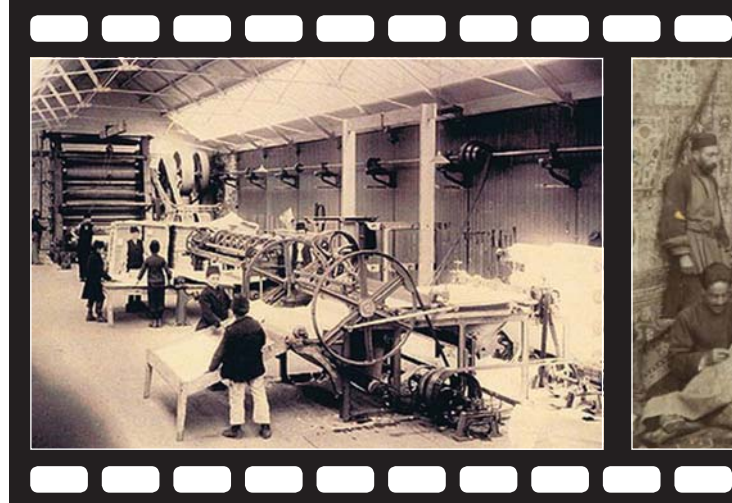
Ülkenin belli başlı "sanayi" merkezlerini ve yedi ayrı iş kolunu kapsayan sayımın sonuçları hiç de iç açıcı değildi; 1913 yılında işler durumda olan ve büyük çoğunluğu İstanbul ile İzmir'de toplanan 182 sanayi kuruluşunda toplam çalışan sayısı 16 bin 975'ti. Yani tüm nüfusun binde biri civarında... 1915 yılında, savaş koşullarında kuruluş sayısı 226'ya çıkmış, ancak bir kısmı çalışamaz hale geldiği için çalışan sayısı 14 bin 60'a gerilemişti.

Sayımın ortaya koyduğu en çarpıcı gerçek, Osmanlı Devleti'nde temel sanayinin kurulamamış olduğuydu. Ülkede yüksek fırınlar ve metalürji fabrikaları bulunmamaktaydı. Madeni eşya sanayisinde hammadde olarak hurda demir kullanılmaktaydı. Ayrıca makine üreten sanayiden de söz etmek mümkün değildi.

Sayımın ortaya koyduğu bir diğer gerçek, Osmanlı sanayisinin iç pazara yönelik organize edilmiş olmasıydı. Avrupa sanayisinin pek karlı görmediği gıda sanayi, tüm Osmanlı sanayisinin yaklaşık yüzde 70'ini kapsıyordu. Ayrıca bu imalathanelerde çarkların dönmesi için gerekli olan ara maddeler de – benzin ve motorin gibi – yine yurt dışından ithal ediliyordu.

Osmanlı Devleti'nin neden ve nasıl bu duruma geldiği ayrıca cevaplandırılması gereken bir sorudur. Biz, Osmanlı sanayisi içinde İzmir'in yerinin ne olduğu konusuna bakalım. Sayım açık bir şekilde İzmir'in Osmanlı Sanayii bütünü içinde İstanbul'dan sonra ikinci sırada geldiğini, hatta bazı sektörlerde, İstanbul'un önüne geçtiğini ortaya koymaktadır.

İzmir'in Osmanlı sanayii içindeki konumu tabii ki bir tesadüfün ürünü değildi; 19. yüzyılın ikinci yarısında, Osmanlı ekonomisinin dünya kapitalist sistemiyle bütünleşme süreci, öncelikle liman kentlerinin etki altına girmesine yol açmıştı. Tarımsal

üretimin daha verimli hale getirilmesi ve hinterlandın demiryolları aracılığıyla İzmir'e bağlanması, kentin ticari fonksiyonlarını arttırırken, ticari ürünlerin niteliği kendine özgü dar bir sanayi sektörünün kurulmasını da teşvik etti.

Diğer taraftan bütünleşme sürecinde, Avrupa'da üretilen mamullerle rekabet edemeyen bazı sektörler daha filiz halindeyken yok olup gitti.

Yok olan sektörler konusunda en çarpıcı örnekler basma imalathanelerinin ve kağıt fabrikasının kapanışlarıdır. 19. yüzyılın birinci yarısında var olduğu bilinen pamuklu dokuya işlerini tekelinde bulunduran İzmir'de 18 basma imalathanesinden 16'sı, yüzyılın ikinci yarısında İngiliz fabrikalarının üretilen ucuz pamukluların Osmanlı pazarını istila etmesiyle kapanmak zorunda kaldı.

Kağıt fabrikasının hikayesi daha da trajiktir; Alanında modern yöntemlerle üretim yapan ilk kuruluş olan İzmir Kağıt Fabrikası 1846'da üretime geçtikten kısa bir süre sonra, kaliteli ürünleriyle tanındı. Ancak sonu basma imalathanelerinden farklı olmadı; Avrupa fabrikalarının kağıt fiyatlarını düşürmesi sonucunda iflas ederek kapandı. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, 19. yüzyılın ikinci yarısında ayakta kalan ya da yeni ortaya çıkan imalathaneler, Avrupa sanayisinin rekabet etmediği, bir başka deyişle izin verdiği alanlarda imalat yapanlardır. İzmir'de bu sektörlerin başında gıda sanayi geliyordu. 1913, 1915 istatistiklerine göre İzmir'de 9 değirmenle 2 makarna, 3 şeker, 2 tahin, 2 konserve, 2 buz ve 1 tütün fabrikası bulunmaktaydı. Ağaç sanayiinde özellikle kutu imalatı dikkati çekiyordu. Bunun nedeni de, dünyanın her yanında tanınmış olan İzmir incir ve kuru üzümünün ambalajlanması gerekliliği idi. Benzer bir durum yağ fabrikaları için de geçerliydi; tamamen bölgesel ürünleri işleyen ve iç pazara yönelik üretim yapan beş fabrika bulunuyordu. Bunların ikisi pamuk yağı, diğer ikisi pirene yağı, biri de sabun üretmekteydi.

Madeni eşya sanayinde İzmir'deki fabrikalar İstanbul'dakilere oranla daha gelişkin görünüyordu. İzmir'de bulunan İsgonis Demir İmalathanesi, Rankin ve De Mas, Rays Biraderler ve Kalohretas K. ve Şürekası fabrikalarının buhar makinesi, içten yanmalı motorlar, un sabun, yağ, havlı ve makarna fabrikaları tesisatı imal ettiği belirtilmekteydi.

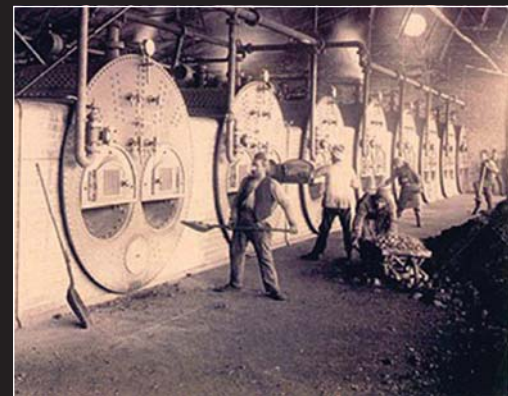
Ancak, Gündüz Ökçün, bu kuruluşların da montajdan öteye gidemediğini tahmin etmektedir.

Dokumacılık alanında İzmir'de yün iplik imalat ve dokumacılığı yapan 3, pamuk iplik imalat ve dokumacılığı yapan 2, fanila imal eden 1 ve halı boyama yapan 1 fabrika bulunmaktaydı. Savaş koşullarında faaliyetleri daha da sınırlanan bu imalathanelerdeki üretim, iç pazar ihtiyacının çok küçük bir kısmını karşılayabilmekteydi.

Bunların dışında, İzmir'de fabrika niteliği taşıyan 1 çimento mamulâtı, 2 debagat, 1 sigara fabrikası ve 8 matbaa sayılmaktadır.

Yukarıda özetlediğimiz tabloda, 1913'te İttihat ve Terakki hükümetinin çıkardığı Teşvik-i Sanayi Kanun-ı Muvakkatı'nın da payı olduğu unutulmamalıdır. II. Meşrutiyet'in ilanı sonrasında yapılan sanayi tartışmaları çerçevesinde girişimcilerin özendirilmesi gerektiği, bunun da ötesinde bazı kolaylıklar sağlanması gerektiği düşüncesi hakim olmuştu. Ayrıca 1913'ten itibaren ağırlıklı olarak "Türkçülük" anlayışını benimseyen İttihat ve Terakki, Müslüman-Türk girişimcilerin ön plana çıkarılması gerektiğini düşünmeye başlamıştı. 1913, 1915 sayımları, Osmanlı Devleti'nde mevcut sanayi kuruluşlarının, ya ülkede yerleşmiş olan imtiyazlı yabancılara ya da gayrimüslim vatandaşlara ait olduğunu ortaya koymuştu; Türklerin bu alandaki varlığı yok denecek kadar azdı.

Ancak savaş koşulları bu alanda atılan adımların akim kalması sonucunu doğurdu. Sanayinin geliştirilmesi ve ulusallaştırılması mirası, Cumhuriyet'in ve Atatürk Türkiye'si'nin devraldığı en çetrefil sorunlardan biri oldu.

Çalışan bağlılığı ve motivasyon

DEÜ Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Özlem Çakır, çalışan ile işveren arasındaki dengeyi sağlamanın önemine değinerek, "Kurumsal bağlılığı yüksek kişiler kaybedilmemeli" dedi.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi seminerleri kapsamında düzenlenen "Çalışan Bağlılığı ve Motivasyon" konulu bilgilendirme toplantısı Atatürk Toplantı Salonu'nda gerçekleşti. Katılımcıların yoğun ilgi gösterdiği seminerde Dokuz Eylül Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Özlem Çakır; "Çalışma yaşamında bağlılık", "Bağlılık türleri", "İşimize mi kurumumuza mı bağlıyız?", "Çalışan bağlılığının bireysel ve kurumsal sonuçları", "Çalışan bağlılığının motivasyonla ilişkisi", "Motive olmanın ve çalışan mutluluğunun yolları" başlıkları altında önemli bilgiler aktardı.

Çalışan ile işveren arasındaki dengeyi kurmanın çok önemli olduğunu vurgulayarak sözlerine başlayan Çakır; çalışan alımında hem işveren hem de işgören açısından iki taraflı düşünülerek kararların verilmesi gerektiğini belirtti. Bireyin, örgütün amaç ve değerlerini kabul etmesi, bu amaçlara ulaşılması yönünde çaba sarf etmesi ve kurumdaki üyeliğini devam ettirme arzusu ile kurumuna bağlı olduğunu açıklayan Çakır; "Kurum ve birey

arasındaki bağ aktiftir, çünkü bireyler kurumun daha iyi olabilmesi için kendileriyle ilgili bir takım fedakârlıklar yapmaya hazırdırlar. Ancak iş yerinizde çalışanlarınızdan 'ben iş arıyorum, daha iyisini bulursam buradan giderim' gibi cümleler duyuyorsanız, orada çalışan ile kurum arasında bağlılık kalmamış demektir" şeklinde konuştu.

Çalışan ile işveren arasında duygusal, rasyonel ve normatif olmak üzere 3 çeşit bağ türü olduğunu belirten Çakır, mantık ve duyguların birleşmesiyle gerçek bağlılığın ortaya çıktığını vurgulayarak sözlerini şöyle sürdürdü:

"Duygusal bağlılığı yüksek olan kişiler, eğer işyeri üretim yapıyorsa o üretimden söz eder ve her yerde bunun reklamını yapar.

Mesela terfi kararlarında kariyerde duygusal bağlılığı yüksek olan kişileri tercih etmekte fayda var. Çünkü o çalışanlar ne olursa olsun o gemiyi terk etmeyecektir. Rasyonel bağlılıkta ise, birey örgütü terk etmesiyle kaybedeceklerini düşünerek örgütteki üyeliğini sürdürür. 'Başka bir işyerine gidersem neleri kaybederim'in hesabını yapar. Burada biraz

çalışanlarınıza, biraz yönettiğiniz insanlara ve belki üstlerinize bu gözle bakarak kim gerçek duyguyla ilerliyor görmeniz gerekmektedir. Normatif bağlılık normdan geliyor. Burada çalışan; 'benim burada çalışmam lazım, bir söz verdim, bana güvendiler, beni aldılar. Bana bir iş ve bir takım görevler verdiler. Bunları terk edip gidemem' şeklinde bir ideoloji geliştiriyor ve işyerinde bu sebeple çalışmaya devam ediyorsa burada elbette gerçek bir duygusal bağdan bahsetmek mümkün değildir."

Motivasyon önemli...

Günümüzde işverenlerin önem vermesi gereken güdüleme (motivasyon) ile ilgili de bilgi veren Çakır, özellikle insan kaynakları departmanlarının zor olan bu görevi mutlaka yerine getirmeleri gerektiğini söyledi. İnsanın hareketli ve üretken bir varlık olduğunu; bu enerjisini de harekete geçirmek için motivasyona ihtiyaç duyulduğunu vurgulayan Çakır; "Hepimizin çalışma ortamları farklı, yöneticilerin bir kısmı daha otoriter, bir kısmı daha babacan, bir kısmı sert... Unutmamalıyız ki herkesin birbirinden farklı motive etme ve motive olma yolları var... Dolayısıyla herkesin hassasiyet gösterdiği noktaları yakalayabilirsek ancak onları motive edebilir ve istenilen noktaya onları çekebiliriz. Burada önemli olan, çalışanların ihtiyaçlarının neler olduğunu belirleyebilmektir. Bu da ortak toplantı platformları ile öğrenilebilir. Motivasyon aslında bir güdüdür ve bir güdü veya güdüsel davranıştan söz edebilmemiz için aynı zamanda davranışın bir hedef ya da hedeflere yönelmesi gerekir. Davranışın hangi hedef ya da hedeflere yöneleceğini, davranışı başlatan güdünün türü belirler. Bunlar içsel, yani fizyolojik ihtiyaçları karşılayan ve dışsal, yani çevresel uyarıcıların bireyi harekete geçirdiği güdülerdir" şeklinde konuştu.

Mutlu çalışan daha üretken

Son yıllarda şirketler başarılı bir sistemin ancak çalışan memnuniyetinden geçtiğinin bilinci ile hareket etmeye başladılar. Dünya genelinde başarılı olan ve uzun yıllar ayakta kalan şirketlerin başarı sırrı aslında çalışan mutluluğuna ve şirkete aidiyet duymalarına dayanıyor. İşte bu gerçeği gören yerli-yabancı şirketler de son yıllarda çalışanlarının mutluluğunu artıran, onları motive eden bazı uygulamalara imza atmaya başladılar.

Yöneticileri çalışanların mutluluğuna yönlendiren en önemli faktör, çalışan mutluluğunun iş süreçlerine yansımaları gerçeği. Çünkü bu konuda yapılan araştırmalara göre mutlu çalışanlar daha üretken, daha başarılı ve şirketlerine daha sadık oluyorlar. Bu konuda birbirinden ilginç çalışmalar bulunuyor. Kimi şirketler çalışanlarının motivasyonlarını artırmak için dilek kutusu oluşturup oraya dileklerini atmalarını isterken, kimi şirketler de toplu nikâh, toplu sünnet törenleri düzenliyorlar. Çalışanlar ile birlikte yenilen yemekler, piknikler ya da çalışanların başarılı çocuklarının bursla ödüllendirilmesi şeklinde uygulamalar da mevcut.

Kurumların bünyelerinde çalışanların farklı yönlerini keşfedip kendilerini geliştirebildikleri kulüp faaliyetlerine yer vermelerinin etkisi sanıldığından da büyük olabiliyor. Sosyal kulüplerde yürütülen tiyatro, dans, plastik sanatlarla yönelik çalışmalar, personelin birlikte üretme ve eğlenme olanağı elde etmesi motivasyonları üzerinde çok olumlu etkiler bırakıyor. Sosyal kulüp faaliyetlerinin yanı sıra şirketlerin çalışanlarının mutluluğu için gerçekleştirebileceği bir diğer alternatif faaliyet ise atölye çalışmaları. Sanat yoluyla eğitim kapsamında gerçekleştirilebilecek atölye çalışmaları hem yaratıcılığı tetikliyor hem de çalışanların motivasyonunu olumlu yönde etkiliyor.

Ekonomide tahmin

Ekonomik tahminlerin en dikkat edilmesi gereken yönü, spekülasyon amaçlı bir şekilde kamuoyu önüne atılan ekonomik tahminlerdir. Bunların beklenenden çok daha fazla hasara neden olabileceği unutulmamalıdır.

Dünya ekonomisi küreselleştikçe, günlük siyasi, politik, sosyolojik, iktisadi olaylar çok hızlı gelişerek, birbirlerini etkiledikçe ekonomi de tahmin çok daha önemli hale geldi. Sadece kendi gözümüzle gördüğümüz, kendi fikirlerimizle oluşturduğumuz değerlendirmeler dışında çok daha fazla veriyi içeren, birbirini etkileyen unsurları tespit ederek, etkileşim oranlarını hesaba katan ve bizi olabildiğince doğru kararı almaya yönlendiren tahminler mekanizması dikkatle takip edilmesi gereken bir sistematik halini almıştır.

Ekonomide tahmin, bilinmeyen büyüklüklerin hangi düzeyde olacağını belirli yöntemler kullanarak saptamaya çalışmaktır.

Ekonomik tahminin tanımındaki ilk unsur, tahmin geleceğe ya da geçmişe ilişkin büyüklüklerle ilgili olacaktır. Burada dikkatli ayrılması gereken bir nokta vardır. Eğer geçmişe ait düzenli veri bulunamıyorsa, o ekonomik verinin geçmiş yıllara ait durumu hakkında da tahmin çalışması yapılabilir. Örneğin, Türkiye'nin GSYH için 1927, 1933, 1934 yıllarında yapılmıştır. Ancak 1923 ve sonrası için bir yansıma istendiği takdirde 1923 sonrası sıralı

yıllar için geçmişe dönük tahmin çalışmaları da yapılabilir.

Ekonomik tahminin ikinci unsuru ise; tahmin edeceğimiz büyüklüklerin hangi düzeyde olacağını tahmin edebilmektir. Her hangi bir konuda geleceğe yönelik artacak ya da azalacak şeklinde tahminler sadece nitelik gösterir. Oysa bu tahminleri rakamlandırarak tahmine bir nicelik katılmalıdır.

Bir diğer unsur ise; tahminler belirli varsayımlar çerçevesinde ve belirli yöntemlere dayanılarak yapılmalıdır. Örneğin, 'işsizlik yıl sonunda şu rakamda olacak' ya da 'yıllık büyümenin bu rakamda gerçekleşmesi bekleniyor' dendiğinde, geçmişe ilişkin hangi bilgi serilerinin temel alındığı bu serilerin hangi bilimsel yöntem ve anlayışı için değerlendirildiği belli olmalıdır.

Ekonomide bazı verilerin ve büyüklüklerin tahmin dönemleri değişir. Bu dönemler aylık, 3 aylık, 6 aylık, yıllık, mevsimsel gibi dönemler olabilir. Bu dönemleri belirleyen iki ana etken vardır. İlki, hangi dönemsellik içinde verilecek olan veri planlama, programlama ve stratejik karar

almaya yardımcı olacaktır. Diğeri ise istenen döneme ait tahmini ortaya koyabilmek için zamanında ve doğru veriyi elde etme imkanı var mıdır?

Bu tahminlerin en hızlısı ise günlük tahminlerdir. Döviz kurları, borsa, faizler gibi özellikle piyasalarla ilgili tahminler için günlük, anında bilgi akışının sağlanması çok önemlidir.

Ekonomik tahminleri yapmanın pek çok amacı vardır. Hükümetler, merkez bankaları, kamu kesimi karar alıcıları uygulayacakları maliye ve para politikalarını belirlemek için bu tahminlere ihtiyaç duyarlar. Özel sektör ise; stratejik konularda doğru karar verebilmek için bu tahminleri kullanırlar.

Ekonomi de tahmini buraya kadar anlattığımız gibi verilerin toplanması ve kullanıma sunumu şeklinde değerlendirmek yanlışır. Tahminler doğru karar ve uygulamaları yaratabilmesi için analiz edilmeleri gereklidir. Analiz kısmı, elde edilen verilerin literatür taramasından sonra, o tahmine etki yapacak unsurların doğru tespiti ile devam eder. O unsurların, üzerinde tahmin oluşturulacak veriye geçmişte ve bugün yarattığı etkiler olduğu kadar gelecekte de yaratabileceği etkiler niceliksel olarak ortaya konur ve tahmin oluşturulur.

Hedefli oluşturulan olumsuz tahminler nasıl yatırımları durdurarak üretim ve istihdama olumsuz etki yaparsa, hedefli olumlu tahminler de kaynakların yanlış kullanımına neden olabilir. Bilginin ışığında ahlaki ve etik davranılmalıdır.

Bu analizlerde en önemli değerlendirilmesi gereken unsurlarda ekonomik büyüklükler arasındaki ilişkileri belirlemek ve değerlendirmektir. Örneğin, üretim endeksi artıyor, ekonomi büyüyorsa, bu gelişmeleri izleyen dönemlerde de işsizliğin düşmesi beklenir.

Bir tahmini yapmadan önce bu tahminin dayanağı olan varsayımları oluşturmak gereklidir. Bu varsayımlar bazı konuların ve gelişmelerin yaratacağı etkileri kapsamalıdır.

Tüm bu aşamalar tamamlandıktan sonra ise tahmini yapacak kişi ya da kurumun ve ortaya konacak bu tahminin etki alanına göre yöntemler belirlenir. Büyük etkisi olacak tahminler için istatistik ve ekonometrik bilgi ve yöntemler kullanılmalıdır. Ancak, tahminimiz sadece kişisel değerlendirmemizi kapsayacak ise basit gözleme ve verilere dayalı olabilir.

Yaşamımızda pek çok kez, ekonomik tahminlerin tutmadığını gördük. Ancak bu yanılgılar, tahmin sistematığının değil tahmini oluşturan verilerin beklenmeyen değişimlerine dayanmaktadır. Tahmin elde ne varsa, onun etkileştiği unsurlar ile ilişkisine dayanarak ortaya çıkar. Tahminlerin başarısı aslında değişkenler arasındaki ilişkilerin öngörülebilir olması ile bağlantılıdır. Örneğin, ihracat için hangi mevsimde, elinizde hangi taze sebze ve meyvenin olacağı ve bunlara hangi ülkelerin alıcı olabileceği ve talep miktarları hakkında bilgimiz olabilir. Ancak, iklimsel değişiklik neticesinde alınan bekleme-yen bir afet bizim üretim miktarımızı düşürerek arzımızı azaltabileceği gibi, hiç beklenmedik bir siyasi kriz neticesinde talep de ortadan kalkabilir.

Ekonomik tahminlerin en dikkat edilmesi gereken yönü ise bilinçli olarak, spekülâtif maksatlı bir şekilde kamuoyu önüne atılan ekonomik tahminlerdir. İster iktisadi ve ekonomik, ister siyasi ve politik hedeflere yönelik olsun, yanıltıcı ekonomik tahminlerin beklenenden çok daha fazla hasara neden olabileceği unutulmamalıdır. Hedefli olarak oluşturulan olumsuz tahminler nasıl yatırımları durdurarak üretim ve istihdama olumsuz etki yaparsa, yine hedefli oluşturulan olumlu tahminler de kaynakların yanlış kullanımına neden olabilir. Bu nedenle ekonomik tahmin yapmak bilginin ışığında her şeyden önce ahlaki ve etik değerler çerçevesinde oluşturulması gereken çok ciddi bir iştir.

Faydalanılan Kaynak: Dr. Mahfi Eğilmez

Çin’de yeni bir dönem

Çin; tasarlayarak, kontrollü bir biçimde küresel ekonominin parçası olmaya karar verdi. Küreselleşmeye entegrasyon sürecini yönetti. Son 36 yılın ardından, dünyanın en büyük milli gelire sahip 3 ülkesi arasına girdi.

Çin’in iktisadi değişimini başlatan, Deng Şiaoping’in en çok sevdiği eski Çin atasözlerinden biri “Tao guang, yang hui” idi. Buna göre ülkenin yeterince güçlenip, iki ayağının üzerinde doğruluncaya kadar “ışığını saklaması” ve tüm potansiyelini âleme göstermek için “zamanını beklemesi” gerekiyordu. ÇKP (Çin Komünist Partisi) 19’uncu Ulusal Kongresi ile birlikte bekleme dönemi sona ermiş gibi gözüküyor. Ülkenin artık ışığını saklamanın mümkün olmadığı bir aşamaya gelindi.

Çin’deki temel çelişki, halkın iyi yaşam talepleri ile dengesiz kalkınma/büyüme süreci arasında.

19’uncu Ulusal Kongre, 36 yıl sonra, Çin toplumunun karşı karşıya olduğu temel çelişkiyi yeniden tanımladı. Bu nedenle tanım önemli, gündelik politikalar bu temel kabul etrafında tasarlanıyor.

1949’da Çin Halk Cumhuriyeti kurulduğunda, temel çelişki, halkla emperyalistler ve onların yerli işbirlikçileri arasındaydı. Ana mesele, milliydi o dönemde. Sonra temel çelişki, proletarya ile bur-

juvazi arasındaki çelişkiye doğru evrildi. Derken, Çin dışı açılarak zenginleşmeye karar verdiğinde, temel çelişki tanımı açık bir biçimde gözden geçirildi. Düne kadar, siyasi/millî olan temel çelişki, 1981’den sonra artık iktisadi bir mesele oldu. Öyle olduğundan beri de, Çin, yaklaşık 30 yıl yılda ortalama yüzde 9 büyüdü. Her yıl dünyaya orta büyüklükte bir yeni sanayi ülkesi ekledi. Çin’in eyaletleri dünyanın en hızlı büyüyen yerleri oldular. Bu arada kişi başına milli gelir de arttı. Çin’in altyapısı gözle görülür bir biçimde değişti.

1981’de temel çelişki ilk kez iktisadi bir mesele oldu ve bu çelişki artık “Halkın temel maddi ve kültürel ihtiyaçları ile ülkenin geri kalmış toplumsal üretim yapısı” arasındaydı. Üretim yapısı geri kalmıştı. Herkes köylüydü. 1960 yılında Çin’de kişi başına milli gelir 90 dolardı. 1981 yılında ise ancak 197 dolara yükselmişti. 2016 yılı itibariyle Çin’de artık kişi başına milli gelir 8,123 dolar oldu.

Ve 36 yıl sonra, geçen hafta, Çin, temel çelişkinin artık “halkın sürekli artan iyi yaşama ihtiyacı

ile dengesiz ve yetersiz kalkınma” arasında olduğunu açıkladı. Yani iktisadi büyüme sürecinin bundan böyle daha iyi yönetilmesi gerektiği vurgulandı. Ama aynı zamanda artık ortada bir geri kalmış ülke olmadığının da altını çizdi. Çin’in artık ışığını saklaması, başardığının üzerini örtmesi mümkün değildi.

Çin’de Çinlilerin istediği gibi küreselleşme oldu

Çin hiçbir zaman Türkiye gibi kontrolsüz bir serbestleşme süreci içinde değildi. Bu nedenle meseleyi daha çok küresel ekonomiye entegrasyon sürecinin yönetimi ile ilgili bir şikayet ve direktif olarak okumak gerekiyor. Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti, 1980 civarında, dünya ekonomisinin parçası olarak zenginleşmeye karar verdiler. İkisi de farklı yolları seçtiler. Çin, tasarlayarak, kontrollü bir biçimde, küresel ekonominin

parçası olmaya karar verdi. Türkiye ise, hemen her alanda serbestleşerek, piyasa aktörlerinin karşılıklı etkileşimi yoluyla, daha az kontrollü bir biçimde küresel ekonominin bir parçası olma yolunu seçti. Çin, küreselleşmeye entegrasyon sürecini yönetti. Türkiye ise, küreselleşmeye entegrasyon sürecinin yönetimini küresel piyasalara bıraktı.

Öncelikle, iki ülke arasındaki nüfus farkı bu tür bir seçimi manalı kılıyordu. Türkiye 44 milyon, Çin ise 1 milyardı. Onların pazarlık gücü bizimkinden fazlaydı. İkinci olarak ise, onların tasarruf ve dolayısıyla cari işlem fazlası vardı. Türkiye’nin ise büyük bir tasarruf açığı ve bu nedenle ortaya çıkan bir cari işlemler açığı vardı.

Türkiye milli gelir sıralamasında dünya 17’incisi, cari işlemler açığında ise dünya 5’incisi konumunda.

Son 36 yılın sonunda Çin dünyanın en büyük milli gelirine sahip, ilk üç ülke arasına girdi. İlk üç; ABD, Çin ve Japonya. Türkiye dünyanın 17’inci büyük ekonomisi milli gelir açısından bakarsanız.

Ülkeleri, ihracat hacimlerinin büyüklüğüne göre sıralayalım. İlk üç; ABD, Çin, Almanya. Türkiye 24’üncü sırada. Milli gelirde 17’inci, ihracatta 24’üncü. Çin her iki sıralamada da aynı yerde.

İthalat sıralamasında ise ilk üç; Çin, ABD ve İngiltere. Türkiye ise 22’inci sırada yer alıyor. İhracatta 24’üncü, ithalatta 22’inci. Problemimiz de burada. Türkiye’nin ihracatı görece olarak düşük.

Cari işlemler dengesi sıralamasında fazla veren ülkelerin başında Çin geliyor, açık veren ülkelerin başında ise ABD yer alıyor. Türkiye dünyanın en büyük 5’inci cari işlemler açığını veriyor.

Çin 36 yılda dengeli bir biçimde dünya devleri arasında giriyor. Her yerde ilk 3'ün içinde yer alıyor. Türkiye ise aynı 36 yılda milli gelir sıralamasında 17'inci, cari işlemler açığında ise 5'inci oluyor. Bakınca şunu görüyoruz, Çinliler tasarruf ediyor, Türkler tasarruf etmiyor.

Sürdürülebilir/ dengeli kalkınma demek, yeni sanayi devrimine uyum sağlamak demek

Çin'de son 36 yılda yoksullukla ilgili problem çözüldü ama Çin'in gelir dağılımı rakamları büyük bir hızla bozuldu. Çin, dünya ülkeleri arasında gelir dağılımının en bozuk olduğu yüzde 25 içinde yer alıyor 1988'den 2007'ye Türkiye'de gelir dağılımı düzeldi, Çin'de bozuldu. Büyüme süreci yeterince kapsayıcı olamadı. "Yurt içinde halkın talepleri daha tam karşılanmadan, sağlık hizmetleri yeterince gelişmeden, Paris'ten, New York'tan ev almak, çocuklar orada okusun demek olmaz" diyor Çin gazeteleri. Bir nevi popülist söylem olarak. Ama öte yandan da, "Çinliler artık daha az tasarruf etsin, daha çok tüketsin, daha iyi bir yaşam sürsün, bu kadar büyük cari işlemler fazlası olmasın, paraları Paris'te ev almak için harcamayalım" diyorlar. Cari işlemler hesabı daha dengeli olsun talebi burada söz konusu olan. Cari işlemlerin fazlası da açığı da iyi değil sonuçta.

İkinci olarak ise, daha sürdürülebilir bir kalkınma demek, özellikle çevresel değerler

bakımından daha yaşanılabilir şehirler demek. Dengesiz kalkınma ve iyi yaşama talebine bu da giriyor.

Üçüncüsü ise, Çin'de şehirleşme oranı artık yüzde 60'a yaklaştı. Aynı Türkiye'de yüzde 74 olması gibi. Bundan böyle Çin'in inovasyona dayalı büyümeye ağırlık vereceğini söylemesinin nedeni de bu durum. Çin de kırdan kente göçün getirdiği büyümenin sınırına geldi, Türkiye gibi. Şimdi tüm sektörlerde verimliliği artıracak yeni teknolojilere ihtiyacı var Çin'in. Aynen Türkiye gibi. Sürdürülebilir kalkınma demek, Çin için artık sürekli teknolojik değişim demek.

Çin, Türkiye için iki açıdan önemli. Birincisi, Batı'dan teknoloji transferi Çin için olduğu kadar Türkiye için de önemli. Türkiye'nin Çin gibi bir partneri olmadan bu alanda küresel bir tartışma platformu oluşturacak gücü ne yazık ki yok. Çin, öncelikle bu açıdan önemli. Steve Bannon'ın dönüp dönüp "Çin teknolojideki avantajımızı, yerelleştirme politikaları ile yerle bir etmeye hazırlanıyor" dediği işte tam da bu. Bu, Türkiye için büyük bir avantaj.

İkinci olarak ise, Asya'nın transformasyonu için gündeme getirilen Kuşak ve Yol İnisiyatifi (BRI), Türkiye'nin mutlaka içinde yer alması gereken bir girişim. Orta ve Güney-Güney Batı Asya'nın küresel sisteme entegrasyonu aynı zamanda Müslüman coğrafyanın küresel sisteme entegrasyonu anlamına geliyor. Cumhuriyet değerlerine sahip çıkan, realist bir Türkiye böyle bir süreçten son derece kazançlı çıkabilir. Çin'den yalnızca Avrupa'ya değil, Amerika'ya da giden ikinci bir yol açmak çok faydalı olur küresel entegrasyon süreci için. Kuşak ve Yol Projesi, Çin'i Amerika'ya bir ikinci yoldan daha bağlama projesidir.

Üçüncü olarak, Avrupa ve bölgeyi hedef alan Çin yatırımları, Türkiye'ye gelir mi? Türkiye geleneksel sektörlerde yatırımlar için çok pahalı bir ülke. Yeni teknolojiler alanında bir işbirliği alanı olabilir ama Körfez ülkelerinin gördüğünü bu alanda Türkiye halen göremiyor.

Birleşik Arap Emirlikler (BAE)'i bir Yapay Zekâ Bakanlığı kurdu, atamayı bile yaptı. Geçen hafta Suudi Arabistan Krallığı, Geleceğin Yatırımları Konferansı (Future Investment Conference)'ni topladı. Bu arada BAE, yabancı şirketler desteğinde bir büyük startup kuluçka merkezi olarak Area 2071'i resmen açtı.

Çin, yeni hedefini, dünyayı nasıl okuduğunu açıkladı. Küreselleşme sürecinin ayrılmaz bir parçası olduğunu ilan etti. Çin neler yapacağını açıklıyor, Çin'de dünyadaki ve çevresindeki siyasi, politik ve ekonomik kargaşalardan bir yakınma duymadan yoluna devam ettiklerini görüyoruz.

Kaynak: Dr. Güven SAK

Büyürken yoksullaşabilir miyiz?

Bugüne değin büyüme üzerine birçok yorum yapıldı, yazı yazıldı, tartışmaya girildi. Bu bölümde büyüme konusunda dikkatlerden kaçmış ya da yeterince dikkat edilmemiş bazı konulara değinmeye çalışacağız.

TL bazında büyüsek de Dolar bazında küçüldük

GSYH büyümesi ikinci çeyrek için yüzde 5,1 olarak açıklandı. TÜİK ilk çeyrek büyüme verisini de revize ederek 5'den 5,2'ye yükseltti. Böylece yılın ilk yarısında büyümemiz kabaca yüzde 5,2 (5,15) oldu.

Şimdi meseleye bir de uluslararası karşılaştırmalarda kullanıldığı gibi Dolar hesabıyla bakalım. 2016 yılının ilk iki çeyreğinin toplam GSYH'si değer olarak 409,0 milyar Dolar ediyordu. Bu yılın ilk iki çeyrek GSYH toplamı ise 380,7 milyar Dolar ediyor. Demek ki GSYH 2017 yılının ilk yarısında Dolar bazında 2016 yılının ilk yarısına göre 28,3 milyar Dolar (ya da yüzde 6,9) küçülmüş. Bir başka ifadeyle GSYH TL bazında artmış ama Dolar bazında azalmış.

Suriyelilerinin durumu

Türkiye'de bulunan ve sayıları 3 milyonu bulan Suriyeli göçmenlerin üretime katkıları, devletin onlara yaptığı harcamalar vb. GSYH hesaplarına katılıyor. Buna karşılık sığınmacı statüsünde olduklarından Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi çerçevesinde Türkiye'nin nüfusuna dahil edilmiyorlar. Dolayısıyla kişi başına gelir hesabına da girmiyorlar. Bu şekilde Suriyelilerin kişi başına gelir hesabına katılmamaları sonucu olarak kişi başına gelirimiz 397 Dolar yüksek görünüyor.

Kamu harcamaları arttı, kamu açığı arttı ama devletin tüketimi azaldı

Harcamalar yöntemiyle hesaplanan GSYH'da 'devletin nihai tüketim harcamaları' başlıklı kalemde yüzde 4,3'lük küçülme görünüyor. 2017 yılının ikinci çeyreğinde Hazine nakit açığı 10,8 milyar TL oldu. 2016 yılının ikinci çeyreğinde Hazine 1,8 milyar TL fazla vermişti. Benzer biçimde 2017 yılının ikinci çeyreğinde Hazine'nin net borçlanması 24,5

milyar TL olmuş. 2016 yılının ikinci çeyreğinde Hazine'nin net borçlanması 10,9 milyar TL idi. Bütün bunlar kamu kesiminin harcamalarının ikinci çeyrekte geçen yılın ikinci çeyreğine göre ciddi biçimde arttığını göstermektedir.

Buna karşılık GSYH verilerine göre devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 4,3 eksi çıkıyor. Kamu kesiminin açığı 12,6 milyar TL artıyor, kamu kesiminin net borçlanması 13,6 milyar TL artıyor buna karşılık devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 4,3 oranında eksi çıkıyor.

Hindistanlı iktisatçı Jagdish Bhagwati, bazı hallerde büyümenin net bir biçimde refah düşüşüne yol açabileceğini ortaya koyarak yoksullaştıran büyüme tezini ortaya atmıştır.

Yani ülke daha fazla üretip daha fazla ihraç eder hale gelmiş ama dış ticaret hadleri bozulduğu için daha az tüketebilir olmuş. Bir başka ifadeyle ülke büyümüş ama refahı azalmış oluyor. İşte Bhagwati buna yoksullaştıran büyüme diyor.

Türkiye yoksullaştıran büyüme olgusuyla mı karşılaşıyor?

Türkiye, 2017 yılının ilk yarısında ortalama

Yıllar	Dış Ticaret Hadleri (USD)
2010	100,0
2011	97,0
2012	96,9
2013	98,6
2014	100,1
2015	107,1
2016	112,6
2016 (6 Ay)	113,6
2017 (6 Ay)	106,4

yüzde 5,2 oranında büyüdü. Büyümenin kaynaklarına baktığımızda iki çeyrekte de ihracat artışının büyüme önemli katkı yaptığını görüyoruz. İhracat ilk çeyrekte yüzde 10,9, ikinci çeyrekte ise yüzde 10,5 büyüyerek, ekonominin büyümesinin adeta lokomotifi olmuş görünüyor. Demek ki ekonomi yeni bir üretim imkânları eğrisi üzerine geçmiş bulunuyor. Acaba dış ticaret hadleri

nasıl değişmiş ona da bakalım.

Tabloya göre dış ticaret hadleri 2017 yılında bir önceki yıla göre (hatta ondan önceki yıla göre de) önemli oranda gerilemiş. Yani dış ticaret hadleri tıpkı şekilde gösterildiği gibi bozulmuş. Bu durumda Türkiye'nin tüketim düzeyi yani refahı gerilemiş.

Demek ki Türkiye, 2017 yılının ilk yarısında yüzde 5,15 büyümüş ama refahı büyümemiş tam tersine küçülmüş. Özetle Türkiye 2017 yılının ilk yarısında yoksullaştıran büyüme olgusunu yaşamış gibi görünmektedir.

Kaynak: www.mahfiegilmez.com

Paylaşım ekonomisi nedir ve nasıl gelişebilir?

Paylaşım ekonomisinin çeşitli vizyonları göz önüne alındığında, fikrin zamana karşı dayanma gücü sorgulanmaktadır. Paylaşım ekonomisinin anlamını bir kavram olarak kaybedip ortadan kalkması da mümkün.

Cok dikkat çeken iddialardan biri paylaşım ekonomisinin kapitalizmi sona erdireceği söylemidir. Paylaşım ekonomisi sahibince seyrek gereksinim duyulan bir gecen ya da hizmetin sahibince kullanılmadığı zamanlarda ihtiyacı olan başka kullanıcılara, uzmanlaşmış bir pazarlayıcı tarafından sunulması ve kullanıcının ödediği kullanım ücretinden pazarlayıcının bir pay alması temelli alış veriş düzenidir. Devam eden araştırmalar, paylaşım ekonomisi için pek çok olası gelecek olduğuna işaret ediyor.

Bu nedenle paylaşım ekonomisinin doğası ve etkileri tartışmalıdır. Sosyal hareketlerin organizatörleri, girişimciler, kurulmuş işletmeler ve politikacılar, paylaşım ekonomisinin ne olduğu ve ne olması gerektiği hakkında çok farklı fikirlere sahiptirler.

Örneğin, Dünya Kaynaklarını Paylaşın (Share the World's Resource-kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu), vergilendirme ile finanse edilen "paylaşılan" kamu hizmetlerine dayalı

bir paylaşım ekonomisi oluşturma konusundan bahsediyor.

Bu arada İngiltere hükümeti, vatandaşların evler, arabalar ve evcil hayvanlar gibi varlıkları kiralarak mikro girişimci olmasını sağlayan çevrimiçi eşler arası platformlara dayalı bir paylaşım ekonomisi kurma konusunda konuşuyor. Dolayısıyla, çeşitli sosyal grupların kendi umutlarını, korkularını ve değerlerini paylaşım ekonomisine yansıttığını görüyor. Ancak bir şey var: "Airbnb" ve "Uber" gibi çevrimiçi platformlar, Silikon Vadisi şirketlerinden küresel şirketlere kadar büyüdü ve bu eğilim muhtemelen devam edecek. Bu işletmelerin ekonomik, çevresel ve sosyal etkileri üzerine araştırmalar yetersizdir. Sonuç olarak, paylaşım ekonomisinin nasıl gelişeceğini anlamamıza yardımcı olacak çok az kanıt vardır.

Chris Martin, gerek paylaşım ekonomisini savunan gerekse eleştirenlerden oluşan farklı görüşleri analiz ederek, paylaşım ekonomisi için dört olası yol haritası çizmiş.

Bazıları, Tüketim 2.0 anlayışı için de çevrimiçi paylaşım platformlarının, kendi ürünlerinden ziyade vatandaşın erişimi olduğu yeni bir işbirlikçi tüketim biçimi sağlayabileceğini savunuyor. Örneğin, "Easycar" Kulübü gibi eşler arası araba paylaşım platformları, bireylerin arabalarını kullanmadıklarında başkalarına kiralamasına olanak tanıyor.

Paylaşım ekonomisi yaklaşımı oluşturduğu yeni tüketim davranışları ile önemli çevresel faydalar sağlanacağı da güçlü iddialardan biri. Bu uygulamalar tüketicilerin ürünleri talebini azalttığından, bu durum üretilen ürün sayısını azaltmakta ve nihayetinde karbon emisyonlarını düşürmektedir. Bu yenilik biçimi önemli ölçüde büyürse, paylaşım ekonomisi yeni bir tüketim biçimi sağlayabilir gibi gözüküyor.

Fakat bu yolun değişimi sağlama ihtimali düşük gibi görünüyor; basitçe ürünleri daha verimli kullanmak, kendi başına, sürdürülebilir bir ekonomiye yol açmayacaktır.

Paylaşım ekonomisinde daha etkin tüketim biçimlerine giren insanlar tasarruf yaparak elde edecekleri gelirleri diğer karbonu yoğun ürün ve hizmetlere harcadıkları görülüyor. Örneğin, araba paylaşım platformu kullanan bir kişi, kazandığını tatil uçuşlarında harcayarak genel karbon emisyonlarını artırabilir.

Paylaşım ekonomisine olan ilginin büyük bölümü, özellikle de ABD 'de vatandaşların yeni çalışma biçimleriyle meşgul olmasını sağlayan çevrimiçi platformlara odaklanmaktadır. Örneğin "Uber, "yedek" zamanlı araç sahiplerinin taksi şoförü olarak çalışmasını, "Airbnb," "yedek" alana sahip mülk sahiplerinin otelciler veya ev sahipleri olarak çalışmasını sağlıyor. Bu platformlar tüketicilere (örneğin bir turist gibi) ve hizmet sağlayıcılara (Airbnb hostu) kısa vadeli ilişkiler kurmalarını sağlıyor.

Adil ve sürdürülebilir bir gelecek

Fakat paylaşan ekonomi işçilerinin, sözleşmeli çalışanların (örneğin, hasta ücreti ve yıllık izin) hak ve menfaatlerine otomatik olarak erişimi yoktur. Uber'e ve çağdaşlarına karşı getirilen davaların gündeme gelmesiyle birlikte, işçilerin kendileri ile rekabet eden bu koşullara karşı güçlü bir muhalefeti söz konusudur.

Bu yenilik biçimi önemli ölçüde büyürse, iş dünyasını bu dönüşüme uyarlamak gerekecektir. Ancak, bunu girişimcilik için yeni fırsatlar yaratma yolunda mı yoksa düşük nitelikli veya düşük gelirli işçilerin istismarını teşvik eden bir yol olarak görülüp görülmeyeceği politik inanç ve değerlere bağlıdır.

Paylaşım ekonomisinin kapitalizmi sona erdirerek adil ve sürdürülebilir bir gelecek oluşturacağını düşünen bireyler işbirliği, sürdürülebilirlik ve eşitlik ilkelerine dayalı bir paylaşım ekonomisi yaratıyorlar.

Kooperatiflerden, açık kaynaklı yazılım ve donanıma, tarla dolaşımına kadar, bireylerin ürün üretmesine ve büyük ölçekli endüstriyel imalatın baskın sistemlerine karşı meydan okuyan bir sosyal harekete kadar değişen tabandan faaliyetlerin paylaşım ekonomisinden bahsediyorlar.

Bu vizyon, ekmek kooperatifleri, enerji talebini düşürmeye yönelik araçlar geliştiren açık kaynak toplulukları, insanlara ürün üretmek için gerekli araçlara erişimi sağlayan Kickstarter ve Fab Labs gibi çok çeşitli tabandan yapılan

yenilikleri içeriyor.

Bu faaliyetler, toplulukların güçlendirilmesi ve merkezîyetçi, sürdürülebilir bir ekonomik sistem oluşturulmasına odaklanmaktadır. Eğer bu yenilik çeşitliliği önemli ölçüde büyüyorsa, paylaşım ekonomisi aslında kapitalizmin sona ermesine neden olabilir.

Paylaşım ekonomisinin çeşitli vizyonları göz önüne alındığında, fikrin zamana karşı dayanma gücü sorgulanmaktadır. Paylaşım ekonomisinin anlamını bir kavram olarak kaybedip kamu, medya ve politika tartışmalarından sonra yavaş yavaş ortadan kalkması da mümkündür.

Belki de yeni ekonomi biçimlerini ya da işbirlikçi ekonomiyi olanaklı kılan platformlara atıfta bulunarak dev ekonomisi gibi kavramlarla yer değiştirecek, daha sürdürülebilir bir ekonomi yaratmak için tabandan daha fazla destek bulabilecektir. Bugün dünyanın hangi yolda olduğumuzu söylemek zordur.

Yararlanılan Kaynak: Chris Martin

İş muhakemelerinde arabulucu zorunlu

2 5.10.2017 tarih, 30221 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren (arabuluculuğa ilişkin 3., 11. ve 12. Maddeler 01.01.2018 tarihi ile yürürlüğe girecektir) 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile eski 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırılmış olup, yasa ile hasıl olunmak istenen gayenin iş uyuşmazlıklarından kaynaklanan yükün azaltılması ve uyuşmazlıkların kısa sürede sonlandırılması olduğu anlaşılmaktadır.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu’nun getirmiş olduğu bazı yenilikler şöylece özetlenebilir;

Arabulucuya başvuru zorunlu hale getirilmiştir: İşbu kanun ile bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması dava şartı haline getirilmiştir. Diğer bir deyişle arabulucuya başvurmadan dava açılması halinde dava şartı yokluğu nedeniyle dava usulden reddedilecektir. Söz konusu zorunluluk 01.01.2018 tarihi itibari ile yürürlüğe girecektir. Başvuru yetkili yargı çevresindeki arabuluculuk bürolarına yapılacaktır. İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi veya manevi tazminat davaları ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları ise kapsam dışıdır. Yani arabuluculuğa başvuru ihtiyaridir. Zorunluluk arz etmemektedir. Arabulucuya gitmek zorunlu, ancak arabulucuda uzlaşmak zorunlu değildir. Arabulucunun yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırması gerekmekte olup, bu sürenin ancak zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla 1 hafta uzatılabilmesi mümkündür. Taraflar arasında anlaşma sağlanamazsa mahkemeye gidilmesine herhangi bir engel bulunmamaktadır.

dır.

Tazminat alacaklarında ve yıllık izin ücreti alacağında zamanaşımı süreleri 5 yıla indirilmiştir: İş Kanunu’nda tazminat alacakları için özel bir zamanaşımı süresi belirlenmediğinden, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu 146. maddesi gereği, 10 yıllık zamanaşımı süresi uygulanmaktaydı. Yine 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden sonra feshedilen iş sözleşmeleri için ödenmesi gereken

yıllık izin ücretlerinde zamanaşımı süresi 10 yıldır. Yeni düzenleme ile hangi kanuna tabi olursa olsun, iş sözleşmesinden kaynaklanması şartı ile yıllık izin ücreti, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı, iş sözleşmesinin eşitlik ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat alacakları 5 yılda zamanaşımına uğrayacaktır. Yani iş akdinin feshinden itibaren 5 yıl içerisinde bu talepler için yargıya başvurmayan kişi hakkını kaybedecektir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sona eren iş sözleşmelerinden kaynaklanan yıllık izin ücreti ve tazminatlar açısından bu yeni zamanaşımı süresi uygulanacaktır. Ancak, zamanaşımı süresinin henüz dolmamış kısmı eğer bu 5 yıllık süreden uzun ise artık 5 yıllık sürenin geçmesiyle zamanaşımı süresi dolmuş olacaktır.

İş Mahkemeleri kararlarına karşı istinaf süresi değişmiştir: Daha önce kararın tebliğ veya tefhiminden itibaren 8 gün içinde istinaf yoluna başvurulabiliyor iken artık yeni yasal düzenleme uyarınca bu süre kararın tebliğinden itibaren 2 hafta olmuştur. İşe iade istemiyle açılan davalarda da istinaf sonucu verilen bölge adliye mahkemesi kararlarına karşı temyiz yolu kapatılmıştır.

Avrupa'da Türkiye 1 numara

Evet, çağdaş dünya ülkeleri arasında her sıralamada, her anket ve araştırmada, son sıralarda yer alan Türkiye, bu sıralamada birinci oldu. Ancak bu birincilik Sağlık Bakanlığı'nı ve sağlık profesyonellerini hiç mi hiç mutlu etmedi. Zira Sağlık Bakanlığı bu konuda 1,5 milyar lira harcandığı için mutsuz, sağlık profesyonelleri de hastaları tedavi etmekte zorlandığı için, "ne olacak bu hastaların hali" deyip kendilerini adaçayına, ıhlamura vurdu.

Evet şimdi anladınız her halde, antibiyotik direnci konusunda bir numarayız Avrupa'da... Yaklaşık her üç reçetenin birinde antibiyotik yer alıyor, hatta Güneydoğu'da her iki reçetenin birinde antibiyotik var.

Sonuç, artan antibiyotik direnci, dünyada ve Türkiye'de insanlığı tehdit eder hale geliyor. Mikrop-lar hızla her antibiyotiğe karşı direnç geliştirirken, biz aynı hızla yeni antibiyotik buluşu yapamıyoruz. Böylece mevcut antibiyotiklerin tümüne karşı direnç geliyor ve günümüzde neredeyse hiç tedavi şansı olmayan enfeksiyonlar gözleniyor. Yakında küçük bir kesik veya yaralanmalarda bile ölümler olabilir, gelişecek enfeksiyonu mevcut antibiyotikler tedavi edemeyebilir. Bildiğiniz gibi buna sebep; antibiyotiklerin hem insan sağlığı, hem de tarım ve hayvancılık sektörlerinde gereksiz yere ve uygunsuz kullanılması oluyor. En sık rastlanan gereksiz kullanım da, soğuk algınlığı – grip için kullanımda ortaya çıkıyor. Bu iki rahatsızlık kolaylıkla karıştırılabilir ve gereksiz antibiyotik kullanımına neden olabiliyor.

Soğuk algınlığı ve grip aslında birbirlerinden çok farklıdır. Soğuk algınlığı ve grip belirtilerini iyi değerlendirmek ve tedaviyi ona göre uygulamak gerekir. Soğuk algınlığında ateş nadiren vardır, genellikle burun tıkanması, sinüslerde dolgunluk, hapşırma, boğaz ağrısı görülür. Sinüzit veya kulak ağrılarına da yol açabilir. Gripe ise bir virüs, genel adı ile influenza virüsü neden olur. Burun mukozası, boğaz ve özellikle akciğerlere yerleşen virüs halsizlik, eklem ağrısı 38-39 derece yüksek ateş, baş ağrısı yapar. Bronşit ve

zatürreye çevirebilir.

Daha kolay ve kesin bir ayırım ise "aniden başlama"dır. Bir lamba düğmesi açar gibi başlarsa grip, yavaş yavaş gelirse "soğuk algınlığı"dır.

Kısaca bir kez daha belirleyici farkları sıralarsak:

- Aniden gelen griptir.
- Ateş varsa griptir.
- Boğaz ağrısı varsa griptir.
- Baş ağrısı varsa griptir
- Vücut ağrısı varsa griptir.
- Aşırı yorgunluk varsa griptir.
- Öksürük varsa griptir.

Şunu da bildiğinizden eminim; viral gribe antibiyotik reçete edilmez. Mikrobik soğuk algınlığına ise antibiyotik verilebilir. Hapşırıyor ama öksürmüyor-sanız, burnunuz tıkalı ise vücut ve baş ağrınız yoksa, bir de ateşli değilseniz soğuk algınlığı teşhisini koyabilirsiniz kendinize. Bunca lafı, gereksiz antibiyotik kullanımında çok önemli gördüğüm bu iki rahatsızlığı ayırt edebilelim ve gerekli alanda antibiyotik kullanalım, yani bilinçli ilaç tüketelim diyebilmek için ettim. Aksi takdirde antibiyotik direnci gelişimine katkıda bulunuyoruz ve bu konu insanlık sorunu olarak ortaya çıkıyor.

Grip ve soğuk algınlığının farklarını anladığımıza göre, grip isek istirahat edeceğiz, antibiyotik kullanmayacağız. Biliyorsunuz grip, ilaç alırsanız yedi günde almazsanız bir haftada geçer! Ancak bu süreyi de rahat atlatabilmemiz için sizlere rahatlatıcı ve bağışıklık sistemini güçlendiren birkaç bitkisel uygulamadan söz edeyim.

Uçucu yağlar yüzyıllardır bu konuda rahatlatıcı olarak kullanılmaktadır. Uçucu yağları inhalasyon yoluyla kullanarak şikayetlerinizi azaltabilirsiniz. En kolay yolu da bu uçucu yağları kalorifer peteklerine astığımız suluklara koyarak, hem odanızı rahatlatıcı hale getirir hem de derin derin nefes alarak solunum yollarınızı rahatlatabilirsiniz.

Bu uçucu yağlar; tea tree oil, okaliptus, limon, lavanta, niouli gibi yağlardır.

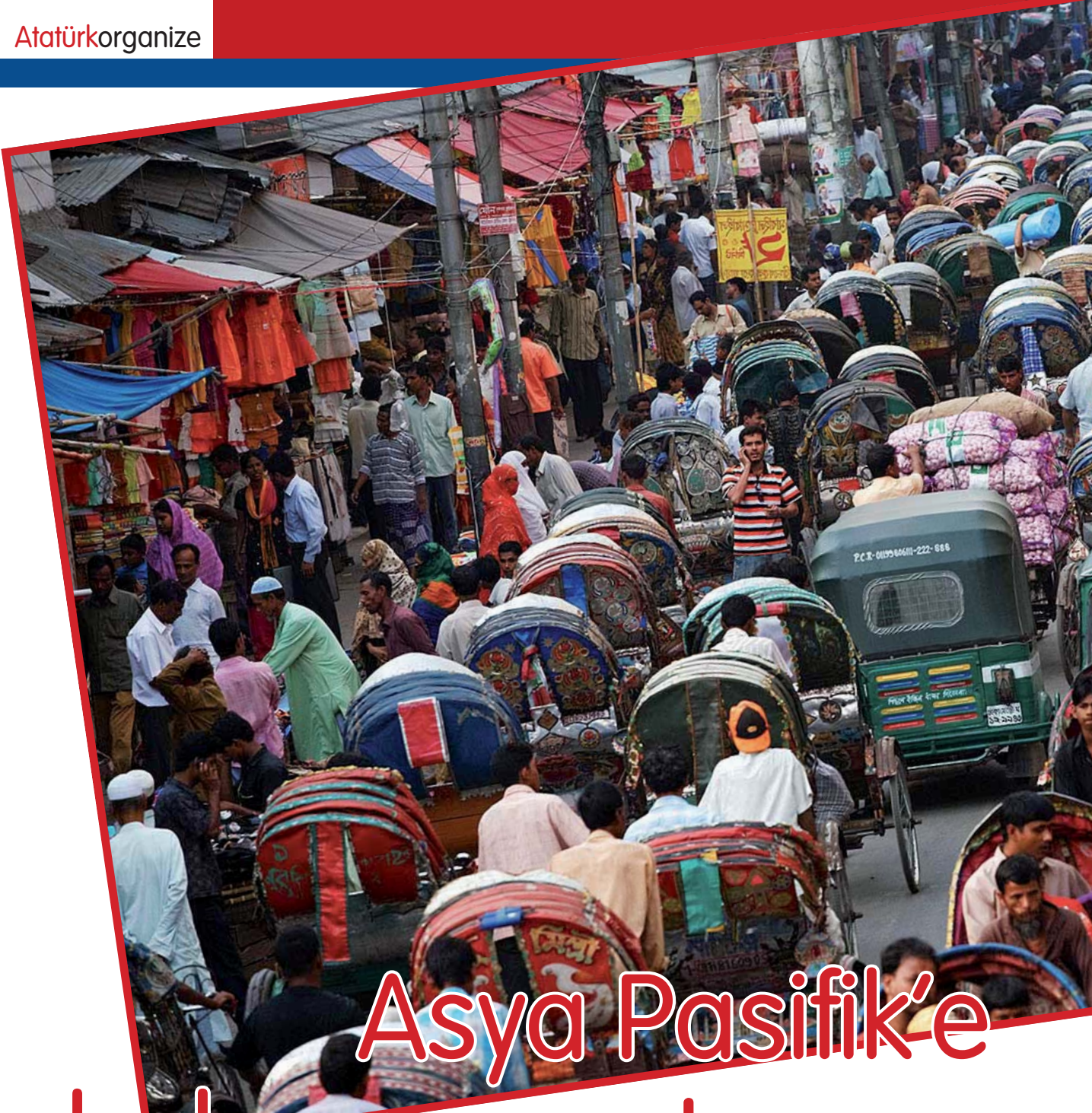
- Niouli 3 damla,
- Okaliptus 1 damla,
- Limon 1 damla,
- Lavanta 1 damla.

Sözünü ettiğim karışımı suluklara koyun, ıhlamur çayınızı alın, rahat bir koltuğa uzanıp istirahat edin.

Bu yağlar aynı zamanda oda içindeki havayı da dezenfekte edecektir. Ayrıca bu uçucu yağları badem yağına karıştırarak ve birkaç damla defne, kekik yağı da ilave ederek sırt, boğaz, göğüs bölgenize masajla yedirin, hızla toparlandığınızı göreceksiniz.

Evet, kış ayları gribin, soğuk algınlığının arttığı aylar. Sonbahar gelince bir de grip aşısı olursanız o kış daha rahat geçecektir.

Asya Pasifik'e bakmayı unutmayın

Asya Pasifik Bölgesi, küresel politikanın ve ekonominin günümüzde önemli bir yönlendiricisi konumunda olması yanında, dünya nüfusunun yaklaşık yarısını barındırmasıyla da önemli bir pazar olarak dikkat çekiyor.

Dünyanın yeni ticaret ve finans merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Asya Pasifik bölgesi, önümüzdeki dönemde Türkiye iş dünyası açısından pek çok ihracat ve doğrudan yatırım fırsatı sunuyor.

Çin, Hindistan ve Japonya gibi büyük dev ekonomiler ile birlikte, bölgedeki 18 irili ufaklı ülkenin yıllık ithalatı 5 trilyon dolara ulaşmış durumda.

Türkiye'nin Avustralya'dan Pakistan'a, Endonezya'dan Filipinlere uzanan bu coğrafya-

dan aldığı pay ise yalnızca binde 14.

Yılın ilk çeyreğinde ekonomisi yüzde 5 büyüyen ve ihracatta ilk altı ayda yüzde 8,2 artış kaydeden Türkiye, önümüzdeki dönemde ihracata dayalı büyümeyi sürdürülebilir kılmak için pazar çeşitliliğini artırmak zorunda.

Bunun için bugüne kadar dış ticarete Avrupa Birliği (AB) merkezli, doğrudan yatırımlarda ise Rusya ve Ortadoğu ağırlıklı bir rota izleyen Türk özel sektörünün dünyanın tüm coğrafyalarını kapsayacak yeni bir ticaret eksenini yaratması

yetiyle daha az rekabetle ön plana çıkabilmesi ve Avrupa'nın hala büyük bir pazar ve ticaret ortağı olması nedeniyle Türk firmalarının Asya Pasifik bölgesine daha az yöneldiği bir gerçek. Ancak tüm küresel gelişmeler, Türkiye'nin Asya Pasifik bölgesine kayıtsız kalamayacağını gösteriyor.

Yeni merkez: Asya Pasifik

Donald Trump'ın ABD Başkanı seçilmesi sonrasında ABD ile AB arasında Asya Pasifik bölgesinin küresel ticaretteki ağırlığını azaltmayı hedefleyen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) anlaşmasını askıya alması, bölgeyi Türk iş dünyası açısından yeniden vazgeçilmez bir pazar haline getirmiş durumda.

Önümüzdeki dönemde Türk iş dünyasının daha yüksek katma değerli ürünlere yönelmesi, lojistik maliyetlerini düşürmesi ve bu bölgelerdeki iş yapış kültürlerini yerel ofisler, ekipler ve ortaklarla analiz etmeleri sonucunda bu bölgedeki etkinliklerini artırmaya çalışması kaçınılmaz.

Asya Pasifik Bölgesi, küresel politikanın ve ekonominin günümüzde önemli bir yönlendiricisi konumunda olması yanında, dünya nüfusunun yaklaşık yarısına sahip olarak da önemli bir pazar konumunda yer alıyor. Asya'daki piyasalar, yatırım, ticaret ve ileri teknolojiye erişim açısından önemli fırsatlar sunuyor.

Türkiye'nin Asya Pasifik ülkeleriyle ticaret ve yatırım ilişkileri geliştirmesi, her yıl istikrarlı şekilde büyüyen bir bölgesel ekonomiyle sürdürülebilir ilişkiler kurmak açısından oldukça önemli.

gerekiyor.

Son birkaç yılda Sahra Altı Afrika ve Güney Amerika gibi daha önce pek de faal olmadığı ülkelerde boy göstermeye başlayan Türk firmaları için, yeni dönemde hayati öneme sahip coğrafya ise Asya Pasifik olacak. Çin, Hindistan ve Japonya'nın öncülüğünde küresel ticaretin yeni merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Asya Pasifik bölgesinde dünya nüfusunun yarısı yaşıyor.

Bugüne kadar Türkiye iş dünyasının Asya Pasifik bölgesindeki ticaretten aldığı payın binde 1'ler seviyesinde kalmasının en önemli nedeni, coğrafi uzaklık ve Türkiye'nin üretimini yaptığı ürünlerin bir kısmının katma değeri göreceli düşük ve navlunu yüksek ürünler olması nedeniyle bu bölgeye yapılan ihracatta rekabet ve fiyat avantajlarını yitirmeleri.

Bir diğeri ise bu bölgede hem ucuz işgücü hem de büyük üretim hacimleri nedeniyle Çin veya Hindistan menşeli ürünlerin ön plana çıkması.

Bu bölgenin aksine, Avrupa'da Türk mallarının Asya Pasifik bölgesine kıyasla işgücü mali-

Ekonomik büyüme oranlarına baktığımızda Asya Pasifik'in dünya ekonomisinden aldığı payın zaman içerisinde çok daha fazla artacağı öngörülüyor. IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlara göre 2050 yılında Hindistan ABD'yi geride bırakacak.

ülkeler olacağı öngörülüyor. Türk şirketlerinin bu büyümeden fayda sağlayabilmek için bölgede erken pozisyon alması önem taşıyor. Güçlü yerel oyuncularla yapılacak işbirlikleri de pazara giriş için önemli avantajlar sağlayabilir.

Bakanlıktan yatırım teşviği

Ekonomi Bakanlığı, Uzakdoğu ve Afrika için başlatmış olduğu destekleme ve teşvik programıyla Uzakdoğu'da yatırım yapan girişimcilere dört yıl boyunca yüzde 70 oranında yatırım teşviki sağlıyor. Bakanlık ayrıca inşaat, enerji ve lojistik sektöründe Tayland, Malezya gibi ülkelere yatırım yapılmasını öneriyor.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Asya Pasifik İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Murat Kolbaşı, Türkiye iş dünyasının Çin, Hindistan ve Japonya ile uzun yıllardır sürdürdüğü ticari ilişkilerin yanı sıra artık Asya Pasifik bölgesinde büyüyen diğer ülke pazarlarına da hızla giriş yapması gerektiğini vurguluyor. Kolbaşı, "Asya ülkelerinde birçok iş koluyla gelişme sağlanabilir, perakendede önden gelen markalarımız nüfusu kalabalık bu ülkeleri hedef alabilirler" diyor.

Son dönemde Türkiye'nin bölgenin giderek gelişen ülkelerinden biri olan Malezya ile ikili ticaret anlaşması imzaladığını, Singapur ile de imzalamak üzere olduğunu kaydeden Kolbaşı, "Şu anda üzerinde durduğumuz özellikle gıda zincirleri. Türk mutfağını tanıtan sektörlerin, var olan ticari açığı kapatmak için çok önemli rol oynayacağını düşünüyorum" diye konuşuyor.

Asya Pasifik coğrafyasının Hindistan'dan Yeni Zelanda'ya kadar uzanan çok geniş bir coğrafya olduğuna işaret eden Murat Kolbaşı, bölgeye giriş yapmak isteyen yatırımcılara şu önerilerde bulunuyor: "Her ülkenin kendi dinamikleri mevcut, şirket kurmaktan oturma müsaadesine kadar her ülkenin farklı uygulaması var.

Benim tavsiyem, hangi ülkeye gidilecekse o ülkenin büyükelçiliği, konsoloslugu, ataşeliği ile irtibat kurulmalı, karşı ülkenin hukuk ve ticari yapısını bilen ve mümkünse Türkiye'de de bir ayağı olan danışmanlık şirketi ile çalışılmasıdır. DEİK bünyesinde tüm ülke iş konseyi ve bölge koordi-

Hızlı değişim var

Yatırımlar için cazibe merkezi haline gelen Asya Pasifik bölgesinin en önemli özelliği, orta sınıf olarak adlandırılan nüfusun yoğunluğu ve pazarların hızla gelişmesi.

Ekonomik büyüme oranlarına baktığımızda Asya Pasifik'in dünya ekonomisinden aldığı payın zaman içerisinde çok daha fazla artacağı öngörülüyor. IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlara göre, Hindistan'ın 2050 yılı itibarıyla ABD'yi geçerek ikinci büyük ekonomi olacağı tahmin ediliyor.

Aynı tahminlere göre, Pakistan ekonomisi 2030 yılı itibarıyla İtalya ve Kanada gibi ülkelerin GSYİH'lerini geride bırakacak. Endonezya, Vietnam, Bangladeş ve Filipinler'in 2050'ye kadar ekonomide en büyük sıçramaları kaydedecek

natörü başkanlarımız ile görüşmeler yapılarak da destek alınabilir. Biz DEİK olarak her zaman bu tarz destek vermeye hazırız.”

Bölge hızla geliyor

Asya Pasifik bölgesindeki ülkelerin oluşturduğu ekonomik birlikler de bu pazarda yatırım yapmak isteyen şirketler tarafından iyi tanınmalı. Zira hangi ülkede üretim yapmanın hangi yeni pazarların kapılarını açacağına ilişkin en önemli gösterge bu birlikler.

Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) ve Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) bölgedeki en güçlü iki ticari birlik olarak öne çıkıyor. Asya'nın en güçlü ülkeleri olan Çin, Japonya, Hindistan ve Güney Kore haricindeki Güneydoğu Asya ülkeleri tarafından oluşturulan ASEAN'a üye ülkeler arasında Endonezya, Malezya, Tayland, Filipinler, Singapur, Brunei, Vietnam, Laos, Myanmar ve Kamboçya bulunuyor.

Dünya genelinde risk yönetimi ve insan kaynakları danışmanlığı hizmeti veren Aon Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı'ndan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Eryaman, ASEAN ülkelerine olan yüksek küresel talebe dikkat çekiyor. ASEAN ülkelerinin işgücü piyasalarının giderek daha sağlıklı hale geldiğini ifade eden Eryaman, “ASEAN bölgesinin 2017’de ortalama yüzde 4,8, 2018’de ise yüzde 4,9 büyümesi bekleniyor” diyor.

ABD Başkanı Donald Trump’ın Trans Pasifik Ortaklığı Anlaşması’ndan (TPP) çekilme kararının Türkiye’nin Asya Pasifik pazarında daha fazla yer almasını mümkün kıldığını kaydeden Eryaman, şöyle devam ediyor: “Güney Kore ve Malezya ile serbest ticaret anlaşması bulunan Türkiye, Japonya ile bu alanda görüşmelerine devam ediyor.

Özellikle Güney Asya’da, tekstil, gıda, enerji, bilişim, müteahhitlik ve altyapı alanlarında ciddi fırsatlar var. Türkiye’nin çoğu Uzakdoğu ülkesiyle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları ve yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmaları bulunuyor.

Anlaşma yapılan ülkeler arasında Çin, Güney Kore, Endonezya var. Bu ülkeler arasında, Endonezya yatırım için büyük potansiyel güce sahip. Genç ve teknik özelliklere sahip işgücü, büyüyen pazarı ve doğalgaz, petrol gibi önemli kaynaklara sahip olması bu ülkeyi yatırımcılar açısından çekici kılıyor.”

Ortak iş yapabiliriz

Bölgede Türkiye’nin diplomatik ilişkisi olmadığı için ticaret yapamadığı ülkeler de var. Yılda 230 milyar dolarlık ithalata imza atan, elektronik ve bilişimde giderek artan bir ağırlığa sahip olan Tayvan bu ülkelerden biri. DEİK/Türkiye-Tayvan İş Konseyi Başkanı Yavuz Onay, Tayvan’a sadece mermer gibi doğal taşlar veya bazı yarı hammaddeler ve kuru gıda ihraç edildiğini söylüyor.

“Geçen yıl Tayvan’a ihracat 138 milyon dolar gibi ülke ithalatının binde biri bile olmayan bir düzeyde kaldı. İhracatımız da iki üründen ileri gidemiyor. Tayvan’dan ithal edilen ürünleri listelemek ise sayfalar alıyor” diyen Onay’a göre, Türk şirketler Tayvan’ın mühendisliğini ve finansını kullanarak Afrika, Arap ülkeleri ve diğer coğrafyalar gibi üçüncü ülkelerde ortak iş yapabilir.

‘Kardeş ülke’ ama...

Bölgede Türkiye açısından ticari işbirliklerini arttırabileceği bir diğer ülke ise Pakistan. Türkiye bu ülkeye yaklaşık 350 milyon dolarlık ihracat yapsa da, bu rakam Pakistan’ın toplam ithalatının yüzde 1’ine bile karşılık gelmiyor.

DEİK/Türkiye-Pakistan İş Konseyi Başkanı Atilla Yerlikaya, “İki ülke arasında kısmen planlama eksikliğinden kaynaklı taşıma sorunları ve yük- sek gümrükler gibi fiziksel nedenlere bağlı

olarak bugüne kadar büyümemiş bir dış ticaret resmi var” diye konuşuyor.

Yerlikaya, Türkiye’nin rekabetçi olduğu pek çok sektör için Pakistan’ın önce ihracat, ardından yatırım için müthiş fırsatlar barındırdığını vurguluyor.

Atilla Yerlikaya, bu konuda şöyle konuşuyor: “İkili dış ticaret hacmimizin teorik potansiyeli 12 milyar dolar civarında. Pakistan’ın kapıları Türklere sonuna kadar açıldı. Bu fırsatı işe dönüştürmemiz lazım.”

Pakistan ekonomik açıdan büyük potansiyeli olan bir ülke. Örneğin dünyanın en büyük dördüncü süt üreticisi ama bunu katma değerli üretime dönüştüremiyor. Altıncı büyük pamuk üreticisi. Tek sorun enerji kısıtı nedeniyle bu ürünleri katma değere dönüştürememesi.

1-ÇİN

İpek Yolu ile 65 ülkeyi bağlayacak

Asya’nın en büyük ekonomisi olan ve 1,4 milyarlık nüfusu ile dünyanın en büyük ekonomisi olma yolunda hızla ilerleyen Çin’in ithalatında ABD, Japonya ve Güney Kore öne çıkıyor. Türkiye ise Çin’in ithalat yaptığı ilk 40 ülke içinde yok. Ancak dünyanın geri kalanı ile de ticari ilişkilerini hızla geliştirmek isteyen Çin, geleneksel İpek Yolu’nu canlandıracak “İpek Yolu Ekonomik Kuşağı-One Belt, One Road” projesini başlattı. Projenin önümüzdeki 10 yılda Çin’in ticaretine 2,5 trilyon dolar katkıda bulunması bekleniyor. Çin’den Avrupa’ya kadar uzanan Türkiye dahil 65 ülkeyi bağlayacak “Yeni İpek Yolu Projesi” ile kara ve demir yollarının ağının genişletilmesi sonucun-

da ticaretin katlanarak artması öngörülüyor.

Yeni İpek Yolu girişimi bölge ile Türkiye arasındaki bağların güçlenmesine yol açacak. Altyapıdaki gelişim, lojistik maliyetlerini aşağı çekerken, şirketlerimiz bu pazarlara daha rahat giriş imkânı bulabilecek. Yatırım ortamındaki iyileşme ve hane halkının harcanabilir gelirindeki artış, tüketim ürünlerine yönelik talebi artıracak.

2-HİNDİSTAN

Havacılık ve kimya sektörü gelişime açık

Dünyanın yedinci büyük ekonomisi olan Hindistan için yapılan büyüme tahminlerine bakılırsa yatırım rüzgârının daha da güçleneceği ortada. İstatistiklere göre geçen mali yılı yüzde 6,4 büyüme ile kapatan Hindistan, Asya kıtasının Çin ve Japonya’dan sonraki en büyük ekonomisi. Dünya sıralamasında ise ekonomik büyüklükte yedinci sırada yer alıyor. IMF ve uluslararası analistler Hindistan’ın yüksek büyüme oranlarını sürdürmesini bekliyor. Çin’in ardından 1,3 milyar kişiyle dünyanın en fazla nüfusa sahip ikinci ülkesi olan Hindistan, hızla büyüyen orta sınıfı, yüksek şehirleşme oranı ve dönüşen ekonomik yapısı ile önümüzdeki yıllarda en önemli pazarlardan biri olacak. Hindistan’da yatırımlar açısından öne çıkan sektörler arasında bilişim ilk sırada yer alıyor. Ülkeye yapılan yabancı sermaye yatırımlarının yüzde 46’sı bilişim, yüzde 17’si hizmet, yüzde 7’si inşaat ve altyapı alanlarında oluyor. Diğer önemli sektörler kimya, ilaç, otomotiv olarak sıralanıyor. Hindistan’ın bir diğer fırsat sunduğu sektör havacılık. Şu ana kadar sadece 5 büyük havalimanı özelleştirildi.

3- JAPONYA

Türk şirketleri radarına aldı

Ekonomisi büyük ölçüde ihracata dayanan Japonya'da, 2. Dünya Savaşı sonrasındaki hızlı büyüme dönemi yerini 2008 sonrasında durgunluğa ve hatta gerilemeye bıraktı. Son 10 yılda yerinde sayan bir görüntü verse de Japonya hala hem dünyanın hem de Asya Pasifik bölgesinin en önemli ekonomilerinden biri. Türkiye ile dış ticaret hacmi 4 milyar doları geçiyor. Ancak bu rakamın yüzde 90'dan fazlası Japonya'dan yaptığımız ithalattan oluşuyor. Öte yandan Japon şirketler, 2010'dan bu yana her yıl önemli Türk şirketlerinin yüzde 100'ünü satın alıyor ya da kayda değer oranlarda hisse alımı gerçekleştiriyor. Bugüne kadar Fiba Sigorta, Acıbadem Sağlık, Mars Lojistik, Inventram, Viko, Kırklareligaz Enerji, İnci Akü, Dyo Boya gibi pek çok önemli Türk şirketinin çoğunluk hissesi veya tamamı Mitsubishi, Hitachi, Mitsui, Toyo, Panasonic ve Toshiba gibi dev Japon şirketler tarafından satın alındı. Ayrıca Japon finans devi The Bank of Tokyo da 2013'ten beri Türkiye'de faaliyet gösteriyor. Yaptıkları satın almalarda gıda, makine, tüketici elektroniği, lojistik ve enerji şirketleri öne çıkıyor.

4- AVUSTRALYA

Gıda ve mobilya yatırımı cazip

Kişi başına düşen 52 bin dolarlık yıllık geliri ile yüksek standartlara sahip bir tüketici pazarı olan Avustralya, buna karşın Türkiye'nin dış ticaretinde ilk 30 ülke arasında yer almıyor. Yıllık ortalama 250 milyar dolarlık ithalata imza atan ülke, Türk yatırımcılar açısından üzerinde dikkatle durulması gereken

reken bir pazar. İhracatın bir türlü gelişmemesindeki en büyük etken olan uzak mesafeden kaynaklı nakliye maliyetleri, ihracatçılar için en büyük sorun. Türkiye ile Avustralya arasında direkt deniz ulaşımı olmadığından, diğer ülkelerdeki limanlar aracılığı ile malların gönderilmesi de nakliye masraflarını artıran bir etken. Öte yandan Avustralya'da doğrudan yatırım yapmak isteyen Türk işadamları için gıda, mobilya ve hizmet sektörleri öne çıkıyor. Bu noktada unutulmaması gereken bir şey ise Avustralya'ya 4-7 saat uçuş mesafesinde bulunan Çin, Tayvan, Hindistan gibi dev üreticilerin varlığı. Avustralya'da yaşayan Türk asıllı kişiler tarafından kurulan Türk ticaret odaları ile irtibat kurularak, pazara ilişkin daha detaylı bilgi ve yardım almak mümkün.

5- ENDONEZYA

İki okyanus arasında köprü

260 milyon nüfuslu Endonezya, ASEAN'ın tek G-20 üyesi ülkesi ve dünyanın 16'ncı büyük ekonomisi konumunda. En geniş Müslüman nüfusuna sahip Endonezya, Hint ve Pasifik okyanusları arasında stratejik bir pazar olma özelliğine sahip. Geçen yıl 135 milyar doları aşan ithalata imza atan Endonezya pazarında Türk şirketler için potansiyel barındıran sektörler arasında buğday unu, zeytinyağı, tütün, demir çelik ürünleri, gıda işleme, paketleme makine ve ekipmanları, tekstil makineleri, inşaat malzemeleri ve savunma sanayi ürünleri öne çıkıyor. Doğrudan yatırım konusunda ise Türk şirketleri içerisinde Kordsa Global'in lastik kord bezi ve polyester iplik fabrikası tek örnek.

Bunun dışında son dönemde TAV ülkede yeni fırsat kovalarken,

THY ise uçak bakımı ve seferlerde promosyon anlaşması imzalamış durumda. Halihazırda ülkede inşaat üstlenmiş Türk firması bulunmuyor. Buna karşın Endonezyalı müteahhitlik firmaları Ortadoğu ve Güneydoğu Asya ülkelerinde de faaliyet göstermekte olup, Ortadoğu ülkelerinde Türk firmaları ile işbirliğine olumlu yaklaşıyor.

6- PAKİSTAN

Enerjiye Türk şirketlerini bekliyor

11 Eylül 2001 saldırısından sonra geniş çaplı bir bunalıma giren Pakistan ekonomisi son yıllarda canlanma eğiliminde. Son yıllarda Pakistan ile ticarette az farkla Türkiye'nin aleyhine bir dış ticaret açığı söz konusu olsa da Türkiye'nin geçen yıl bu ülkeye yaptığı ihracat 350 milyon dolara dayandı. Türkiye'nin Pakistan'a ihracatında haberleşme cihazları, kamera, radar, makine ve teçhizat gibi ürünler ön sırada. Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında 189 ülke arasında 144'üncü sırada yer alan Pakistan'da Türk yatırımları ağırlıklı olarak enerji, finans, altyapı projeleri müteahhitlik sektörlerinde. Ülkede Zorlu Holding, Ziraat Bankası, Karkey, Coca Cola İçecek ve Ülker'in yatırımları var. Yeni dönemde Pakistan'da özellikle enerji ve müteahhitlik sektörlerinde yeni yatırımlar Türk şirketlerine önemli fırsatlar sunuyor. Türk iş dünyasına bakışı çok olumlu olan Pakistan bürokrasisi, enerji alanında önemli açılımlar öngörüyor. Pakistan hükümeti, Türk şirketlerinin bu alandaki yatırım kararlarını destekleyeceğini açık bir şekilde ifade etmiş durumda.

7- HONG KONG

Çin bağlantısı avantaj

Güçlü iş ortamı ve Çin ile bağlantıları sayesinde Türk firmaları için önemli fırsatlar sunan Hong Kong, ekonomik esnekliği, girişimcilik kültürü ile başta Çin olmak üzere, Asya Pasifik pazarına giriş için önemlibir sıçrama noktası. Dünyanın üçüncü en düşük ve basit vergi sistemine sahip olan, KDV ve satış vergisinin bulunmadığı Hong Kong'dan Asya'nın en önemli pazarlarına 4 saatte, dünya nüfusunun yarısına ise 5 saatte ulaşabilmek mümkün. Dünya Ekonomik Forumu'nun açıkladığı Küresel Rekabet Raporu'nda doku-zuncu olan Hong Kong, Dünya Bankası'na göre en kolay iş yapılabilecek ülkeler arasında. Hong Kong ile Türkiye'nin ticaret hacmi 2016 yılında yüzde 24 artış göstererek 527 milyon dolara ulaştı. Türkiye'nin Hong Kong'a ihraç ettiği başlıca ürünler arasında et, meyve, eczacılık ürünleri, plastik ve plastik ürünler, kauçuk ve ürünleri, kürk, pamuk, suda yüzen taşıtlar, makine ve cihazlar öne çıkıyor. Ancak Hong Kong'un yıllık 550 milyar dolarlık ithalatında Türkiye'nin aldığı pay binde 1 bile değil.

8- GÜNEY KORE

Tekstil ve ambalaj yatırımına açık

Komşusu Kuzey Kore'nin içe kapalı sisteminin aksine son 50 yılda serbest piyasa ekonomisi alanında attığı adımlar ve eğitim, inovasyon yatırımları ile dünyanın önde gelen ekonomilerinden biri haline gelen Güney Kore, 50 milyonluk nüfusu ile 1,5 trilyon dolarlık GSYH'ye imza atıyor.

Ülkenin ithal ettiği başlıca ürünler elektrikli makine ve cihazlar, plastik malzemeler, mekanik cihaz ve aletler, demir çelik ve sentetik malzemeler. Toplam ithalatı geçen yıl 400 milyar doları aştı.

Güney Kore, Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabet Edilebilirlik Raporu'na göre 26, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında ise 189 ülke arasında dördüncü sırada yer alıyor.

Türk firmalarının Güney Kore'de 73 milyon dolar tutarında 84 doğrudan yatırımı bulunuyor. Bunlara arasında Kibar Holding, Anadolu Grubu, THY ve Yapı Merkezi ön plana çıkıyor.

Yeni dönemde Türk şirketleri için gıda, tekstil, turizm, perakende, ambalaj ve hizmet sektörlerinde fırsatlar mevcut. Özellikle Türk teknoloji firmaları açısından Güney Kore pazarına giriş büyük önem taşıyor.

Ekonomi Bakanlığı, Uzakdoğu ve Afrika için başlatmış olduğu destekleme ve teşvik programıyla Uzakdoğu'da yatırım yapan girişimcilere 4 yıl boyunca yüzde 70 oranında yatırım teşviki sağlıyor.

9- TAYVAN

Turizme yılda 25 milyar dolar harcıyor

1950'li yıllara kadar şeker ve pirince dayalı tarım temelli bir ekonomiye sahip olan Tayvan, bugün 68 milyonluk nüfusu ve 520 milyar dolarlık GSYH'si ile dünyanın sayılı üretim ve teknoloji üslerinden biri haline geldi. Tayvan ile ticarete Türkiye uzun yıllardır açık veriyor.

Türk Ticaret Ofisi tarafından yapılan araştırmalara göre ülkeye ihracatta potansiyeli olan ürünler şunlar: Meyve suları ve taze sebze gibi çeşitli tarım ürünleri, kristal, cam, seramik, hediye eşya, markalı tekstil ürünleri, deri, konfeksiyon, kimyasal maddeler, bulaşık makinesi, oto yedek parçası ve aksesuarları, halı ve şarap.

Türkiye'nin Tayvan ile ticaretini geliştirmek için, ülke pazarına markalı ürünlerle girmesi ve bu ülkeye yapılan ihracatını çeşitlendirmesi büyük önem taşıyor.

Tayvan'da kayıtlı herhangi bir Türk yatırımı bulunmuyor. İki ülke arasındaki geleceğe dönük en önemli fırsatlardan biri ise turizm. Tayvan yurtdışına yılda yaklaşık 8 milyon turist gönderiyor ve Tayvanlı turistlerin toplam turizm harcamasının 25 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.

10-TAYLAND

Stratejik sektörlerde yatırım bekliyor

Tayland, ekonomisi ağırlıklı olarak ihracata dayanıyor.

Rekabetçi işgücü giderleri, düşük yaşama maliyeti ve esnek iş kanunları nedeniyle gelecekte uluslararası yatırım için çekici bir ülke olan Tayland'da uygulanan yatırım teşvikleri genelde kurumlar gelir vergisinden veya makineler için gümrük vergisinden muafiyet şeklinde hayata geçiyor.

Vergisel olmayan teşviklerin arasında ise yabancı işçi izni, arsa sahipliği ve yurtdışından döviz getirme ve yurtdışına döviz çıkarma bulunuyor.

Tayland hükümeti, orta uzun vadede hedef sektörler seçti ve bu alanlardaki yabancı yatırımları destekleme kararı aldı. Bu sektörlerin arasında altyapı, lojistik, çelik, petrokimya, makine, medikal, yenilenebilir enerji ve çevre hizmetleri, ileri teknoloji, gıda ve gıda işleme, sağlık turizmi, otomotiv ve elektronik bulunuyor.

Tayland, aynı zamanda dünyanın en büyük pirinç ihracatçısı. Turizm gelirleri de ülke ekonomisinde oldukça önemli bir yer tutuyor.

11- MALEZYA

ASEAN pazarına giriş kapısı

30 milyon nüfuslu Malezya, Türk firmaları için ASEAN'a (Brunei, Endonezya, Filipinler, Kamboçya, Laos, Malezya, Myanmar, Singapur, Tayland, Vietnam) girilebilecek en önemli kapı konumunda. 2017 için yüzde 2,5 büyüme hedefleyen Malezya'da altyapı sektöründe öne çıkan üç büyük projenin toplam yatırım değeri yaklaşık 105 milyar dolar. Bu projeler, Kuala Lumpur-Singapur Hızlı Tren projesi, East Coast Railway ve Sabah-Sarawak Karayolu projeleri olarak sıralanıyor. Türkiye-Malezya İş Konseyi Başkanı Süheyla Çebi Karahan, Malezya'nın Türk firmaları için avantajlarını şöyle sıralıyor: İyi çalışan bir bankacılık sistemi ve finansal kaynaklarının olması, ticari açıdan güçlü bir hukuk sisteminin bulunması ve THY'nin Malezya'ya haftada direkt 10 seferinin olması. Malezya ile yakın dönemde işbirliği yapılabilecek sektörlerin başında ise tarım, gıda, inşaat, savunma ve bilgi teknolojileri geliyor. Diğer ürünler arasında ise optik ve bilimsel ürünler, işlenmiş gıda, elektrik ve elektronik, petrol ürünleri, kimyasal ürünler ve demir çelik ürünleri yer alıyor.

12- NEPAL

Altyapı yatırımları önemli

Asya Pasifik'in küçük pazarlarından biri olsa da Nepal, 30 milyonluk genç nüfusu, büyüyen ekonomisi ve geniş altyapı projeleriyle küçümsemeyecek bir pazar olarak Türk işadamlarını bekliyor. 2017 yılı ve sonrası için başlıca altyapı projeleri olarak Katmandu Vadisi Metro Projesi, Doğu-Batı Hattı Elektrikli Demiryolu Projesi, İkinci Havalimanı Projesi, Tamakoshi 3 Hidroelektrik Santrali Projesi öne çıkıyor. Bu projelerin haricinde, ulaşım, lojistik, havacılık, hidroelektrik enerji santrali, tarım, petrol boru hatları, elektrik iletim ağları, finans, yenilenebilir enerji, sağlık ve eğitim hizmetleri, teknoloji parkları, limanlar, akıllı şehircilik alanlarında yürütülen ve planlanan çeşitli projeler için teşvikler yürürlükte. Türkiye-Nepal İş Konseyi Başkanı Çiğdem Penn, "Asya Pasifik pazarında iş yapmanın birkaç noktası var. Bence bunlardan en önemlisi pazar boşluklarını iyi anlamak ve bunlara yönelik talep yaratabilmek. Bunu yapabilen şirketlere büyük fırsatlar var diyebiliriz" diyor.

Nepal iş yapma kolaylığı açısından 2016 yılında 189 ülke arasında 108'inci sırada yer aldı. Ülkede yeni bir iş kurmak 17 gün sürüyor.

13- FİLİPİNLER

Yüksek eğitilmiş ve yabancılara açık

Filipinler, Güney-Doğu Asya'nın gelişme yolundaki ülkeleri arasında. Başlıca ithalat kalemleri elektrikli ve elektronik ürünler, mineral yakıt, yağ, damıtma ürünleri, makine, nükleer reaktör, kazan ve motorlu taşıtlar.

Asya Pasifik'teki merkezi konumu ülkeyi uluslararası

hava ve deniz taşımacılığının kesişme noktası haline getiriyor.

Filipinler'den Asya'nın başlıca şehirlerine dört saatten az bir sürede ulaşmak mümkün. Ülke yabancılar için Asya'da yaşanabilecek en rahat ülkelerin başında geliyor. Yüksek eğitilmiş, İngilizce bilen çalışan ve yönetici bulmak kolay, işgücü ücretleri ise düşük. Bunların yanında telekomünikasyon altyapısı sayesinde

de ülkenin gelecek birkaç yıl içinde daha fazla yabancı yatırım çekmesi bekleniyor. Filipinler marka algılaması yüksek bir piyasa. Bu yüzden tüketici mallarının satışında reklam önemli. Çoğu reklam ajansının yurtdışındaki reklam şirketleri ile bağlantısı var. Bu arada Filipinler'e iş veya ticaret amacıyla gelen Türk vatandaşlarından kalış süreleri 21 günü geçmemek kaydıyla vize talep edilmediğini de belirtelim.

14- VIETNAM

500 milyar dolarlık altyapı ihtiyacı var

2007 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olarak küresel ekonomiye eklenmesini tamamlayan Vietnam, 2016 yılında yüzde 4,6'lık büyümeye imza attı. Ülkede bankacılık ve finans sektörlerinin geliştirilmesi, altyapının iyileştirilmesi ve kamu iktisadi teşekküllerinin özelleştirilmesi konusundaki girişimler her geçen gün artıyor. Vietnam'ın en büyük ithalat kalemleri sırasıyla elektrikli makineler, mekanik aksamlar, petrol ve doğalgaz, motorlu taşıtlar ve parçaları, optik cihazlar, ilaç ve demir çelik. Türkiye-Vietnam İş Konseyi Başkanı Mustafa Necati Abacıoğlu, ülkede 2020 yılına kadar yaklaşık 450-500 milyar dolarlık altyapı ihtiyacı olduğunu belirterek, "Ulaştırma altyapısı ve özellikle de karayolları konusunda projeler var. Enerji sektöründe de önemli projeler bulunuyor. İlk planda 11 adet santral inşa edilmesi söz konusu" diyor. Vietnam'ın Japonlarla sanayi bölgeleri ve parkları kurmaya başladığını kaydeden Abacıoğlu, "Türkiye olarak biz de bu alanda yer alabiliriz diye düşünüyoruz. Vietnam'da bir Türk sanayi parkı ile ASEAN ülkelerine buradan ulaşılması söz konusu olabilir" diye konuşuyor.

15- SİNGAPUR

Üç serbest bölgede yatırım imkanı

Kendisine bağlı 63 ada ile birlikte 712 kilometrekare büyüklüğe sahip küçük bir şehir devleti olan Singapur, bağımsızlığını ilan ettiği 1965 yılından bugüne Çin'in de büyük desteğiyle bölgenin sayılı finans ve deniz ticaret merkezlerinden biri haline geldi. Singapur'da 7 bini çok uluslu olmak üzere yaklaşık 30 bin yabancı şirket bulunmaktadır, bunların 4 bininin bölge merkezi de Singapur'da yer alıyor. IMF tahminlerine göre Singapur ekonomisinin bu yıl yüzde 2,2, gelecek yıl ise yüzde 2,6 büyümesi bekleniyor. Ülkede üç büyük OSB'de üretim koşulları çok elverişli. Bölgedeki lojistik merkezi konumu, ayrıca ABD ve AB'nin yanı sıra Güneydoğu Asya ülkeleri, Çin

ve Hindistan ile köklü ticari bağları, genel olarak Singapur'un ihracatını ve özellikle re-eksportu destekleyen başlıca unsurlar olarak öne çıkıyor. İhracatta ise kuyumculuk, ilaç, deniz araçlarında fırsatlar var. Dünyadaki en liberal ülkeler arasında yer alan Singapur'da petrol ürünleri, tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler ile motorlu taşıtlar dışındaki mallardan gümrük vergisi, resim ve harç alınmıyor.

16- SRI LANKA

Hint pazarına 30 km uzaklıkta

Hindistan'ın 30 kilometre güneyinde yer alan bir ada devleti olan 22 milyon nüfuslu Sri Lanka, Türkiye'de en çok 1972 yılına kadar ülkenin adı olan 'Seylan' çayı ile tanınıyordu. Yükselen gelirler ve yurtdışındaki Sri Lankalıların para transferleriyle desteklenen ve GSYH'nin yüzde 70'ini oluşturan özel tüketim, önümüzdeki beş yıllık dönemde ekonomik büyümenin lokomotifi olacak. Yatırımlardaki istikrarlı büyümenin önümüzdeki dönemde de devam etmesi bekleniyor. Önümüzdeki 5 yılda ekonomik büyümenin yıllık ortalama yüzde 6,5 olacağı tahmin edilirken, GSYH'nin yüzde 30'dan fazla artarak 120 milyar dolara ulaşacağı öngörülmüyor. Türkiye ile Sri Lanka arasında toplam dış ticaret hacmi çok düşük. Başlıca ihracat ürünleri ise deri, margarin ve pamuklu mensucat. Öte yandan bölge pazarlarına mal satmak isteyen Türk şirketlerinin Çin ve Hindistan'a çok yakın olan bu ülkede üretim yapmamaları için bir neden yok. Sri Lanka'da iş dünyasında İngilizce kullanılıyor. Kartvizit kullanmak bir zorunluluk.

17- BANGLADEŞ

Ucuz işgücü avantajıyla öne çıkıyor

Güneydoğu Asya'da bulunan, 160 milyonu aşan nüfusu ve yüzde 5'in üzerindeki büyümeyle son dönemde uluslararası yatırımcıların daha çok dikkatle ele aldığı pazarlardan biri haline gelmeye başlayan Bangladeş, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüştü. Ha-

zır giyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlar. Bangladeş, ülkenin düşük ücretli, emek yoğun işgücünü iyi bir şekilde kullanıyor. Kişi başına yıllık geliri cari fiyatlara göre bin 300 dolar olan ülkede, GSYH'nin düzenli olarak yıllık yüzde 7 oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceği öngörülmüyor. Bangladeş, Türkiye'nin dış ticaretinde oransal olarak en fazla açık verdiği ülkelerden biri. İki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 1,2 milyar dolar civarındayken, bunun yaklaşık 900 milyon dolarını Bangladeş'ten yapılan ithalat oluşturuyor. Bu ithalatın neredeyse tamamı hazır giyim ve tekstil ürün ve hammaddelerinden oluşuyor. Yabancı yatırımlar iletişim ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşıyor.

18-YENİ ZELANDA

İş yapma kolaylığında dünya lideri

Yaklaşık 5 milyonluk nüfusa sahip olan Yeni Zelanda, küçük bir ülke olmasına rağmen 180 milyar dolarlık GSYH ve 38 bin dolarlık kişi başına yıllık gelirle dünyanın 55'inci büyük ekonomisi konumunda. Yeni Zelanda, Dünya Bankası 2017 yılı Dünya İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında 190 ülke arasında birinciliği Singapur'un elinden aldı.

Yeni bir iş kurma sıralamasında da dünyada birinci sırada yer alan, ülkede yarım günde yeni bir iş kurulabiliyor. Türkiye ile Yeni Zelanda arasındaki ticarete plastik hortum, boru, bağlantı elemanları, motorlu taşıtlar öne çıkıyor. Yeni Zelanda sahte ve aldatıcı markalar ile mal ithalatını yasaklamış bir ülke. Ayrıca Yeni Zelanda üreticisi ve tacirinin ticari markası ve adı ile Yeni Zelanda'daki bir yerin ve malın adını içeren yabancı menşeli malların ithali de yasak. Ülkede çekici yatırım alanları olarak, gıda ve içecek, katma değeri yüksek imalat, altyapı, bilişim ve telekomünikasyon, petrol ve gaz, birincil üretim ve paylaşım hizmet sağlayıcılığı sektörleri öne çıkıyor.

Ekin Duran / eduran@ekonomist.com.tr

Yüzyılın girişimcisinden gelecek tahmini

Güney Afrika asıllı bir ABD'li olan Elon Musk, hem bir mucit ve mühendis hem de büyük bir girişimci. Tesla Motors'un kurucularından olan Musk'ın son yıllarda en çok ses getiren ve heyecan yaratan işi ise, kurduğu uzay taşımacılığı şirketi SpaceX. Bir uzay aracını uzaya fırlatan, yörüngeye oturtan ve bu uzay aracını başarılı bir şekilde dünyaya indirmeyi başaran ilk özel sektör şirketi olan SpaceX'in amaçlarından birisi de Mars'ta bir koloni kurabilmek.

Elon Musk, Stanford'da başladığı uygulamalı fizik doktorasını bir yazılım projesi geliştirmek için iki gün sonra bırakmış ve geliştirdiği bu yazılımı yaklaşık 350 milyon dolara satmayı başarmış bir isim olarak da hayranlık uyandırıyor. İnsanlığın geleceğini en çok etkileyecek 3 konu olarak; internet, temiz enerji ve uzayı öngören Musk, yaşayan en büyük mucitlerden ve girişimcilerden biri olarak görülüyor. Bu dahi ismin önümüzdeki seneler için oldukça şaşırtıcı öngörülleri var elbette. Bunların en önemli olanları ise şöyle:

- 2018: İnsanlar tekrar kullanılabilir roketlerle uzaya uçabilecekler.
- 2024: Yapay zeka insanlar için gerçek bir tehdit oluşturacak.

- 2025: Tesla, Apple kadar değerli hale gelecek.
- 2025: İnsanlık Mars'a ayak basacak.
- 2027: Yeni üretilen tüm araçların yarısından fazlası elektrikli olacak.
- 2033: Güneş ana güç kaynağı haline gelecek.
- 2037: Arabalar artık bir direksiyona sahip olmayacak.
- 2040: İnsanlık Mars'a bir şehir kurup gezegeni kolonize edecek.
- 2040: Yapay zeka her alanda insanı tamamen geride bırakacak.
- 2060: Yaklaşık 1 milyon insan Mars'ta yaşıyor olacak.

Atatürk sevgisi

Geçtiğimiz haftalarda Türkiye'yi ziyaret eden Musk, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedi istirahatgahı olan Anıtkabir'i ziyaret etmiş, iki adet fotoğraf paylaşmıştı. Musk'ın özellikle ikinci fotoğrafında Atatürk için yazdığı "Üç kırık kaburga, delik akciğer ve o yine de savaştı" ifadeleri büyük takdir toplamıştı. Elon Musk, bu paylaşımın ardından Twitter hesabından da Atatürk'e atfedilen "Eğer bir gün benim sözlerim bilimle ters düşerse, bilimi seçin" sözünü paylaştı.

GELECEĞE ORGANİZE OLMAK

Ekim ayında İzmir'in odaklandığı önemli bir organizasyon vardı. Kalkınma ajanslarının kurulmasından sonra, misyonunu bu ajanslara devretmiş gibi gözükten Ege Ekonomiyi Güçlendirme Vakfı (EGEV), 16 yıldır İstanbul'da yapılan Ekonomi Forumu toplantılarını "Ege Ekonomik Forum" olarak İzmir'e taşıdı. Kalkınma ajanslarının sorgulandığı bir dönemde yeni EGEV yönetimi tarafından düzenlenen bu forumda Ege ve İzmir ekonomisi, ticareti, turizmi, şehirleşmesi, enerjisi, sporu masaya yatırıldı. Öncelikle bu organizasyona emeği geçen herkesi bir kez daha kutladım.

Açılış oturumunda Sayın Başbakan'ın ve Sayın Ekonomi Bakanı'nın ekonomik veriler ve özellikle Türkiye'nin büyüme verileri üzerinde verdiği öngörüler çok...

aklımıza takılan iki konu vardı: İlki, bu büyümenin sürdürülebilir bir istikrar çizgisine oturup oturmayacağı, diğeri ise bu büyümenin sanayici, işadamları, esnaf ve sokaktaki vatandaş tarafından ne şekilde hissedildiği idi. Ulaşın bu rakamların İzmir'in gelecek vizyonu için, ulusal ve küresel rekabet alanındaki gücünün artması için yeterli olmadığı da açıktır. İzmir'in ulaşımından eğitime pek çok alanda ciddi bir alt ve üst yapı hamlesine ihtiyacı vardır. İzmir gündeminde olan makro projelerin ivedilikle tamamlanması ve proje halinde bekleyenlerin ise acilen uygulama safhasına geçirilmesi gerekir. Küresel dünyada, herkesin vurguladığı en önemli şey doğru ve gerekli olanların, doğru zamanında yapılmasıdır. Yani hız önemlidir. "Büyük balık, küçük başlığı yer" söylemi, "Hızlı balık hayatta kalır" söylemine dönüşmüştür.

İzmir'in potansiyeli İve gücünün kullanımında bir verim sıkıntısı var. İzmir'in ve İzmir sanayisinin sorunlarını ilgili tüm kişi ve kurumlar biliyor. Bu sorunların nasıl çözüleceği de belli. Bilgi dağarcığımız bizlere neyin nasıl yapılması gerektiğini sunuyor. Ancak bu noktada İzmir istediklerini elde etmek hususunda sorun yaşıyor ise...

Sürdürülebilir tarım için sürdürülebilir tarım politikası lazım

İzmir'de gerçekleştirilen Ege Ekonomik Forumu kapsamında düzenlenen Sürdürülebilir Tarım konulu oturumda, tarımın sürdürülebilirliği için, sık sık değişmeyen, sürdürülebilir bir tarım politikası uygulanması gerektiği dile getirildi. İzmir Ticaret Borsası Başkanı İsmail Uğurtaş, bu durumun sürdürülebilir tarımın uzaklaştığını ve çiftçilerin yaşantılarının yükseldiğini dile getiren Yasar Holding CEO'su Dr. Mehmet Aktas, bu durumun sürdürülebilir tarımın önündeki ciddi sıkıntılardan biri olduğunu belirtti. DÜNYA Gazetesi Tarım Yazan Ali Ekber Yıldırım ise 1980'li yıllara kadar Türkiye ihracatının büyük bölümünün geleneksel tarım ürünlerinden oluştuğunu dikkat çekerek, "O yıllarda sürdürülebilir tarımın önünde bir engelmiş ve tarım bunun önünde bir engelmiş gibi algı oluyordu. Tarım ve tarım politikaları ikinci plana itildi. Sürdürülebilir tarım için sürdürülebilir politika lazım. Son 10 yılda 3 tarım bakanı değişti. Tabii bide bakanlar değişince politikalar da değişiyor. Sürdürülebilirlik ülkenin ülkenin coğrafyasını dikkate alan ve üretime dayanan politikalarla sağlanabilir. İthalat için kolay olan kısmı, için zor ama sürdürülebilir olan kısmı üretim. O yüzden başta kooperatifler olmak üzere üretici destek operatörleri için iyi bir ortam oluşturmak lazım. İzmir'in tozunu silmek...

Tariş arazisinin borçlarını bölgedeki kaynakların gelirleriyle kapattı

İzmir Atatürk OSB, yaklaşık beş yıl önce aldığı ama yaşanan hukuki süreç nedeniyle faydalanamadığı kaynakların gelirleriyle kapattı. Bölgede yapılan satışlardan gelir elde eden İzmir Atatürk OSB, bu kaynak ile 2018 yılında yeni yatırımlara hazırlanıyor.

İzmir Atatürk OSB'nin inmar düzenlemeleri ile sanayici ve yatırımcılara sunduğu parselleri yoğun ilgi görüyor. 27'nci yılını yaşayan İzmir Atatürk OSB'nin cazibesi ve yatırımcı ilgisini devam ettiriyor. Geçmişte Tariş Iplik'ten satın alıp, başlangıç hukuki süreç nedeniyle faydalanamamış bölge kaynaklarından elde ettikleri gelir ile ödedik. Beklentimiz, hukuki sürecin sona ermesi. Ayrıca, bölgemizde yapılan satışlardan elde edilen gelirler ile 2018 yılında yeni yatırımlar planlıyoruz. Yeni yatırımların altyapısının satılan arsaların yanı sıra tesisi projesine, bu projenin gelişmesiyle atık kullanımı, aydınlatma, su, elektrik, 2018 yılında elektrik sistemimizde yapacağımız yenilikler ile çalışmaların elektronik ortamda merkezi sistem ile yürütülmesini sağlamayı amaçlıyoruz.

Batallık, katma değeri alanına dönüştü. İZKA'nın stratejisinde 24 hedef var. Bu hedeflere ulaşabilmemiz için eğitim sistemimizi revize etmemiz şart. Gelin, bu strateji planını uygulayalım" değerlendirmesinde bulundu. İzmir'in eğitim ve gelişimi açısından bir batı bittiğini ifade eden İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, belirlenirken bütün bunlar da gözönünde tutuldu. Denizli Sanayi Odası Başkanı Müjdat Keçeci ise "Denizliler olarak biz Akhisarlılar ve Güztepe'yi destekleriz. Çünkü Ege takımlardır. Ben buraya Ege Ekonomik Forum'a geldim ve Ege'yi anlatacağım. Ege, Türkiye'nin GSYİH'sının %5'ini üretiyor. Bunun da yarısını İzmir üstlenmiş görüyoruz.

Perihan İnci: Hedefler için eğitim sistemimizi revize etmemiz şart. Yabancı ortaklarla büyümeye hedeflediklerini anlatan İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci de "Günümüzün ihracatı, 2016 yılında 300 milyon doları geçti. Sanayi 4.0 uygulamaları Maxion olarak önceliğimiz kabul ettik. Bu anlamda Türkiye'nin hızla hareket etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ege Bölgesi'nin kalkınma, büyüme stratejisinin ne olduğunu sorgulayamamız gerekiyor. Ege'nin üç kalkınma ajansının hazırladığı stratejiler hammaddeyle ulaşım ve lojistik avantajlara sahip olan şehrin bu anlamda yatırım yapılabilir olduğuna dikkat çekti. İzmir'in kamu yatırımlarından yeterince pay alamadığını ifade eden Uğurtaş, "2016'da İzmir, ödediği verginin yüzde 9'unu yatırım olarak geri alabildi. Ancak İzmir, iller arası genel rekabet endeksinde 4. sırada. Yenilikçilik alt endeksinde durum daha vahim, 6. sırada. Yabancılarla rekabet endeksinde ise 4. sıradayız. İzmir olarak 'biz iyiyiz' derken bu gerçekleri de göz önüne almak zorundayız. Kalkınma stratejisi İzmir'in bu yükü sanayii ile sildiği görülmektedir. Ege'nin insan kaynağıyla, sosyal ve ekonomik yapısıyla, hammadde kaynaklarıyla, endüstriyel tarımın olmasıyla, ulusal rekabet deneyimiyle bu rakamlara ulaşmış" diye konuştu. Teknolojinin desteklenmesi Türkiye'de Silikon Vadisi kurulması için Ege'de uygun bir yer görme belirlen Keçeci, "Bölgeciğin inisiyatifini, dönüşümünü, Umanlaşmayı sağ-

Çiğli askeri BÖLGEYE TALİP VAR

İZMİR Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOSB), 630 firma ve 40 binden fazla çalışan ile Türkiye'nin en büyük bölgelerinden birisi. İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, 26 yıldır faaliyette olan bölgeye, sahip olduğu alt ve üst yapı olanakları açısından Türkiye'de rakip tanımıyor. Ancak bugün yeni bir yatırımcının İAOSB'de yatırım yapması mümkün değil, çünkü bölge dolmuş durumda. Tam 7.5 milyon metrekare üzerine cık yer yok.

Başkan Uğurtaş, "İAOSB yerleşim alanlarına yürüme mesafesinde olduğu için mavi ve beyaz yaka olarak çalışmak istedikleri bir yer. Yatırımcının km. gibi yüksek lojistik imkanları ve yatırım yapmak istediği bir bölge. Ama Batımızda ise askeriye var. Keşke sek" dedi. "Bakarsınız bir gün buradaki komşular ne gerek var" diye ayrılma karar ve satış çıkarılırsa talip oluruz. Arazi bir gelişme İzmir'de sanayinin açılması olur."

Uğurtaş'a satış fiyatlarını sorduklarında sanayi bölgesinde yakın zamanda metrekaresi 750 ile 840 TL arasında fiyatlarla değiştiğini belirtti. Atatürk Organize Bölgesi'nden büyüyen bir bölge olduğunu söyleyen Uğurtaş, "Bir yandan İzmir'e yatırım yapacak yer yok" diyor. "Diğer yandan yatırım...

Norm Sanat Galerisi sezonu 110 eserle açtı

İzmir'de bu yıl gelen sanatçıların 110 eserini sergiledi. Yeni sezonu karmasıyla sanatçıların 110 eserini sergiledi. Yeni sezonu karmasıyla sanatçıların 110 eserini sergiledi. Yeni sezonu karmasıyla sanatçıların 110 eserini sergiledi.

Sergide eserleri yer alan ressamlar

Gültekin Yıldız
Gülperi Çelik Yıldız

Perihan Yalçın
Yasemin İbili

Meryem Berksoy
Fatma Vezirlioğlu

Norm'dan 110 özgün eser

İzmir'de Norm Sanat Galerisi, yeni sezonu karmasıyla açtı. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Norm Sanat Galerisi bünyesindeki ressamların 110 eserini yer aldığı sergi, 30 Kasım'a kadar gezilebilecek. Norm Sanat Galerisi Başkanı Nedim Uysal, ressamlara 8 aylık emekleri için teşekkür etti. Norm Sanat Galerisi olarak sanatçı ve sanatseverler için zaman zaman destekler sunduklarını belirten Uysal, eserlerin kalitesini vurguladı.

Nedim-Bilge Uysal

Gökçe Güzel, Ayşe Ertan
Gülperi Arlı

Yeni ürünlerini tanıttı

BAK Ambalaj, fleksibil ambalaj üreticilerinin bulunduğu İstanbul Tüyap'ta 'Avrasya Ambalaj 2017 Fuarı'na katıldı. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu 5 ayrı tesisinde 600'ü aşkın çalışanıyla faaliyetlerini sürdüren Bak Ambalaj, fuarda ürünlerini tanıtmaya fırsatı buldu. Firma, geçtiğimiz yıl 10 milyon eurodan fazla

yatırım yaparak yıllık 32 bin tonu aşan üretim kapasitesiyle yoluna devam ediyor. **HÜRRİYET / İZMİR**

110 eser sanatseverlerle buluştu

İzmir'de Norm Sanat Galerisi, yeni sezonu karmasıyla açtı. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Norm Sanat Galerisi bünyesindeki ressamların 110 eserini yer aldığı sergi, 30 Kasım'a kadar gezilebilecek. Açıyla konuşan Norm Sanat Galerisi Başkanı Nedim Uysal, ressamlara 8 aylık emekleri için teşekkür etti. Norm Sanat Galerisi olarak sanatçı ve sanatseverler için zaman zaman destekler sunduklarını belirten Uysal, eserlerin kalitesini vurguladı.

Melek - Özkan Beygün

Abnet - Sema Uysal

Esin Özcan, Ferda Kocak, Deniz Yavuz

Ahı Atıncı Nisançık, Sedef Kabaçalı

Melek - Özkan Beygün

Abnet - Sema Uysal

Esin Özcan, Ferda Kocak, Deniz Yavuz

Ahı Atıncı Nisançık, Sedef Kabaçalı

Perihan Yalçın, Yasemin İbili

Melik - Hüseyin Uyarıcılar

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Bilge - Nedim Uysal

Duygu Uysal

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Bilge - Nedim Uysal

Duygu Uysal

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Bilge - Nedim Uysal

Duygu Uysal

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Gülşen - Ferden Çelikkale

Savatel, istihdamını 10 kat artırarak 4 bine çıkarma hedefinde

400 ÇALIŞANLA HİZMET VERİYOR

Çağrı merkezi hizmeti veren Savatel, İzmir Atatürk OSB'de 28 ni tesisinde 4 bin kişiye istihdam sağlamayı hedefliyor. Savatel, tekezi de kuracak.

Faaliyete 1980 yılında Şenol Hukuk Bürosu adıyla başladıkları dile getiren Savatel Genel Müdürü Papatya Şenol, "Kurumsal müvekkillerimize olacak takvimimiz üzerine kendi çağrı merkezi başladık. Çağrı merkezi hizmetimiz çok hızlı büyümeye başladı. 400 kişilik aileyle, uzmanlık alanlarımızı genişlettik. Bütünleşik kapsayacak şekilde, 'Yeni bir çağrı merkezi' dedi.

Önümüzdeki dönemde müşteri portföyü ve çalışan sayılarını artırmak istediklerini dile getiren Şenol, "28 milyon TL'lik bir yatırım yaptık. Yatırımımız Türkiye'deki tek adreste en büyük çağrı merkezi olacak. Türkiye bilişim çağrı merkeziyi, Bölgesel teşvik sisteminde İzmir 1. Bölge'de yerden. Biz İzmir'e inandığımız için yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Çağrı merkezi temsilcisi olmak için bir telefon görüşmesi prabirten Şenol, "Yeni bir çağrı merkeziyle ilgili bütüncül yapıyoruz. Bir eğitim alanı kurmak için olmayacak. Operasyonel yönetim ve danışmanlık hizmetleri" ifadelerini kullandı.

Yatırım miktarı 28 milyon TL

Önümüzdeki dönemde müşteri portföyü ve çalışan sayılarını artırmak istediklerini dile getiren Şenol, "28 milyon TL'lik bir yatırım yaptık. Yatırımımız Türkiye'deki tek adreste en büyük çağrı merkezi olacak. Türkiye bilişim çağrı merkeziyi, Bölgesel teşvik sisteminde İzmir 1. Bölge'de yerden. Biz İzmir'e inandığımız için yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Çağrı merkezi temsilcisi olmak için bir telefon görüşmesi prabirten Şenol, "Yeni bir çağrı merkeziyle ilgili bütüncül yapıyoruz. Bir eğitim alanı kurmak için olmayacak. Operasyonel yönetim ve danışmanlık hizmetleri" ifadelerini kullandı.

Yatırım miktarı 28 milyon TL

Önümüzdeki dönemde müşteri portföyü ve çalışan sayılarını artırmak istediklerini dile getiren Şenol, "28 milyon TL'lik bir yatırım yaptık. Yatırımımız Türkiye'deki tek adreste en büyük çağrı merkezi olacak. Türkiye bilişim çağrı merkeziyi, Bölgesel teşvik sisteminde İzmir 1. Bölge'de yerden. Biz İzmir'e inandığımız için yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Çağrı merkezi temsilcisi olmak için bir telefon görüşmesi prabirten Şenol, "Yeni bir çağrı merkeziyle ilgili bütüncül yapıyoruz. Bir eğitim alanı kurmak için olmayacak. Operasyonel yönetim ve danışmanlık hizmetleri" ifadelerini kullandı.

Yatırım miktarı 28 milyon TL

Önümüzdeki dönemde müşteri portföyü ve çalışan sayılarını artırmak istediklerini dile getiren Şenol, "28 milyon TL'lik bir yatırım yaptık. Yatırımımız Türkiye'deki tek adreste en büyük çağrı merkezi olacak. Türkiye bilişim çağrı merkeziyi, Bölgesel teşvik sisteminde İzmir 1. Bölge'de yerden. Biz İzmir'e inandığımız için yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Çağrı merkezi temsilcisi olmak için bir telefon görüşmesi prabirten Şenol, "Yeni bir çağrı merkeziyle ilgili bütüncül yapıyoruz. Bir eğitim alanı kurmak için olmayacak. Operasyonel yönetim ve danışmanlık hizmetleri" ifadelerini kullandı.

Yatırım miktarı 28 milyon TL

Önümüzdeki dönemde müşteri portföyü ve çalışan sayılarını artırmak istediklerini dile getiren Şenol, "28 milyon TL'lik bir yatırım yaptık. Yatırımımız Türkiye'deki tek adreste en büyük çağrı merkezi olacak. Türkiye bilişim çağrı merkeziyi, Bölgesel teşvik sisteminde İzmir 1. Bölge'de yerden. Biz İzmir'e inandığımız için yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Çağrı merkezi temsilcisi olmak için bir telefon görüşmesi prabirten Şenol, "Yeni bir çağrı merkeziyle ilgili bütüncül yapıyoruz. Bir eğitim alanı kurmak için olmayacak. Operasyonel yönetim ve danışmanlık hizmetleri" ifadelerini kullandı.

DÜNYA

Milliyet

KASTAŞ'tan Menemen Plastik OSB'ye merkez

Menemen'de 60 milyon liralık yatırımla hayata geçirilen tarım ve iş makineleri, pres ile maden ekipmanları gibi sektörlerdeki elemanları üreten Kastaş, Çiğli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 5 hisse ortaklığıyla Menemen Plastik OSB'ye merkez

Yeni ürünler geliyor

Tek otomobil yollarında değil, KASTAŞ'ta da yeni ürünler geliyor. KASTAŞ, Çiğli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 5 hisse ortaklığıyla Menemen Plastik OSB'ye merkez

80 ülkeye ihracat

Kastaş, İzmir'den çıkan bir ürünle 80 ülkeye ihracat yapıyor. Kastaş, Çiğli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 5 hisse ortaklığıyla Menemen Plastik OSB'ye merkez

HABER TURK

Başka bir dünyanın kapılarını açan yerler

Dünyanın en güzel dalış noktaları, macera-severler için cazibe merkezi haline dönüştü. Son yıllarda sualtı tutkunlarının gözdesi olan dalınabilen yerler ikinci bir dünyanın kapılarını açıyor.

Su altı, gözlerden uzak, gizemli dünyasıyla pek çok insanı kendine çekiyor. Kimilerini korkutsa da adeta gezegende içine dalınabilecek ikinci bir dünyanın kapılarını açıyor. Su altı dünyası tutkunları da bu yoğun mavi keşif duygusunun peşinden koşuyorlar.

Barracuda Point, Sipadan Adası: Malezya'nın Borneo Adası'nın doğusunda kalan Sipadan Adası'nın en can alıcı dalış noktalarından birisi Barracuda Point. Burada sizi köpek balıklarının yanaştığı mercan duvarı ve ıskarmoz balıkları çevreliyor. Canlı çeşitliliği o kadar fazla ki ömrünüz boyunca unutamayacağınız türden bir canlı görmemeniz imkansız. Beyaz uçlu köpekbalıkları, kaplumbağalar, orfozlar, papağan balıkları ve elbette bölgeye adını veren ıskarmozlar bu dalış noktasının ev sahipliği yaptığı canlılardan bazıları.

Blue Corner Wall, Palau, Mikronezya: Su altı cennetlerinden bir başkası da Pasifik Okyanusu'nda yer alan Palau'nun altında gizleniyor. Peygamberdevesi karidesi, Napolyon balığı, deniz tavşanı, mürenler, köpek balıkları, istavritler, ıskarmozlar ve fulya balıkları dalış yaptığınızda ilk görebileceğiniz canlılar arasında yer alıyor. Gözlerinizi alabilerseniz eğer diğer yanda da sizi büyüleyici mercanlar bekliyor.

The Yongala, Avustralya: Yongala, Queensland sahilinde yer alan batık bir gemi. 1911'de bir kasırga sırasında batarak 122 kişinin yanı sıra bir yarış atı ve bir boğanın ölümüne sebep oluyor. 1981 yılında Yongala'ya Tarihi Gemiler Yasası uyarınca resmi koruma sağlanıyor. 109 metre uzunluğundaki gemi, Townsville'in 90 km güneydoğusunda, Cape Bowling Green'den 10 km uzaklıkta çok sayıda deniz canlısının arasında yatıyor.

Thistlegorm, Kızıldeniz, Mısır: Bu batığı hakkında incelemek için birkaç dalışa ihtiyaç

duyabilirsiniz! Battaniye, motosiklet, tren vagonu ve kamyon gibi savaş malzemelerini taşıyan İngiliz nakliye gemisi Thistlegorm 1941'de Almanlar tarafından havadan saldırıya uğruyor ve batıyor. Batığı ise ilk önce Kaptan Cousteau keşfediyor ancak yerini kendine saklamayı tercih ediyor! Günümüzde ise dalış meraklıları için bölgeye turlar düzenleniyor.

Büyük Mavi Delik, Belize: İşte mercan kayalıklarının çevrelediği ve köpek balıklarının kendine yuva olarak seçtiği dünyanın en büyük su altı mağaralarından biri. 300 metre çapında ve 124 metre derinliğindeki bu delik, parlak ve canlı turkuaz tonlarından mavinin koyu derinliklerine uzanan rengiyle göz alıyor. Yeterince derine inerseniz antik mağaraların sarkıt ve dikitlerini görebilirsiniz. Belize Set Resifi içinde yer alan su obruğu UNESCO Dünya Mirasları listesinde de bulunuyor.

Manta Ray Night Dive, Kailua-Kona, Hawaii: Okyanus tabanına yerleştirilen su altı ışıkları sonsuz miktarda planktonu kendine çekiyor. Bu da Hawaii'nin devasa hayalet vatozlarının dikkatinden kaçmıyor! Hayalet vatozlar size o kadar yakın yüzüyorlar ki balıklarla yanlışlıkla çarpışmamak için dikkat etmek gerekiyor. Kailua-Kona'da dünyanın en güzel canlılarından biriyle unutulmaz anlar yaşayabilirsiniz.

Liberty, Bali, Endonezya Yelpaze mercanı: Anemon ve mercanlarla kaplı bir enkaz, fotoğrafçıların kaçırmak istemeyeceği türden bir manzara olmalı. Amerikan kargo gemisi Liberty, 1. Dünya Savaşı sırasında Japonlar tarafından torpille tahrip ediliyor. Gemi Bali kıyılarına demir atsa da 1963'teki volkanik patlama sonucunda okyanusun dibini boyluyor. Enkazın yanı sıra deniz yaşamı da dalış meraklılarının ilgisini çekiyor. Siyah kumuyla enfes bir kontrast yakalayan bu dalış noktasında 400'den fazla balık türü bulunuyor.

Shark & Yolanda Resifleri ile Anemon City, Kızıldeniz, Mısır: Zengin su altı yaşantısıyla dikkat çeken ve Kızıldeniz'de Ras Mohammed bölgesinde bulunan alan popüler bir dalış noktası. Binlerce palyaço balığını görebileceğiniz ve taşıdığı klozetlerle batan Yolanda kargo gemisine tanıklık edebileceğiniz bu deniz altı macerası her su altı tutkunun deneyimlemesi gereken bir dalışa dönüşüyor.

TÜRKERLER'DEN İKİ DEĞERLİ PROJE İKİ GÜZEL ŞEHİR

Ofis | Konut | Alışveriş

444 36 12

%30 PEŞİNAT
60 AY VADE
0 FAİZ

%5 PEŞİNAT
36 AY VADE
0 FAİZ

mahallankara.com

Eskişehir Yolu Dumlupınar Bulvarı 9. km. Danıştay Karşısı Çankaya-Ankara

Ofis | Konut | Alışveriş

444 18 99

KONUTLARDA
%15 PEŞİNAT
6 YIL VADE
0 FAİZ

OFİSLERDE
%15 PEŞİNAT
7 YIL VADE
0 FAİZ

mahallbomontiizmir.com

Halkapınar Mah. Şehitler Cad. 1558. Sokak No:2 Konak-İzmir

*İki yeni
adreste*

*Kahvaltıya da
bekleriz*

Bostanlı Şubesi

Açık Hava Tiyatro karşısı

Pasaport Şubesi

Vapur iskelesi karşısı

www.bhu.com.tr

DÖRT DÖRTÜK TATLI HATTI

4444 248
B H U